

GLASNIK

OBČINA
DIVAČA

DIVAŠKA JAMA

SPOŠTOVANE OBČANKE, SPOŠTOVANI OBČANI!

V teh dneh naša občina praznuje občinski praznik, posvečen rojstvu velike igralke, rojene v Divači, Ite Rine. Praznik je priložnost za pregled opravljenega dela v preteklosti in za pogled v prihodnost. Radi se spomnimo predvsem lepih in dobrih stvari, čeprav moramo vzeti v zakup tudi tiste malo manj prijetne. A vse to je del skupnosti, v kateri živimo in ustvarjamo. V vsaki skupnosti moramo deliti tako dobre kot slabe izkušnje, uspehe in neuspehe, zmage in poraze.

Letos bomo ta slavnostni dan obeležili s slavnostno sejo občinskega sveta občine Divača in kar nekaj os-

talimi dogodki. Nostalgično se bomo ozrli nazaj in se spomnili vsega, kar smo doživeli. Seveda naj ne bodo to samo spomini na dogodke in investicije, misli mi uhajajo tudi k posameznikom, ki so v zadnjih letih v občini pustili prav poseben pečat. Častni občani, občinski nagrajenci, izjemni posamezniki in skupine, ki leto za letom v našo lokalno skupnost prinašajo svoje znanje, talente, izkušnje in dobre zgodbe ter s tem nesebično prispevajo k razvoju naše skupnosti.

Najpomembnejše premoženje vsake občine so njeni ljudje in boljši kot so ljudje, boljša je občina. Le s skupnimi močmi, enotnostjo, razumevanjem in

strpnostjo bomo kos novim nalogam in izzivom prihodnosti.

Iskrene čestitke vsem, ki ste vložili veliko truda v doseganje skupnih ciljev. Iskrene čestitke vsem letošnjim dobitnikom občinskih priznanj!

Želim si, da bi do naslednjega občinskega praznika skupaj stremeli k še višjim ciljem in pomembnim dosežkom za ustvarjanje še bolj prijaznega okolja za življenje v naši občini.

Sama verjamem v nove zmage, saj imam ob sebi ekipo občinskih svetnikov, občinsko upravo in vas, prizadevne občanke in občane.

Alenka Štruel Dovgan, županja

Občina Divača iskreno čestita
Kosovelovi knjižnici Sežana
ob šestdeseti obletnici
poimenovanja

Praznujete. In z vami tudi mi.
Želimo vam, da bi se vaša pot
nadaljevala v zgodbah tisočeri-
črk in besed, ki jih prizadevno
razpošiljate med nas.

In hkrati hvala vsem, ki udeležate
poslanstvo kulture, knjige, vzgoje in
vsega, kar plemeniti in bogati naš
duhovni, informativni, vzgojni in
izobraževalni svet.

Verjamemo v nadaljevanje našega
skupnega dobrega sodelovanja!

OBČINA DIVAČA
iskreno čestita
nevladnim organizacijam
in posameznikom za izjemne
uspehe:

**PIHALNEMU ORKESTRU DIVAČA,
DRUŠTVU LJUBITELJEV BALETNE
UMETNOSTI DIVAČA,
KARATE KLUBU BUSHI
in AMD DIVAČA.**

Naslednji Glasnik bo izšel avgusta 2023.

Prispevke zanj zbiramo na e-pošto: glasnik@divaca.net do 5. avgusta 2023.

Fotografije neustrezne kakovosti ne bodo objavljene. Objave v glasilu Glasnik se ne honorirajo.

Na <http://www.divaca.si> kliknite na **GLASNIK** in si na vrhu oglejte **navodila za objavo člankov**.

Starejše številke Glasnika si lahko ogledate na spletni strani: <https://www.divaca.si/objave/63>.

GLASNIK OBČINE DIVAČA junij 2023, letnik 29, številka 3

Izdajatelj in založnik: Občina Divača; Uredniški odbor: dr. Jana Volk (odgovorna urednica), Anu Kahuna, Alan Rener, Erika Može, Nicol Vujović;

Lektoriranje: Nives Mahne Čehovin; Oblikovanje: Lucija Klanac (Tiskarna Mljač); Tisk: Tiskarna Mljač Divača;

Naklada: 1900 izvodov; Uredništvo ne odgovarja za avtorstvo člankov in fotografij.; Fotografija na naslovnici: Divaška jama. Foto: Borut Lozej

OBČINSKA PRIZNANJA IN PLAKETE 2023

Na podlagi Odloka o podeljevanju priznanj Občine Divača je bil objavljen javni razpis za podajo predlogov za podelitev občinskih priznanj v letu 2023. Komisija za mandatna vprašanja, volitve in imenovanja je obravnavala vse prejete predloge v razpisanem roku in v zvezi s tem sprejela sklep, ki ga je na 5. redni seji Občinskega sveta dne 31. 5. 2023 potrdil Občinski svet, da se v letu 2023 podelijo: dve »Priznanji Občine Divača« in tri »Plakete Občine Divača«.

»PRIZNANJE OBČINE DIVAČA« se podeli

KULTURNEMU DRUŠTVU PEPCA ČEHOVIN TATJANA SENOŽEČE –
za 50-letno delovanje,
za izjemno predanost in trud na področju kulture.

Kulturno društvo »Pepca Čehovin Tatjana« Senožeče je bilo ustanovljeno leta 1973. V tistem času je bila ustanovljena dramska sekcija, ki je odigrala precejšnje število predstav. Društvo je organiziralo slavnostne prireditve ob praznikih in drugih priložnostih. V društvu se je kasneje oblikoval tudi »Aktiv žena«, ki je dejaven še danes. Izdajali so glasilo sedmih vasi, ki je nato preraslo v 27 vasi. Organizirali so srečanja harmonikašev Primorske, kasneje pa tudi tekmovanja v igranju na diatonično harmoniko. Po osamosvojitvi pa je društvo poleg kulturnih začelo organizirati tudi kompleksnejše prireditve, ki vsebujejo elemente kulture, športa in turizma. Prva večja občinska prireditev, je bila Pastirske

igre, ki je začela obujati spomin na pastirsko življenje v tem kraju, nekoč pomembnem središču živinoreje. S to prireditvijo želi KUD vzpodbujati okolico k obujanju starih običajev in navad, pa tudi dvigovati kulturo bivanja in tradicije v teh krajih. V tem obdobju se je oblikovala tudi »Pevska sekcija«, ki je kasneje prerasla v samostojni mešani pevski zbor MePZ Senožeče. Poleg že prej omenjenih večjih prireditev vsako leto organizirajo tudi priložnostne manjše prireditve, kot so smučanje na domačem prostoru, dobrodelne prireditve, potopisna predavanja, čistilne akcije, postavitve jaslic na vasi ter družabna in strokovna srečanja članov društva. Trenutno je v društvo vključenih preko 74 članov, ki skrbijo za popestritev kulturnega in družabnega življenja v naših krajih. Vse člane društva združuje želja po skupnih druženjih, zabavi in popestritvi vsakdanjega življenja. Veseli nas, da so v naši sredini še vedno prisotni ljudje, ki so pripravljeni svoj prosti čas nameniti sočloveku, ne da bi za to pričakovali plačilo.

Predlagateljica: Ksenja Knez Regent, občinska svetnica

»PRIZNANJE OBČINE DIVAČA« se podeli

CIVILNI INICIATIVI OHRANIMO BRKINE –
za izjemne prispevke k boljšemu, kvalitetnejšemu in polnejšemu življenju
občanov in ugledu Občine Divača na okoljskem področju.

Civilna iniciativa Ohranimo Brkine je bila ustanovljena konec julija 2020, da prepreči kakršnekoli posege v okolje, predvidene v državnem prostorskem načrtu Padež – ureditev oskrbe prebivalstva s pitno vodo slovenske Istre in zalednega kraškega območja. Združila je tisoč domačinov iz več kot sedemnajstih vasi Brkinov, Vremske doline in Krasa. V triletnem delovanju si je prizadevala, da ohrani neokrnjeno naravo doline Suhorce in Padeža ter zaščiti status svetovne dediščine UNESCO in s tem povezano kakovost življenja na območju Regijskega parka Škocjanske jame. CI Ohranimo Brkine je povezovala različne deležnike, tudi strokovno javnost, vključno z JZ park Škocjanske jame, razpisala peticijo, vključevala se je v pomembne javne razprave (npr. sklic seje Odbora za infrastrukturo, okolje in prostor v DZ RS, razprava v Državnem svetu RS, okrogle mize), opozarjala politične

odločevalce, organizirala tri protestne pohode po dolini Suhorce in s sporočili za javnost, na osnovi strokovno preverjenih argumentov, na strpen način ozaveščala ljudi o pomenu iskanja okoljsko vzdržnih rešitev. V marcu 2023 je v sodelovanju s sodelavci, tudi z JZ park Škocjanske jame, doprinesla k pomembni odločitvi Vlade RS o prekinitvi priprave Državnega prostorskega načrta za akumulacijo Suhorca ter nagovorila politične odločevalce v smer iskanja rešitve, dobre za vse – to je regionalnega povezovanja obstoječih vodovodov. Neizpodbitno je prispevala k ohranitvi naravnega območja posebne vrednosti oz. statusa UNESCO svetovne dediščine na območju Regijskega parka Škocjanske jame, kar je izjemen prispevek za sedanjost kakovost življenja občanov v Občini Divača in njene prihodnje rodove.

Predlagatelj: Javni zavod park Škocjanske jame, Stojan Ščuka, direktor

»PLAKETA OBČINE DIVAČA« se podeli

BOJANU OREŠNIKU –

za dolgoletno, vestno in zanesljivo delovanje v Krajevni skupnosti Senožeče, za njegovo požrtvovalnost, zavzetost in neprecenljiv prispevek k uspešnemu delovanju KS Senožeče.

Bojan Orešnik že vrsto let vestno in zanesljivo dela za Krajevno skupnost Senožeče. S svojo predanostjo in zavzetostjo za skupnost je postal neizogiben del njene večletnega delovanja, saj je vedno pripravljen pomagati pri vseh nalogah, ki se pojavijo.

Bojan je del Krajevne skupnosti Senožeče, saj je njegova prisotnost občutna povsod, kjer se pojavijo izzivi in težave, ki jih je treba rešiti. Nikoli ne izgubi zagona, kljub temu da njegova dela in prizadevanja niso vedno opažena v širši javnosti. Njegova vztrajnost in predanost sta tako pomembna, da si je delovanje senožeške krajevne skupnosti težko predstavljati brez njegovega prispevka.

Predlagateljica: Ksenja Knez Regent, občinska svetnica

»**PLAKETA OBČINE DIVAČA**« se podeli**BRUNU KOCJANU,**

ki s svojim delovanjem prispeva k boljšemu, kvalitetnejšemu in popolnejšemu življenju občanov, razvoju in ugledu občine na okoljskem, športnem, kulturnem in humanitarnem področju ter za aktivnosti na področju prostovoljstva.

Izredno velik prispevek njegove dolgoletne aktivnosti v družbi ponazarja ena beseda: PROSTOVOLJSTVO. Vrsto let je bil in je še vedno aktiven predvsem na področjih, kjer ne zahteva nobenega plačila, temveč sodeluje večinoma prostovoljno. K njegovemu aktivnemu življenjskemu delovanju lahko prištejemo hrabra, požrtvovalna in človekoljubna dejanja. Spekter njegovega delovanja je zelo širok – naj naštejemo samo nekatera:

- Rešil je otroško življenje.
- Bil je član strelskega društva Svoboda Senožeče – nosilec občinske Zlate puščice (za področje nekdanje Občine Sežana).
- Bil je predsednik in je član ZZB za vrednote NOB Slovenije, k. o. Senožeče.
- Bil je udeleženec vojne za Slovenijo.
- Bil je član sveta Krajevne skupnosti Senožeče.
- Je član in praporščak Zveze Slovenskih častnikov vojne za Slovenijo.
- Je član in praporščak Zveze veteranov vojne za Slovenijo.
- Ja član društva TIGR Primorske.
- Je član in podpredsednik Kulturnega društva Pepca Čehovin Tatjana.
- Je porotnik na sodišču.
- Je reden udeleženec krvodajalskih akcij – jubilant za 90-krat darovano kri.
- Pogosto skrbi za sokrajane na humanitarnem področju.
- Sestavlja in bere poslovilne govore na pogrebih.
- Je svetnik Občine Divača.
- V vlogi Dedka Mraza vrsto let razveseljuje otroke v svojem kraju, občini in zunaj nje.
- Je pošten in iskren tovariš in prijatelj.

Vsi ga poznajo kot natakara, saj se s tem ukvarja že celo življenje. Tudi zdaj, odkar je v pokoju, še vedno rad pomaga v gostilni Na Ravni. V prostem času se ukvarja z zbirateljstvom – zbira znamke, značke, star denar in buteljke. V zadnjem obdobju se zelo rad ukvarja z vnu-koma.

Predlagatelj: Andrej Škapin, občan

»PLAKETA OBČINE DIVAČA« se podeli

OLGI GRGOROVIĆ –

za dolgoletno ustvarjanje različnih ročnih del in izdelkov,
za brezplačno vodenje in izvajanje delavnic ročnih del ter
za sodelovanje na raznih prireditvah in razstavah z izdelanimi izdelki.

Olga Grgorović s svojimi izdelki, ki so izdelani na delavnicah, sodeluje z društvi, raznimi skupinami, zavodi in posamezniki v naši občini in zunaj nje. Vedno je pripravljena sodelovati, poučevati ter voditi ustvarjalne krožke in delavnice. Svojo bogato zbirko izdelkov, ki jo vedno znova dopolnjuje, razstavlja ob raznih dogodkih v domačih in tujih krajih. Večkrat je predstavila svoje izdelke v pobrateni Občini Podčetrtek in sodelovala na njihovih tradicionalnih sejmih. Prostovoljno sodeluje tudi na sejmu delavnic, ki potekajo na Gospodarskem razstavišču v Ljubljani. Že vrsto let okviru kreativnih delavnic kot prostovoljka sodeluje tudi s Centrom za socialno delo, enota Sežana in je večletna voditeljica ustvarjalne delavnice v Divači. Vedno z novimi idejami in predlogi ter predstavljenim izdelkom navdušuje udeležence delavnic, za katere se odmerjeni čas vedno prehitro izteče. Prvo igračo je naredila pred 40 leti, ko se je rodil njen sin Igor – in tako se je pričela zgodba gospe Olge.

Iz Istre, iz vasi Borut, sta se z možem preselila v Divačo zaradi službovanja na železnici. Tu sta si ustvarila družino in zgradila hišo. Kot prvotno zaposlena v tovarni TEA v Divači ni mogla uresničiti svojih ustvarjalnih idej, vendar ji je to uspelo, ko se je po dvajsetih letih odločila zamenjati službo in se zaposlila v vrtcu v Sežani kot šivilja. Svoje delo je opravljala z velikim veseljem, z leti je nabirala znanje in izkušnje; želja po vedno novi ustvarjalnosti je kar žarela iz nje. Po upokojitvi je pričela z delom v ustvarjalnicah in delavnicah ročnih del »Skupaj ustvarjamo« v Divači, Vremah in Senožečah.

Brezplačne delavnice zajemajo ročne spretnosti različnih tehnik ustvarjanja okrasno-uporabnih izdelkov, kot so vrtno okrasje iz betona, modeliranje iz hladnega porcelana, ustvarjanje iz naravnih materialov in recikliranih predmetov, ustvarjanje iz krpank, risanje na stare opeke ...

Prijateljnost in podajanje znanja, kot sama pravi, raste, saj ima vsako leto več udeležencev delavnic. Ob rojstnodnevnih priložnostih, praznikih in drugih dogodkih je v desetletjih ustvarila ogromno vrtnega okrasja, porcelanastih rož, unikatnih voščilnic, punčk, ptičjih krmilnic ...in še bi lahko naštevati. Sama pa pove, da tudi še komu vedno rade volje zašije kakšen gumb.

Predlagateljica: Nataša Grželj, občinska svetnica

14. DAN ZA SPREMEMBE 2023

»Za(čutimo) dobro«

Dan za spremembe je največja vseslovenska prostovoljska akcija, ki je nastala z namenom spodbujanja državljanov k aktivnemu odzivu na potrebe svoje skupnosti. Že vse od leta 2010 se v akciji v začetku pomladi s sloganom »Ne prepuščaj se toku, SPREMINJAJ tudi TI« nagovarjajo vsi državljani, da zavijajo rokave in skupaj vsaj za en dan postanejo prostovoljci in prostovoljke. Tudi Občina Divača vsako leto aktivno sodeluje v projektu.

V okviru 14. Dneva za spremembe je sodelovala tudi Občina Divača, skupaj s Krajevno skupnostjo Divača, Komunalo Sežana, d. d., Domom na Krasu (bivalna enota Divača), MDPM Sežana, Stanovanjsko skupino Društva Vezi Divača, VDC Koper, Enoto Divača, CUEV Strunjan, Enoto Divača, Kosovelovo knjižnico Sežana, Knjižnico Divača, Vrtcem Divača, Zavodom Dobra pot, Rdečim križem Slovenije in OZ Sežana. Sodelovanje je potekalo pod skupnim sloganom »ZA(ČUTIM) DOBRO« – ČUTIM.

Tako se je v soboto, 15. aprila, odvijalo kar nekaj prostovoljskih aktivnosti. Organizirana je bila čistilna akcija v Divači. Na javni površini pred Knjižnico Divača se je predstavilo pravilno ločevanje odpadkov, s poudarkom na bioloških odpadkih. Brezplačno so razdeljevali zabojčke za bio odpadke

(namenjene vsakemu gospodinjstvu) v okviru Komunale Sežana, d. d., s pomočjo varovancev Doma na Krasu, Bivalna enota Divača. Prav tako so predstavili komunalna vozila in »EKO KOTIČEK«. Tudi za najmlajše se je našlo nekaj lepega in dobrega – z družabnimi igrami je Komunala Sežana, d. d., izvajala delavnice izdelovanja rožic v okviru Medobčinskega društva prijateljev mladine.

Različni organizatorji (Vrtec Divača, Društvo Vezi, SS Divača, VDC Divača, Knjižnica Divača, Zavod Dobra pot, OZ Sežana, CUEV Divača ...) so

izvedli raznovrstne dejavnosti: sejem Rast+, predstavitvene stojnice, urejanje okolja, izdelava rož iz različnih materialov, sajenje rož ... Rožne delavnice so združevale generacije in spodbujale ustvarjalnost, naše okolje se je spremenilo v rožno oazo prijateljstva. Bilo je zanimivo, pestro, predvsem pa prostovoljsko in družabno.

Hvala vsem, ki ste se dogodkov udeležili in na ta način prispevali k prepoznavanju pomena prostovoljstva za boljše in lepšo družbo.

Foto: arhiv Občine Divača

NACIONALNI TEDEN PROSTOVOLJSTVA 2023

Nacionalni teden prostovoljstva poteka vsako leto v maju po vsej državi, njegov namen pa je praznovanje prostovoljstva in zahvala prostovoljcem za njihovo udejstvovanje. Koordinatorica aktivnosti je krovna slovenska prostovoljska organizacija – Slovenska filantropija.

V sklopu tega tedna se vsako leto organizira tudi Slovesni dan prostovoljstva, ki se je letošnje leto praznoval v Žalcu. Na ta dan se odvija slovesna podelitev priznanj najzaslužnejšim na področju prostovoljstva, tudi Prostovoljstvu prijazna občina.

• **OBČINA DIVAČA –**
Prejemnica priznanja
prostovoljstvu prijazna
občina

Občina Divača je tudi v letu 2023 prejemnica priznanja Prostovoljstvu prijazna občina. Podeljevalka Slovenska filantropija je v obrazložitvi podeljenega priznanja zapisala:

»Občini Divača se podeljuje priznanje za spodbujanje prostovoljskega dela na vseh področjih, vsesplošno podpiranje prostovoljskih organizacij in aktivno udejstvovanje pri večjih nacionalnih prostovoljskih akcijah, podporo prostovoljskih aktivnosti za naravno in kulturno dediščino ter za skrb za

najranljivejše občane.«

Ob prejemu priznanja Prostovoljstvu prijazna občina se županja Alenka Štručl Dovgan iskreno zahvaljuje vsem prostovoljkam in prostovoljcem:

»Drage prostovoljke in dragi prostovoljci, priznanje Prostovoljstvu prijazna občina gre predvsem vam. Vam, ki vseskozi vračate prave vrednote na mesto, ki jim v družbi pripada. Iskreno se zahvaljujem vsem prostovoljkam in prostovoljcem, ki s sodelovanjem, spoštovanjem, medsebojno pomočjo, solidarnostjo, požrtvovalnostjo ter nesebičnostjo prispevate h gradnji močne, pove-

zane, strpne in vključujoče lokalne skupnosti.

Občina Divača si bo še naprej prizadevala, da bo nudila podporo pri razvoju kakovostnega prostovoljstva v našem prostoru.

Le skupaj bomo ustvarili svetlo prihodnost.

Hvala vsem!«

V sklopu Nacionalnega tedna prostovoljstva se odvija tudi **Veseli dan prostovoljstva**, na katerega se po različnih krajih Slovenije deli časopis Skozinskoz filantrop. V letošnjem letu so časopis bogatile dobre zgodbe prostovoljcev, ki delujejo na področju

duševnega zdravja.

V razdeljevanje časopisa smo se vključili tudi v Občini Divača. Časopis smo v naši občini razdeljevali na Spominski dan na Kozjanah, v Divači in v bližnjih vaseh. Po Divači pa sta v pomoč pri razdeljevanju priskočila županja Alenka Štručl Dovgan in podžupan Mario Benkoč, pri čemer sta še malce poklepetala z občankami in občani. Nekaj izvodov časopisa še imamo, na voljo so vam ob prihodu v občinsko stavbo.

Foto: arhiv Občine Divača

DOBRODOŠLICA DOS KOLESARSKI DRUŽINI (DOBRODELNO OKROG SLOVENIJE)

DOS je kolesarska vožnja Damija Zupija. V petih dneh se s kolesom prevozi traso okoli celotne Slovenije v dolžini nekaj več kot 1.225 km. Vožnja je sestavljena iz petih etap. V letu 2020 je bil projekt uspešno izpeljan prvič in se tradicionalno odvija vsako leto v maju.

Kolesarji so skupaj s podporno ekipo v 2. etapi karavane k nam prispeli v sredo, 3. maja 2023, na borjač Škratelnove domačije.

V častni krog po Divači je karavano po krožišču, ob vstopu v naš kraj, popeljal **Valter Cerkvénik**, ljubitelj kolesarjenja in kolesarski navdušenec, uporabnik SS Društva Vezi v Divači.

Pred Muzejem slovenskih filmskih igralcev so zbrani navdušeni množici predstavili dobrodelno prostovoljsko akcijo ZA DOBER NAMEN.

Zakaj pa so kolesarji pravzaprav nabirali kilometre? Za nova kolesa, ki bodo razveselila otroke iz socialno ogroženih družin. Poleg tega pa so prevožene kilometre darovali za projekt Zveze diabetikov Slovenije.

In tudi Divači so podarili kolo.

Tako so se odločili. Za dober namen!

Hvala!

Na borjaču so jim zaploskali najmlajši iz Vrtca Divača, učenci OŠ Divača, uporabniki VDC Divača, učenci CUEV Strunjan, enota Divača, ter posebej ponosni uporabniki Stanovanjske skupine Društva VEZI v Divači, ki so kolesarjem predali posebno poslanico za srečno vožnjo.

Županja Alenka Štručl Dovgan je kolesarjem in kolesarkam namenila prijazno dobrodošlico in zaželela srečno pot ter izrazila željo za ponoven obisk v naših krajih. Podžupan Občine Divača je karavano pospremil z iskrenimi besedami podpore njihovi dobrodelnosti.

Članice in člani Kraške KARITAS iz Divače so prijazno poskrbeli za dodatno energijo in moč kolesarjev z željo, da bodo lažje premagovali kraške klance.

Kot je bilo rečeno, iskrice v očeh vseh zbranih na borjaču so bile zgovorne. Pa ne zaradi majskega sonca, ampak zaradi občutka DELATI DOBRO, ker vemo, da »Dobro je delati dobro!«

Pri humanitarnem delu tega projekta sodeluje SLOVENSKA KARITAS, ki je hkrati tudi glavni koordinator zbiranja sredstev za nakup koles za otroke iz socialno ogroženih

družin. Vzporedno mozaik zapolnjuje društvo CELIAC, ki skrbi za ozaveščanje o celiakiji ter s to tematiko povezanimi težavami. Veličino kolesarskega projekta je z vidika kolesarskega dela prepoznala krovna kolesarska organizacija – KOLESARSKA ZVEZA SLOVENIJE, ki je DOS podprla s svojim častnim pokroviteljstvom.

Dobrodelnost pa se ne konča s krogom okoli Slovenije, saj je DOS celoletni projekt. V zadnjih štirih letih so s kolesi razveselili že 92 otrok.

- **Občina Divača prejemnica naziva
»Občina ambasador dogodka Dobrodelno
okrog Slovenije«**

V Galeriji Družina v Ljubljani se je v maju odvil dogodek podelitve nazivov Občina ambasador dogodka Dobrodelno okrog Slovenije, katerega prejemnica je tudi Občina Divača za pomoč pri organizaciji 4. izvedbe največjega kolesarskega humanitarnega dogodka v Sloveniji. Priznanje z nazivom je sprejela Alenka Štrucl Dovgan, županja Občine Divača.

Hvaležni smo, da smo imeli priložnost sprejeti to srčno kolesarsko karavano v naši občini, čestitamo organizatorjem in vsem sodelujočim, da lepšajo življenja mnogih, in upamo, da se prihodnje leto spet srečamo v še večjem številu!

Foto: arhiv Občine Divača

SPOMINSKI DAN OBČINE DIVAČA

Kozjane, 1943–2023

V soboto, 20. maja 2023, smo obeležili osemdeseto obletnico spomina na dogodke 13. marca 1943, ko so pogumni borci Brkinske čete pri Kozjanah prebili fašistični obroč in ko so prebivalci Kozjan občutili težo fašističnega terorja. Življenje je izgubilo sedem partizanov. V boju je padlo šest borcev in borka, partizanska učiteljica Pepca Čehovin - Tatjana, rojena v Senožečah. Kozjane so med vojno gorele kar trikrat.

Na sobotno jutro se je čutilo, da bo poseben dan, poln srečanj, toplih stiskov rok, solidarnostnega druženja in globokega spominjanja na dogodke druge svetovne vojne.

Tudi letošnje leto je bil organiziran tradicionalni pohod po partizanski poti na Kozjane iz vremo-ribniške smeri, iz doline Suhorce. Pohodnike in pohodnice je ob prihodu spremljala partizanska pesem, slovenske zastave pa so vihrale visoko v vetru, svobodne. V vasi so se pohodnice in pohodniki pridružili zbranim borcem na prizorišču, praporščakom domoljubnih organizacij, vojnim veteranom osamosvojitvene vojne za Slovenijo in vsem ostalim udeleženkam ter udeležencem, ki so se prišli na Kozjane poklonit spominu na

hrabrost naših prednikov. Predstavniki Slovenske vojske so, tako kot vsako leto, postavili častno stražo.

Prireditve je povezoval gospod Igor Rojc. Pozdravni nagovor je imela gospa Alenka Štrucl Dovgan, županja Občine Divača, slavnostni govor pa Božo Novak, podpredsednik ZZB NOB Slovenije. Izrednega pomena je, da spomin ohranjamo brez potvarjanja zgodovine in sledimo zgodovinskim dejstvom ter vselej vemo, kdo je bil na strani

osvoboditeljev in kdo na strani okupatorjev. Prireditve je še dodatno popestrilo pripovedovanje gospoda Danila Ivančiča, partizana iz Gabrovice pri Ospu, ki nam je povedal nekaj o dogajanju med drugo svetovno vojno. Prireditve se je udeležil tudi gospod Mario Benkoč, podžupan Občine Divača, ki je skupaj z županjo k spomeniku padlim borcem položil spominsko cvetje. Spominsko cvetje so položili tudi predstavniki ZZB NOB Divača in Sežana, predstavniki Krajevne skupnosti Senožeče in predstavniki KUD Pepca Čehovin iz Senožeč.

Kulturni program prireditve so soustvarili domači kulturniki in gosti: učenke in učenci OŠ Divača, podružnična šola Vreme (mentorica: Jožica Ivančič), Mešani pevski zbor Divača (umetniški vodja: Matej Penko), Mešani pevski zbor Senožeče (umetniška vodja: Ada Škamperle),

Pihalni orkester Divača (umetniški vodja: Mitja Tavčar), Jure Počkaj, baritonist, Darko Nikolovski, raper, producent, igralec in aktivist, ženski pevski zbor Kombinat z zborovodkinjo Matejo Mavri in Tržaški pevski zbor Pinko Tomažič z zborovodkinjo Pio Cah.

Iskreno se zahvaljujemo vsem nastopajočim!

Pesmi upora so zadonele čez zelene brkinske griče, čez celotno Primorsko in prebujale ne le spomin, temveč tudi opomin nam in prihodnjim rodovom, naj se grozote in strahote vojne nikoli več ne ponovijo. Prebujale so vrednote življenja v miru in spravi ter solidarnosti med ljudmi. Naj bo prav taka prihodnost, prežeta z vrednotami in lepotami medsebojnega spoštovanja, povezanosti in bratstva ter sestrstva med vsemi narodi!

Iskreno se zahvaljujemo vsem organizatorjem, ljudem, ki ste stali v ozadju, da se je ta dogodek lahko zgodil. Krajankam in krajanom Kozjan, ki nas vsako leto sprejmete odprtih rok, poskrbite za prekrasno ureditev okolice, nam ponudite svoj prostor in izkazujejo toplo gostoljubje, vsem zunanjim izvajalcem, sodelavkam in sodelavcem občinske uprave, ki je zadnje pol leta dihala s spominskim dnevom, ter vsem, ki ste kakorkoli pripomogli, da je osemdeseta obletnica spomina na tragične dogodke na Kozjanah minila v spoštovanju do preteklosti in do izbojevanih vrednot svobode in miru, skozi katere sedaj potujejo naša življenja!

Foto: arhiv Občine Divača

ŽUPANJA ALENKA ŠTRUCL DOVGAN NA OBISKU EVROPSKEGA PARLAMENTA V STRASBOURGU

Regijski štab Civilne zaščite za Notranjsko in Primorsko je v maju pod vodstvom poveljnika Sandija Curka organiziral obisk Evropskega parlamenta v Strasbourg.

Delegacije se je poleg ostalih županov in pripadnikov sil za zaščito in reševanje udeležila tudi županja Alenka Štrucl Dovgan.

Delegacijo so v Strasbourg sprejeli vsi slovenski evropski poslanci. Na srečanju so župani predstavili nekatere dobre prakse s področja zaščite in reševanja ter spregovorili o aktualnih temah, kot sta vojna v Ukrajini in zašč-

čita človekovih pravic.

Parlamentarcem so predstavili ukrepanje lokalnih struktur v času krize covid-19, požara na Krasu, sušnih razmer in pomanjkanja vode ter ob porastu števila ukrajinskih beguncev.

V okviru srečanja je poveljnik Sandi

Curk evropskima poslankama Romani Tomc in Ljudmili Novak izročili priznanji v zahvalo za pomoč ob sprejemu ukrajinskih sirot.

Foto: arhiv Občine Divača

ŽUPANJA ALENKA ŠTRUCL DOVGAN NA DRUGEM SREČANJU KLUBA ŽUPANJ V NOVEM MANDATU

Skupnost občin Slovenije je 25. maja, na dan mladosti, skupaj z županjo Občine Metlika, Martino Legan Janžekovič, organizirala drugo srečanje Kluba županj v novem mandatu. Od skupaj tridesetih županj se jih je srečanja udeležilo trinajst, med njimi tudi naša županja Alenka Štrucl Dovgan.

Strokovni del srečanja so pričele na temo zagotavljanja zdravja na delovnem mestu. Predavateljica Daša Brajkovič Orlič, dipl. kin., iz Centra za krepitev zdravja Metlika jim je v občinski mestni hiši pripravila poučno in razgibano predavanje na temo vpliva sedečega načina dela na zdravje. Županje so v nadaljevanju obiskale Hišo dobrot Bele krajine, kjer je na enem mestu zbrana in predstavljena ponudba belokranjskih dobrot in izdelkov. Gre za zelo uspešen primer dobre prakse povezovanja kmetijskega in turističnega sektorja. V nadaljevanju so obiskale še Hišo vina Pečarič v Čurilih, kjer sta jima z izbranimi besedami in pesmijo svojo kulinarično vinsko zgodbo predstavila Martin in Polona Pečarič. V Šoli Bistra buča na Radovici so se vrnile v šolske klopi in navdušene doživele pouk iz 60. let prejšnjega stoletja. Na humorističen, zabaven in hkrati poučen način so spoznale Belo krajino, njeno zgodovino, kulturo, znane Be-

lokranjce, belokranjsko nošo, glasbila in kulinarične značilnosti, sporočajo iz Metlike. Obisk so zaključile z delovnim kosilom v družinskem gostišču Kapušin.

Foto: arhiv Občine Divača

ŽUPANJA ALENKA ŠTRUCL DOVGAN NA SREČANJU ŽUPANJ SLOVENSКИH OBČIN V DRŽAVNEM ZBORU

V Državnem zboru je 20. 4. 2023 potekala 8. seja Kluba parlamentark, na katero so bile vabljene tudi slovenske županje ter koordinatorka Kluba županj Skupnosti občin Slovenije, Jasmina Vidmar.

Na seji so vse udeležence razpravljale o največkrat izpostavljenih težavah,

s katerimi se srečujejo županje pri svojem delu, npr. povprečnina, pomanjkanje sredstev za nujne investicije na področju izobraževanja, kritje stroškov prevoza učencev, pokrivanje stroškov dela za specialne pedagoge, neprimerno nizki osebni dohodki režijskih delavcev, možnost dodatne

finančne pomoči obmejnim območjem. Opozorile so še na nedostopnost države/ministrstev v postopkih sprejemanja OPN in pri sprejemanju lokalnih projektov, nerazumevanje statusa podeželja s strani države in na zakonsko neurejenost in finančno podhranjenost problematike integracije Romov.

Županje so izpostavile, med njimi tudi naša županja, da si želijo več podobnih srečanj z namenom spoznavanja, saj je komunikacija med vsemi deležniki: parlament – vlada- lokalna samouprava zelo pomembna za skupno dobro Slovenije. Predlagale so, da bi vlada obiskala vse regije v Sloveniji, kot je to že potekalo, saj se na takih srečanjih vlada seznani s konkretnimi težavami regije in občin.

Foto: arhiv Občine Divača

»KAKŠNE OBČINE SI ŽELIMO?« – DELAVNICE ZA OBČANE V SKLOPU PRIPRAVE STRATEGIJE LOKALNEGA RAZVOJA

Občina Divača in Območna razvojna agencija Krasa in Brkinov, d. o. o. – vodilni partner LAS sta v sklopu priprave Strategije lokalnega razvoja (LAS) v maju in juniju 2023 v Občini Divača izvajali delavnice z naslovom »KAKŠNE OBČINE SI ŽELIMO?«.

Namen delavnic je bil pridobiti informacije o potrebah, prepoznavanje razvojnih priložnosti in oblikovanje idej, ki bodo prispevale k boljšemu življenju prebivalstva tako na območju občine kot tudi širše na območju Krasa in Brkinov.

V vseh krajevnih skupnostih naše občine se je iskriло od idej in pobud, dobrih želja za nadaljnji razvoj, občanke in občani pa ste podali tudi svoja mnenja glede stvari oz. zadev, ki vas motijo in za katere si želite sprememb. Vse delavnice so bile dobro obiskane, spremljala jih je živahna debata, z veseljem pa smo ugotovili, da so tovrstna srečanja tudi odlična priložnost za povezovanje, druženje in krepitve medsebojnih vezi v lokalni skupnosti.

Delavnice so nakazale glavne vzorce nadaljnega strateškega razvoja. Navkljub vsej različnosti je več stvari, ki nas povezujejo, in te se dotikajo tudi nadaljnega razvoja.

Ideje, pobude in potrebe, ki ste jih občani posredovali na delavnicah, bodo vključene v Strategijo lokalnega razvoja do leta 2027. Ta temeljni strateški dokument je osnova za

črpanje sredstev v okviru lokalnih partnerstev, ki se združujejo v Lokalno akcijsko skupino (LAS). Delavnice so bile obenem namenjene evidentiranju projektnih predlogov, ki bodo predmet ostalih lokalnih, nacionalnih in evropskih razpisov v programskem obdobju 2021–2027.

Od konca junija 2023 je bila Strategija lokalnega razvoja Krasa in Brkinov v javni obravnavi. O končnem dokumentu vas bomo obveščali preko vrst obveščanja Občine Divača.

Občina Divača bo v jeseni izvedla še en krog delavnic, ki se bo povsem osredotočil na domačo občino z namenom, da zastavimo kratkoročni razvojni načrt do leta 2030 in dolgoročni razvojni načrt do leta 2050. Namen Občine Divača je, da s tovrstnimi delavnicami vključuje občanke in občane pri odločanju o strateškem razvoju občine. Njena želja za naprej je, da bo v prihodnje postopkov vključevanja še več tudi na drugih področjih.

Iskreno se zahvaljujemo ORI Krasa in Brkinov – vodilnemu partnerju LAS ter vsem udeleženkam in udeležencem, ki ste prispevali svojo dobro voljo in ideje za nadaljnjo pot naše lokalne skupnosti. Nadejamo se novih iskrivih in živahnih debat v jeseni.

Foto: arhiv Občine Divača

JAVNA TRIBUNA – POGOVOR O DEINSTITUCIONALIZACIJI V SLOVENIJI IN PROJEKTU DOMA NA KRASU

25. aprila 2023 se je v večnamenskem prostoru na Osnovni šoli dr. Bogomirja Magajne odvila javna tribuna z naslovom Pogovor o deinstitucionalizaciji v Sloveniji in projektu Doma na Krasu. Na javni tribuni so sodelovali Simon Maljavec, minister za solidarno prihodnost, Urška Sorta Kovač, strokovna vodja Doma na Krasu, in dr. Andreja Rafaelič, strokovno raziskovalna sodelavka Inštituta Republike Slovenije za socialno varstvo.

Na javni tribuni so govorci predstavili pomen deinstitucionalizacije socialnovarstvenih zavodov v Sloveniji ter projekt preobrazbe zavoda Dom na Krasu v izvajalca skupnostnih storitev za vse. Namen javne tribune je bil odprt pogovor z vsemi občankami in občani Divače.

Dom na Krasu ima od začetka februarja v Divači dvanajst svojih varovancev. Večina domačinov je nove stanovalce sprejela. Minister Maljevac je predstavil načrte, da bodo v Divači do konca leta vzpostavljene štiri stanovanjske skupnosti, v katerih bo zaživel 34 tisoč oseb iz Doma na Krasu. Prav tako je izpostavil, da na ministrstvu pripravljajo strategijo na področju deinstitutionalizacije za obdobje od leta 2024 do 2030. Cilj države je v tem obdobju razseliti med tri- in štiri tisoč ljudi.

Dom na Krasu je prvi zavod v Sloveniji, iz katerega bodo izseljeni čisto vsi stanovalci, ki se jim bo s tem omogočilo prijetnejše življenje, podobno družinskemu. V okviru projekta deinstitutionalizacije bo preseljenih iz Dutovelj skupno sedemdeset ljudi. Takšne in podobne cilje zasledujejo tudi ostali socialnovarstveni zavodi pri nas, to je omogočiti osebam z motnjami v duševnem razvoju življenje v manjših

stanovanjskih skupnostih.

Občanke in občani so na javni tribuni izrazili svoje mnenje in dejali, da stanovanjskim skupnostim ne nasprotujejo več. Izpostavili so, da je bilo pomanjkanje informacij o tem, kaj načrtuje Dom na Krasu v njihovem kraju, osnovna napaka, zaradi katere je v preteklosti prišlo do nezaupanja in nasprotovanja.

Na Občini Divača smo prav zato organizirali javno tribuno, na kateri ste občanke in občani prejeli informacije neposredno od ministrstva in odgovornih v projektu. Vnaprej si bomo prizadevali k jasnemu informiranju in obveščanju o projektih, ki se dogajajo v naši občini, z namenom krepitev medsebojnega zaupanja.

Foto: arhiv Občine Divača

KRAJEVNI PRAZNIK KRAJEVNE SKUPNOSTI SENOŽEČE

Krajevni praznik Krajevne skupnosti Senožče se vsako leto odvija v spomin na tragične in grozovite dogodke med drugo svetovno vojno.

Pomembno je povedati, da so Primorke in Primorci trpeli pod fašistično okrutnostjo dolgih dvajset let. Dolenja vas je zelo trpela. Fašisti so neprenehoma grozili domačim ljudem, izvajali nad njimi teror in neprestan nadzor.

2. junij 1944 je bil za krajanje Dolenje vasi krvav in nepredstavljivo krut. V dopoldanskem času tega dne so se v vas pripeljali trije partizani – harmonikaš, intendant in obveščevalec. Na ta dan sta v vasi odmevala pesem in ples, bil je podoben dan, kot ga imamo sedaj mi ob krajevnem prazniku. Trije partizani so se nastanili v gostilni v vasi, da bi si odpočili. Nič hudega sluteče partizane je močno presenetil popoldanski prihod sovražnikov iz Trsta – nacistov, fašistov in domobrancev. Sovražniki so obkolili vas, preiskali vse hiše, našli dva partizana in naključno izbrali še šest domačinov. Odpeljali so jih k napajalniku za živino, jih mučili v vodi in nato ob zidu bližnje hiše postrelili, a ne do mrtvega. Nato so zažgali gostilno in še dihaajoče ljudi zažgali v plamenih. Druge ljudi so prignali na vas, jih oropali konj in nekaj živeža ter se s tovarnjaki odpravili proti Trstu. Par kilometrov proti Sežani pri vasi Senadole, na Gabrku, so jih v mraku napadli partizani Primorskega odreda, jih nekaj pobili, dvanajst pa vrnili v Dolenjo vas in odpeljali v gozd proti sosednji vasi Veliko Polje ter jih tam naslednji dan pobili in zakopali.

Kruto pobijanje je v vasi na zidu hiše pustilo sledi, v katerih so bile še drugi dan krogle, ki so ubile šest domačinov in dva partizana. V spomin na žrtve fašizma so vaščani dolgo let ohranjali na zidu sledi in tam postavili spominsko ploščo.

V soboto, 3. junija 2023, smo se spomnili teh dogodkov. Pred praznovanjem sta spominsko cvetje v Senožčah k spomeniku padlim borcem postavili županja Alenka Štručl Dovgan in predsednica KS Senožče Ksenja Knez Regent. Med praznovanjem v Dolenji vasi sta bila spominsko cvetje in lovorov venec postavljena še v Dolenji vasi na pokopališče in na hišo, kjer je obeležje, ter na združni dom. Kot je v svojem govoru izpostavila županja Alenka Štručl Dovgan ob citiranju Tarasa Kermavnarja, je najhujši zločin izbris spomina.

Slavnostni govor je imela prof. dr. Ljubica Jelušič, ki je doživeto opisala dogodke tega dne in pozvala k strpnosti in

miru med državljankami in državljani ter narodi. Poudarila je tudi, da se partizanke in partizani niso borili za komunistično revolucijo, ampak za mir in svobodo, za življenje. Praznika so se udeležili praporščaki domoljubnih organizacij in vojni veterani osamosvojitvene vojne za Slovenijo. Kulturni program so sooblikovali Pihalni orkester Divača, Mešani pevski zbor Senožeče, Plesno društvo Srebrna in Osnovna šola dr. Bogomirja Magajne – podružnična šola Senožeče.

V okviru praznika so potekali še turnirji v briškuli, namiznem nogometu, metanju balinčkov (prstometu) in državni turnir v igri pandolo. Istočasno se je odvijala tudi likovna ustvarjalnica za najmlajše.

Predsednica KS Senožeče Ksenja Knez Regent se iskreno zahvaljuje govorkama, vsem nastopajočim, Pihalnemu orkestru Divača, Mešanemu pevskemu zboru Senožeče in Plesnemu društvu Srebrna, otrokom podružnične šole Senožeče in njihovim mentorjem, Nataši Adam za odlično vodenje proslave, praporščakom domoljubnih organizacij, članom sveta KS Senožeče (Mojci, Katarini in Alešu), Občini Divača, ekipi iz Potoč, ki je pripeljala igro pandolo v naše kraje in pripravila teren za državni turnir v tej igri, vaščanom Dolenje vasi, ki so pomagali pri ureditvi in postavitvi prireditvenega prostora, vzgojiteljicama Mateji in Anji iz Vrtca Senožeče, ki sta vodili likovno delavnico, gasilcem PGD Senožeče, Ribiški družini Senožeče in vsem, ki ste se udeležili zabavnih turnirjev.

Brez vas, ljudi, tudi krajevnega praznika ni. Prisrčno vabljeni ponovno prihodnje leto v kar največjem številu!

Foto: arhiv Občine Divača, Ksenja Knez Regent

AKCIJA ZA MLADOST BREZ DROG

Akcija ZA MLADOST BREZ DROG v Občini Divača poteka že vrsto let. Prvič je bila prireditev projekta »Za mladost brez drog« organizirana leta 2004 v Novi Gorici, sledila je izvedba na Tolminskem, **v letu 2007 se je projektu pridružila tudi Občina Divača.**

Cilj omenjenega projekta je spodbuditi odgovorne v Sloveniji k pogumnejšemu reševanju problematike zasvojenosti. Namen te akcije je pomagati in pokazati staršem ter mladostnikom, ki so že zašli s prave poti in se znašli v peklu sodobne družbe, da obstaja pot vrnitve in upanja. Z akcijo želijo odrasli mladim odkriti spoznanja, da nedovoljene droge (pa tudi alkohol in druge omame) niso pravi izhod iz trenutnih težav, ki jih prinaša obdobje odraščanja. Na prijazen, a odločen način, jim hočejo povedati in pokazati, kako reči NE in se ubraniti pred vsemi oblikami sodobne zasvojenosti.

Projekt je namenjen mladim (učencem osnovnih šol), staršem, delavcem, ki se ukvarjajo z vzgojo in izobraževanjem mladih ter vsem ostalim zainteresiranim občanom.

Pobudnik projekta je bil iniciativni odbor v sestavi: Zvone Horvat Žnidarčič, Ervin Čurlič, Alojz Žerak in Dominik Soban. V šolskem letu 2022/2023 je bil moto akcije **KAKO OSTATI SREČEN.**

Zvrstilo se je veliko vsebin. Prva med njimi je bila izvedba glasbene pravljice za 1. triado (od 1. do 3. razreda), katere naslov je bil Razglašeni raček. Glasbena pravljica se je izvedla preko Zveze glasbene mladine Slovenije, izvajalca pa sta bila Alda Sosič (pripovedovalka) in Luca Ferrini (klavir). Z glasbeno pravljico sta umetnika ponudila otrokom priložnost, da se približajo glasbenemu gledališču oz. koncertni predstavi. Zgodba je odlična povezava med glasbo in literaturo, v otrocih pa prebujata tudi likovni svet. Izvedeni sta bili dve glasbeni pravljici, v Divači in v Vremah. Poleg učencev prve triade OŠ Divača pa so pravljici prisluhnili še varovanci CUEV Strunjan in najstarejša skupina otrok iz Vrtca Divača. Nadalje je bil razpisan tudi nagradni natečaj za II. triado

(od 4. do 6. razreda) za učence OŠ Divača od 4. do 6. razreda na temo Kako ostati srečen. V okviru likovnega natečaja so bili nagradjeni: Nejc Kerle, 5. r., Sana Leban, 5. r., Stella Medau, 5. r., Jaka Gerželj Čebren, 5. r., Naja Arsić, 4. r., Ilhana Šaćirović, 5. r., Neža Matjažič Čekada, 5. r., Ajda Pavčič, 4. r., Rok Starc, 5. r., in Lana Žvab, 5. r.

Nagradni likovni natečaj je v sodelovanju z Zavodom Peliikan Karitas razpisala Občina Divača. Priznanja je oblikoval in izdelal Bogdan Macarol. Likovna dela je ocenjevala strokovna komisija v sestavi: Jana Pečecnik, Urška Tušar in Vlasta Markočič.

Iskreno čestitamo vsem mladim ustvarjalnim umetnikom!

Izvedla so se tudi izobraževanja in predavanja za 3. triado (od 7. do 9. razreda) pod okriljem Mladinskega sveta Slovenije. Tematika sedmih delavnic je bila alkohol. Učenci devetih razredov so se podali tudi na obisk Skupnosti Srečanje v Vremah.

Hvala vsem sodelujočim v projektu, organizatorjem, sodelavcem in udeležencem, otrokom in mladostnikom. Občina Divača bo nadaljevala s projektom tudi v novem šolskem letu, saj je izrednega pomena kazati zgled, kako hoditi po pravi poti in ostati srečen brez drog tako v mladosti kot v vseh drugih obdobjih življenja.

Foto: arhiv Občine Divača

5. MEDNARODNA KONFERENCA NA ŠVEDSKEM – EUROPE GOES LOCAL

Občina Divača sodeluje v projektu **EGL – Europe Goes Local – podpora razvoju in krepitvi mladinskega dela na lokalni ravni** in je ena izmed občin, ki je v projekt vključena že od začetka. **EGL** je projekt strateškega partnerstva, v katerem sodeluje 24 nacionalnih agencij programa Erasmus+: Mladi v akciji, Partnerstvo Evropske komisije in Sveta Evrope na področju mladine, Evropski mladinski forum ter mreži POYWE in InterCity Youth. Izvaja se v obdobjih 2016–2020 in 2021–2027.

Glavni namen projekta je dvigniti kakovost mladinskega dela na lokalni ravni, zlasti z okrepljenim sodelovanjem med različnimi deležniki, ki so dejavni na občinskih ravneh. Projektna aktivnost potekajo na nacionalni in mednarodni ravni ter se med seboj smiselno prepletajo. Namenjene so prenosu dobrih praks, medsebojnemu učenju in mreženju akterjev s področja mladinskega dela.

Movit – zavod za razvoj mobilnosti mladih je v letošnjem letu izbral predstavnika Občine Divača za sestavo nacionalne skupine, ki se je udeležila 5. mednarodne konference, ki se je odvila maja v Stockholmu na Švedskem. Vabilu smo se z veseljem odzvali in naša občina je ponosno predstavljala »barve« Slovenije na Švedskem.

5. dogodek EGL je v Stockholmu združil 175 udeležencev. Ta dogodek sledi tradiciji prvih treh konferenc, ko so se srečali člani nacionalnih delovnih skupin, evropski, nacionalni in lokalni ključni deležniki, da bi razpravljali o ključnih vprašanjih lokalnega mladinskega dela in razmišljanje o tem, kako bi lahko mreža Europe Goes Local prispevala k razvoju kakovosti ter vzpostavila mostove med različnimi akterji v korist mladinskega dela in mladih.

Prvi dogodek EGL v Ljubljani je leta 2017 postavil okvir projekta, zaživel je nacionalna delovna skupina, v okviru projekta je navdihnil prve nacionalne akcijske načrte in predlagal oblikovanje Evropske listine v podporo mladinskemu delu na občinski ravni. Druga konferenca leta 2018 v Cascaisu na Portugalskem je bila

posvečena posvetovanju in soustvarjanju Evropske listine o lokalnem mladinskem delu, medtem ko je bila tretja konferenca v Bruslju leta 2019 dogodek, ko je bila listina predstavljena kot rezultat skupnih prizadevanj mreže EGL. Tudi za 3. konferenco je imela naša občina to čast, da smo bili izbrani v nacionalno skupino, kar je bilo posebnega pomena, saj je bil na konferenci v okviru EGL sprejet prvi in osnovni dokument v EU za delo z mladimi. 4. dogodek EGL je leta 2022 potekal v Cluj-Napoci v Romuniji in je bil težko pričakovan za ponovno povezovanje po pandemiji covid-19, z odprtim povabilom vsem mladinskim delavcem na lokalni ravni, prvič pa je sprejel tudi delegate iz sosednjih regij EU.

Podobno kot prva konferenca se je tudi 5. dogodek EGL v Stockholmu osredotočil na krepitev nacionalnega sodelovanja, s poudarkom na vlogi nacionalnih in lokalnih deležnikov pri razvoju lokalnega mladinskega dela z uporabo evropskih orodij, politik in okvirov. Ta konferenca je bila priložnost za predstavitev praks nacionalnih struktur glede sodelovanja, konceptov in projektov, razprav o potrebah in predlogih različnih deležni-

kov, da bi evropska razsežnost postala sestavni del lokalnega mladinskega dela, pa naj bo to z uporabo orodij, kot je npr. Evropska listina o lokalnem mladinskem delu, politični okviri, kot je Evropska agenda mladinskega dela ali evropski programi, kot sta Erasmus+ ali Evropska solidarnostna enota.

Cilji 5. mednarodnega srečanja EGL: Glavni namen konference je bil združevanje nacionalnih delegacij (nacionalnih delovnih skupin) in predstavnikov organizacij na evropski ravni za razpravo o:

- kako zgraditi ustrezno sodelovanje na nacionalni ravni v podporo lokalnemu mladinskemu delu;
- ugotoviti, kakšna podpora je potrebna na evropski ravni, da bo nacionalno sodelovanje učinkovito;
- določiti minimalno izvedljiv produkt za izboljšanje kakovosti lokalnega mladinskega dela, ki bo nastal v okviru nacionalnega sodelovanja in bo vplival na krepitev mladinskega dela na evropski ravni;
- poudariti vlogo občin in lokalnih nevladnih organizacij pri zagotavljanju kakovostnega mladinskega dela, podprtega z navdihujočimi dobrimi praksami.

Konference se je udeležilo 175 udeležencev, in sicer: nacionalne delegacije petih ključnih deležnikov (članov nacionalne delovne skupine) na državo, vključno z vodjem delegacije iz nacionalne agencije, ambasadorji listine (ki jih delegirajo tudi NA), 1 oseba/evropske organizacije v usmerjevalni skupini, sosednje regije, vključno z 1 SALTO-kolegom, predstavniki približno 10 evropskih organizacij.

Projekt EGL je ustvaril spletni prostor za svoje člane WORKVIVO, in sicer za udeležence dogodkov in strokovnjake, ki sodelujejo pri projektu. Cilj tega virtualnega prostora je oblikovati spletno skupnost, ki ostane aktivna tudi med aktivnostmi. Ta zaprta platforma omogoča vsem članom medsebojno komunikacijo. Vsi udeleženci smo se po registraciji na dogodek pridružili temu virtualnemu prostoru in smo sodelovali s komentarji, pri-

spevki ter se mrežili z drugimi člani spletne skupnosti EGL. Na platformi je organizacijska ekipa posredovala tudi vse informacije v zvezi z dogodkom.

Platforma ostaja živa tudi po dogodku ter še naprej spodbuja k mreženju in deljenju dobrih praks.

Izkušnja udeležbe na mednarodnem srečanju EGL je bila bogata in nepozabna, o čemer pričajo številne misli prvih občutkov ob vrnitvi domov:

»Prepričana sem, da danes vsi mislimo, da je bil ta teden še kako vreden, da ga shranimo med dragocene spomine. Vesela sem, da sem bila lahko del naše in širše skupine. Hvala vsakemu posebej, da sem lahko z vami delila te majske pomladne dneve. Da smo bili *t'naj nacionalna skupina, pa ITAK vemo.*«

»Tudi jaz sem se imela super v vaši družbi in upam, da bomo še kdaj sku-

paj kovali nove ideje.«

»Danes, ko sem nazaj med najdražjimi, mi misli veselo premlevajo dogodke zadnjih dni. Za cel kufer jih je, *in to tako bogatih, da bi na letališču morala doplačati za pretežno prtljago. Hvala vsakemu posebej!*«

Upam, da bodo pridobljene informacije, novo znanje in številne prakse narekemale nove izzive v državi ter še posebej v lokalnem okolju, saj smo v nacionalni skupini soglasno povzeli številne misli in predloge ter ugotovitve o delu z mladimi v našem okolju. Poudarjamo graditev sistema dela z mladimi v ruralnem okolju, ki mora vsebovati značilnosti okolja manjših sredin, ki narekujejo svojevrstne pristope, vključujoč potrebe in želje mladih v teh okoljih.

Foto: arhiv EGL

PROJEKT KRAS CARSO II

V Botaničnem vrtu Sežana ob vili Mirasasso se je konec maja v organizaciji vodilnega partnerja projekta Območne razvojne agencije Krasa in Brkinov organiziralo uvodno srečanje strateškega projekta programa **INTERREG VI-A Italija-Slovenija 2021-2027 KRAS CARSO II**, ki pri naša skupno upravljanje in trajnostni razvoj območja matičnega Krasa.

KRAS CARSO II je eden od treh strateških projektov v okviru Programa Interreg VI-A Italija - Slovenija 2021-2027. Cilj projekta je ustanovitev Evropskega združenja za teritorialno sodelovanje (EZTS) Kras Carso, ki bo upoštevalo smernice lokalnih organov in skupnosti ter pripomoglo k razvoju trajnostnega čezmejnega turizma na matičnem Krasu. Projekt namerava pospešiti trajnostni razvoj na čezmejnem obmo-

čju matičnega Krasa, v okviru okolju prijaznega turizma. S tem nadgrajuje rezultate prejšnjih projektov Interreg. Vodilni partner projekta je Območna razvojna agencija Krasa in Brkinov, v partnerskem sodelovanju z 11 partnerji (6 slovenskih, 5 italijanskih) ter s 13 pridruženimi partnerji.

Občina Divača je v projektu pridružen partner.

Poleg glavnega cilja projekta se bodo pripravili inovativni digitalizirani turistični produkti, ki bodo temeljili na izjemni naravni in kulturni dediščini matičnega Krasa. Eden izmed glavnih skupnih turističnih produktov bo čezmejna pot, ki bo povezala celotno območje v krožno pot v dolžini najmanj 200 kilometrov. Na tej poti bodo predstavljene geološke točke ter druge naravne in kulturne znamenitosti.

V projekt so vključene različne ciljne skupine. Za mlade bo organiziran inovativni turistični Hackaton, za lokalne pridelovalce in ponudnike bo izdelana znamka kakovosti, organizirana pa bodo tudi različna izobraževanja in predstavitve. Nadgrajeni bodo obstoječi dogodki na Krasu, predvsem s trajnostno in čezmejno noto, ter uvedeni novi, čezmejni dogodki, ki bodo namenjeni predvsem spoznavanju in mreženju sodelujočih lokalnih akterjev. Za trajnostno prometno povezovanje bo na voljo nov električni kombi ter vzpostavil se bo pilotni primer povezovanja turističnih točk območja matičnega Krasa z javnimi prevozi.

V sklopu projekta bodo v Občini Divača poleg skupnih čezmejnih izvedene še naslednje aktivnosti:

- **enotna označitev kolesarskih poti in**
- **labirint pri udornici Risnik.**

Ob tem dogodku so pomembnost dogodka izpostavili tudi Aleš Vodičar, direktor ORA Krasa in Brkinov, Matej Arčon, minister za Slovence v zamejstvu in v svetu, Andreja Katič, državna sekretarka na Ministrstvu za kohezijo in regionalni razvoj, in vodja Organa upravljanja programa Interreg VI-A IT-SI Laura Comelli.

Foto: ORA Krasa in Brkinov

SUHOZIDARSKA AKCIJA V DIVAČI

Spomladi smo Občina Divača v sodelovanju s Partnerstvom suhozidne kraške gradnje izvedli suhozidarsko akcijo v Divači, pri krožišču pri Kamnosestvu Ražem. Akcija obnove suhega zidu je potekala pod mentorstvom nosilcev veščine suhozidne gradnje Mitje Kobala in Ivana Pavlina. Suhi zid poteka od začetka krožišča

pa vse do začetka Krasoslovne naračevalne učne poti Divaški Kras. Da bomo čisto zares sezidali suhi zid do konca, bosta najverjetneje potrebni še dve akciji, a verjamemo, da nam bo uspelo. Bil je izredno lep dan, poln delovne vneme in želje po učenju te pradedne veščine naših prednikov. Veščina suhozidne gradnje, znanja in

tehnike je bila v letu 2018 vpisana na UNESCO Reprezentativni seznam nesnovne kulturne dediščine človeštva. Je del naše kulturne dediščine in s tem del naše identitete. Varujmo svojo dediščino in ohranjajmo spomin na veščine naših prednikov!

Foto: arhiv Občine Divača

TEDNI VSEŽIVLJENJSKEGA UČENJA V DIVAČI V SODELOVANJU Z LJUDSKO UNIVERZO SEŽANA

Tedni vseživljenjskega učenja (TVU) so najvidnejša promocijska kampanja na področju izobraževanja in učenja v Sloveniji. Projekt se usklajuje na Andragoškem centru Slovenije (ACS) in se prireja v sodelovanju s stotinami ustanov, skupin in posameznikov po vsej državi, pa tudi onkraj naših meja. Z njim želimo opozoriti na vseprisotnost, pa tudi pomembnost učenja – v vseh življenjskih

obdobjih in za vse vloge, ki jih posameznik v svojem življenju prevzema kot posameznik, udeleženec na trgu dela in član različnih skupnosti. Vsi, ki projekt soustvarjajo, bodisi v vlogi izvajalcev prireditev bodisi kot udeleženci, prispevajo k udeležanju slogana »**Slovenija, učeča se dežela**«. TVU je član mednarodnega gibanja festivalov učenja.

Na Občini Divača smo zelo ponosni,

ker nam je v letošnjem letu uspelo v sodelovanju z Ljudsko univerzo Sežana pripeljati kampanjo tudi v Divačo. Zvrstile so se naslednje aktivnosti:

Uporaba pametnega telefona – nadaljevalni tečaj, kjer so udeleženci do konca napolnili kapacitete, učili pa so se googlovega koledarja, urejanja googlovih dokumentov, se spoznali s preglednicami, kako deliti in prenašati slike s pametnega telefona na ključek ter druge aplikacije po željah udeležencev. V Divači se je 18. maja odvila tudi **Stojnica znanja**, kjer so bile predstavljene vsebine, delavnice in možnosti izobraževanj v sklopu Ljudske univerze Sežana. Iskreno smo hvaležni vsem udeležencem in upamo, da ste prejeli vse tisto znanje, ki ste ga pričakovali. Upamo tudi, da se še vidimo na prihodnjih izobraževalnih delavnicah!

Foto: arhiv Občine Divača

KULTURNI UTRINEK NA GRADIŠČU: KONCERT SENTIMENTI V POLNI CERKVICI SV. HELENE

Zgodba »KULTURNIH UTRINKOV NA GRADIŠČU« se je nadaljevala tudi v letošnji pomladi.

Občina Divača je v petek, 12. maja, v cerkvi sv. Helene na Gradišču pri Divači organizirala koncert Giannija Rijavca. Ta gotška cerkva je v naši občini poseben biser kulturne dediščine. Krasijo jo stenske poslikave znanega ustvarjalca oz. njegove delavnice Janeza iz Kastava, ki je znan predvsem po ustvarjenih freskah v znameniti cerkvi sv. Trojice v Hrastovljah.

Gianni Rijavec je publiki divaške občine poznan, saj je nastopil že v Divači in Senožecah, na Gradišču pa je zazvenel njegov romantični koncert SENTIMENTI s klavirjem, godalnim kvartetom in spremljevalnim ansamblom. Ustvarjena glasba nas je popeljala v svet miru, sprave in ljubezni ter skupaj z ambientom cerkvice ustvarila prelep večer.

Zbralo se nas je veliko, dežne kaplje pa so večer le oplemenitile in s svojimi zvoki še dodatno prispevale k posebnemu vzdušju.

Hvala vsem, ki ste se koncerta udeležili. S kulturnimi utrinki na Gradišču bomo zagotovo še nadaljevali.

Foto: arhiv Občine Divača

ZAŽIVELA JE FACEBOOK STRAN OBČINE DIVAČA

S 16. majem 2023 je zaživela Facebook stran Občine Divača.

Cilj komuniciranja Občine Divača preko družbenih omrežij je krepitev in povečevanje stopnje transparentnosti in odprtosti Občine Divača ter v skladu s tem verodostojno in točno obveščanje širše javnosti, predvsem njenih občanov, o lastnem delovanju ter na ta način krepitev zaupanja v delovanje lokalne samouprave.

Vabimo vas, da nam sledite, da stran všečkate, prebirate objave, se informirate in tudi na ta način sodelujete v grajenju povezane in solidarne skupnosti. Vabljeni na: <https://www.facebook.com/ObcinaDivača/>

Foto: arhiv Občine Divača

POBRATENE OBČINE

Občina Divača je od leta 2016 pobratena z italijansko občino v Furlaniji – Škocjan ob Soči (San Canzian d'Isonzo).

V želji po ohranjanju pobratenja je bila Občina Divača 31. maja 2023, na god sv. Kancijana, povabljen na obležitev dvajsete obletnice podpisa pobratenja med Občino Škocjan ob Soči (ITA) in avstrijsko Občino Škocjan (v Podjuni ob Klopinskem jezeru – St. Kanzian am Klopeinersee).

Na ta dan smo se tako predstavniki divaške občine srečali s predstavniki italijanske in avstrijske občine. Začetek srečanja je bila obnova podpisa med italijansko in avstrijsko občino. Obnovo sta podpisala župana Claudio Fratta in Thomas Kreinz. Ob tem je Iztok Felicijan, direktor občinske uprave Občine Divača, v svoji zahvali izpostavil, da smo izredno ponosni na partnerstvo, in izrazil željo, da se medsebojno sodelovanje med občinami nadaljuje. Občina Divača ima z avstrijsko občino

podpisano pismo o nameri.

V nadaljevanju, po obnovitvi podpisa med italijansko in avstrijsko občino, je bila predstavljena nova kolesarska tematska pot od Ogleja do Ronchija, ki jo spremlja zanimiva mobilna aplikacija.

Kot zanimivost naj izpostavimo še to, da se vse tri občine povezujejo na osnovi skupnega zavetnika – sv. Kancijana, gre za povezovanje treh »Škocjanov«. Vsi ti kraji so povezani z vodo oziroma ležijo ob vodi, ker naj bi bil Kancijan in tovariši pred obglavlje-

njem mučeni z vodo ali usmrčeni v bližini reke Soče. Še ena zanimivost odnosa med italijansko in avstrijsko občino pa je, da avstrijska občina vsako leto italijanski zagotovi novoletno jelko, na kateri nato skupaj prižgejo lučke.

Srečanje med slovensko, italijansko in avstrijsko občino se je nadaljevalo v skupnem druženju, kramljanju in željah po nadaljnjem sodelovanju.

Foto: arhiv Občine Divača

RAZSTAVA V PREDDVERJU OBČINE: DUPLEX ANIMA

V aprilu sta vhodne prostore občine s svojimi umetniškimi deli polepšali Tatjana in Jana Korečič, mama in hči. Živita v Vrtojbi, njune umetniške korenine pa segajo na Štajersko, bolj natančno v Celje, kjer je Tatjanin oče predal naslednjim generacijam smisel za umetnost in estetiko. Že vrsto let prirejata skupne razstave, kjer predstavljata dva pogleda na umetnost. Vsaka od njiju je namreč razvila svojevrsten stil.

Tatjana ponuja motive v fragmentirani abstrakciji, ki vseskozi išče nove ključne sestavljenih delcev. V njenih slikah se odraža srce ženske, polne sanj, življenjske energije in kreative. Skozi leta je uspela razviti edinstven, sedaj že razpoznaven stil.

Jana rada kombinira raznovrstne motive v novih in avantgardnih kombinacijah, ki ponujajo iskanje zanimivih sporočil. Navdih ji prinašajo dogodki iz življenja ter področja, ki jih raziskuje in pogloblja. Tako nastajajo nove interpretacije vsega, kar jo trenutno navdušuje.

Skupni imenovalec jima predstavlja medij – akril. Na njunih razstavah vam ne bo nikoli dolgčas, ampak boste vstopili v čudovit, večplasten svet. Obe delujeta tudi v Likovnem društvu Šempeter, kjer si prizadevata, da bi umetnost postala stalnica lokalnega družbenega življenja. Razstavljena dela intenzivnih barvnih odtenkov, zanimivih detajlov in žareče energije, ste si lahko ogledali do 16. junija.

Foto: arhiv Občine Divača

STOLETNICA ZDENKA FRANETIČ IZ VREMSKE DOLINE

Marsikateri planinec, pohodnik in turist na Magajnovi poti se zaustavi pred domačijo Pri Maksovih v Vremskem Britofu in občuduje prekrasen dediščinski portal z vklesanim reliefom glave. V tej mogočni stavbi, ki jo je leta 1803 zgradil Gašper Dekleva, se je v sedmem rodu 11. maja 1923 očetu Karlu in materi Frančiški kot drugi otrok rodila Zdenka. Brat je umrl že v mladosti, njene tri sestre pa tudi niso več žive. Zdenka pa je v družinskem krogu in med številnimi sorodniki, prijatelji in vaščani kot edina Britofčanka do sedaj dočakala častitljivih sto let.

Odraščala je v domačem kraju, ki sedaj šteje nad 50 prebivalcev, se nato šolala pri Uršulinkah v Gorici in se leta 1949 poročila z Antonom Franetičem iz velike kmetije v Dolenji vasi. Mož Anton je obdeloval veliko kmetijo Pri Ždrolovih v Dolenji vasi, medtem ko je bila Zdenka glavna delovna sila na domači kmetiji Pri Maksovih v Vremskem

Britofu, ki je ob trdem kmečkem in gospodinjskem delu skrbela še za dva sinova, Darka in Draga. Pred skoraj 30 leti je ostala vdova. Vedno je dobre volje, preveva joveselje, rada posluša glasbo in tudi zapleše. Družbo ji dela pet vnukov in sedem pravnukov. Ob visokem in okroglem jubileju so ji prišli voščit predstavniki divaške občine z županjo Alenko Štrucl Dovgan, predsednik KS Vreme Martin Prelc, predsednik vremске borčevske organizacije Mirko Martinčič, predsednik divaškega društva upokojencev Stojan Cerkvenik, predsednica TKŠD Urbanščica Mirjam Frankovič Franetič in predsednica divaškega RK Dragica Kranjec. Slavljenka pa se je najbolj razveselila učencev in učiteljic domače podružnične šole, ki so ji veselo zapeli ob zvokih harmonike in ji voščili še na mnoga zdrava leta. Poklonili so ji glasilo divaške osnovne šole, v katerem ima prispevek tudi Zdenkin pravnuk Maks. Stoletnica Zdenka

je zadnja iz rodu Dekleva, ki so imeli pomembno gostilno na furmanski cesti med Ilirsko Bistrico in Trstom. Ob 100. rojstnem dnevu je prejela veliko rož, razveselila pa se je tudi sladke torte, ki jo je spekla Anita Resinovič z Ostrovice. Slavljenka se rada spominja tudi težkih časov, ko je delala za partizane.

Ob pomoči družin obeh sinov Draga in Darka je pripravila družinsko slavlje in slavlje za prijatelje ter vse sovaščane, nedeljsko kosilo s sorodniki pa je imela v hotelu Malovec v Divači. Pravi, da je skrivnost dolgega

življenja v pozitivnem mišljenju, dobrih delih, veselju in pomoči sočloveku ter sožitju z naravo.

Olga Knez
Foto: Olga Knez

ZDENKA FRANETIČ JE PRAZNOVALA 100 LET

Le malokdo doseže častitljivih 100 let. In naša klena Vremka, gospa Zdenka Franetič, je 11. maja 2023 praznovala svojo stoletnico rojstva. Učenci podružnične šole Vreme so jo obiskali v njeni domači hiši, ji zapeli in voščili. Obiska se je zelo razveselila, kar je izžareval nasmeš na njenem obrazu.

Učenci so začutili njeno ljubezen do otrok, ki jo izkazuje vedno, ko se sreča z njimi. Prijaznost gospe Zdenke je otrokom in vsem nam vzor, ki nam kaže pravo pot v medosebnih odnosih. Prijetno vzdušje je dokazalo, da medgeneracijsko druženje obogati življenje, saj igrivost, mladost ter modrost in izkušnje odlično sobivajo v našem okolju.

Gospe Zdenki želimo, da bi bili zdravje, ljubeznivost in vedrost še dolgo spremljevalci v njenem življenju.

Damijana Gustinčič,
ravnateljica OŠ Divača

JUDITA MAGAJNA JE PRAZNOVALA 90 LET

Županja Alenka, Tatjana, Mirjam in Damijana smo 5. maja v imenu občine, TKŠD Urbanščica in šole obiskale gospo Judito Magajna iz Vremskega Britofa, ki je praznovala svoj 90. rojstni dan. Že na vratih nas je, vidno ganjena, prijazno pozdravila in nas s svojim umirjenim glasom povabila v hišo. Vesela je bila, da sta ji praznični dopoldan polepšala hči Alenka z možem Damijanom. V prijetnem klepetu smo obujali dogodke iz preteklosti, ki so prepleteni z veliko ljubeznijo do Vremske doline in vaščanov. Njen zbran in umirjen govor je potrdil, da gospo Judito odlikujejo veliko znanja, izobraženost, sledenje dogodkom doma in po svetu, obenem pa skromnost in veliko zanimanja za naše pripovedi. Z iskricami v očeh je pripovedovala o svojih najdražjih: vnukih Karlu in Jerneju, vnukinji Lidiji ter pravnukih. Posladkali smo se z okusno torto, ki jo je pripravila hčerka Tatjana, in nazdravili ter Juditi zaželeli obilo zdravja, veselja in sreče v krogu svoje ljubeče družine.

Damijana Gustinčič,
ravnateljica OŠ Divača
Foto: Mirjam Frankovič Franetič

»NIČ O MLADIH BREZ MLADIH!«

Na podlagi Statuta Občine Divača (Uradno glasilo slovenskih občin, št. 4/14, 24/14, 9/15, 55/17, 4/19) in Odloka o mladih v Občini Divača (Uradno glasilo slovenskih občin, št. 59/18), deluje v Občini Divača z namenom zagotavljanja celovite obravnave mladine in mladinskega sektorja v Občini Divača Komisija za mladinska vprašanja. Zaradi izteka mandata imenovanih članic/članov Komisije je potrebno novo imenovanje.

Županja Občine Divača
vabim

**k predložitvi predlogov za imenovanje članice/člana predstavnikov mladih v
Komisijo za mladinska vprašanja v Občini Divača.**

Imenujeta se dve/dva članici/člana, za kateri/katera lahko predloge za izbor podajo:

- mladinske organizacije v občini ¹
- organizacija za mlade v občini ²
- mladinski svet Občine Divača,
- krajevne skupnosti v Občini Divača.

1) Skladno z Odlokom o mladih v Občini Divača je MLADINSKA ORGANIZACIJA V OBČINI avtonomno demokratično prostovoljno samostojno združenje otrok in/ali mladih, ki ima sedež v Občini Divača in s svojim delovanjem v občini omogoča mladim pridobivanje načrtnih učnih izkušenj, oblikovanje in izražanje njihovih stališč ter izvajanje dejavnosti v skladu z njihovo interesno, kulturno, nazorsko ali politično usmeritvijo. Organizirana je kot samostojna pravna oseba, in sicer kot društvo ali zveza društev ali kot sestavni del druge pravne osebe, in sicer društva, zveze društev, sindikata ali politične stranke, s tem, da ji je v tej pravni osebi zagotovljena avtonomija delovanja v mladinskem sektorju in ima kot samostojna pravna oseba ali kot njen del najmanj 80 % članstva v starosti do 29 let.

2) Skladno z Odlokom o mladih v Občini Divača je ORGANIZACIJA ZA MLADE v občini neprofitna pravna oseba s sedežem v občini, ki na območju občine izvaja projekte za mlade, vendar ni mladinska organizacija. Organizirana je kot zavod, ustanova ali zadruga.

Komisija je posvetovalno telo županje, ki celovito obravnava področja mladine in mladinskega sektorja v občini, o tem sprejema mnenja in stališča ter podaja predloge županji in občinskemu svetu.

Dodatne informacije:

Občina Divača, Romana Derencin, tel.: 05 7310 930; e-pošta: romana.derencin@divaca.si

Predloge posredujte pisno, in sicer:

- z redno pošto na naslov: OBČINA DIVAČA, Kolodvorska ulica 3a, 6215 Divača ali
- na e-naslov: obcina@divaca.si ali
- jih predložite osebno na Občino Divača v času uradnih ur.

Rok za posredovanje predlogov: **31. julij 2023**

VABljeni!

Alenka Štručl Dovgan
Županja Občine Divača

POLETNI VEČERI NA ŠKRATELJNOVI DOMAČIJI

Vabimo vas, da

**VSE AVGUSTOVSKÉ PETKE,
4., 11., 18. in 25. 8. 2023**

**preživite v družbi glasbenih izvajalcev, kulinaričnega doživetja in
kina na prostem na Škrateljnovi domačiji.**

Z dogajanjem na borjaču domačije bomo vsak avgustovski petek pričeli ob 19. uri.

Od 19.30 ure do 21. 30 nas bosta razvajali izbrana glasba v živo in kulinarika.
Tisti, ki boste želeli, si boste lahko ob 21.30 uri ogledali film v kinu na prostem,
druženje pa se bo nadaljevalo še po tem.

**Občina Divača želi s Poletnimi večeri na Škrateljnovi domačiji spodbujati druženje med občani,
privabiti v naše kraje obiskovalce, predvsem pa med vse nas vnesti prijetne kulturne vsebine,
v povezavi z uživanjem v lepota in bogastvu vsega, kar nam naš prostor ponuja.**

Vabljeni, da se nam pridružite v kar največjem številu, da skupaj ustvarjamo lokalno skupnost, ki si je želimo.
Vabljeni na Poletne večere na Škrateljnovi domačiji!

V sklopu prireditev ob praznovanju
18. OBČINSKEGA PRAZNIKA
OBČINE DIVAČA bo organiziran

»ENAJSTI DIVAŠKI TEK«

S T A R T

DIVAČA

**1. JULIJ
2023**

**ob 8.00 pred OBČINO DIVAČA,
Kolodvorska ulica 3a**

Dolžina proge: približno 8 km oz. za mlade približno 4 km

Potek proge: s startnega mesta nadaljujemo tek v smeri mimo Železniške postaje Divača, pri železniškem podhodu zavijemo desno in po poljski poti nadaljujemo tek ob železniški progi do mostu, prečkamo most, zavijemo levo v smeri lovske koč, levo proti železniškemu podhodu, skozi podhod – ponovimo isti krog – po drugem krogu od podhoda zavijemo proti startnemu mestu pred Občino Divača. Pot teka bo označena.

Mladi v kategoriji od 14 do 18 let tečejo en krog.
Za udeležbo v tej kategoriji je potrebna pisna izjava staršev ali skrbnikov tekača.

Cilj: pred Občino Divača, Kolodvorska ulica 3a.

Prijava: potrebna je pisna prijava – oddaja izpolnjenega obrazca prijave.
Prijavne obrazce in vse kategorije najdete na spletni strani Občine Divača.

Kotizacije ni!

Informacije: Občina Divača, Romana Derenčin,
tel.: 041 824 686

VLJUDNO VABLJENI!

ŠOLA, PRIHAJAMO!

V našem vrtcu otroci preživijo prva leta svojega otroštva. V samo nekaj letih postanemo domači drug drugemu. Sklepajo se prva prijateljstva, simpatije, pridobijo osnove znanja, pesmice, pravlјice in še in še ... In že so naši šestletniki pred vstopom v šolo. Prehitro, rečejo starši, vendar se otroci že veselijo novih izzivov. Starši najstarejših skupin Sovice in Žirafe so pripravili super zaključni piknik obeh skupin skupaj. Prvo junijsko soboto popoldan je v lovski koči v Dolenji vasi odmeval živ žav z vriskanjem, petjem, smehom in glasbo. Za najslajši zaključek pa še odlična torta.

Ob zaključku šolskega leta tako želimo našim najstarejšim otrokom odlično razpoloženje, veliko energije in aktivnosti, željo po znanju ter vedno navihan in iskren smeh. Naj bodo vaši prvi koraki v šolskem življenju lahki, razumljivi in zanimivi.

Srečno in veliko uspeha!

Barbara Majcen

Foto: Lara Bak, Robert De Lucia

DAN ZDRAVJA, KOT GA ŠE NI BILO

Na pobudo Ane Furlan, naše »hišne« medicinske sestre, so nam ob dnevu zdravja v začetku aprila zdravstveni delavci ZD Sežana pripravili predstavitev in delavnice za vse v Vrtcu Divača. Vsi otroci, od najmlajših do najstarejših, so imeli možnost si ogledati in stopiti v reševalno vozilo, si ogledati pravilno čiščenje zobkov, se poučiti o prvi pomoči ob manjših nezgodah, strokovne delavke pa smo imele možnost opraviti 6-minutni test hoje za testiranje telesne zmogljivosti.

Medicinski sestri Ana in Aleša, reševalec Jaka in fizioterapevtke, HVALA za vaš čas, voljo in potrpežljivost.

Barbara Majcen

Foto: Barbara Majcen, Tea Zlosel, Katarina Rajković

NAJMLAJŠI BRALCI

Naši najmlajši bralci iz Vrtca Divača vstopajo v svet knjig, domišljije, besed, ilustracij ... Strokovne delavke v vrtcu se zavedamo pomena in vrednosti knjige, branja otroku in s tem skupaj preživetega časa. Televizija, računalnik in drugi mediji so ob zmerni uporabi sprejemljivi; glasno branje, pogovor z otrokom ter ukvarjanje z njim pa so nenadomestljivi. Rade poudarjamo, naj bo branje predvsem skupni vir veselja in zadovoljstva, saj se takrat razvija močna povezanost med otrokom in starši. Branje predšolskemu otroku vpliva na boljše razumevanje osnov jezika, še posebej v obdobju tik pred šolo; razvija osnovne govorne sposobnosti, kot so širjenje besednega zaklada in izboljševanje izgovarjave, komunikacijske spretnosti; izboljšuje koncentracijo – mlajši otroci nimajo še potrpljenja za dolgotrajno »branje«, vendar se z napredkom bralnega razumevanja povečuje tudi samodisciplina, daljša se čas pozornosti ter izboljšuje spomin. Predvsem pa si želimo, da bi zgodnje branje bo otroku pomagalo dojemati knjige kot vir veselja.

Knjižničarka Tanja v divaški knjižnici je naša »taprava« prijateljica. Vedno nas je vesela, ima za nas najlepše pra-

vljice in igralni kotichek v knjižnici je vedno odprt. Skupaj smo med policami iskali skritega Bralnega palčka, na stenah razstavljali naše umetnine in polepšali dan drug drugemu tudi ob obiskih kar tako, ker smo jo pogrešali.

»Branje je za um
kot telovadba za telo.«

Barbara Majcen

Foto: Barbara Majcen, Nika Seražin

ZA(ČUTIMO) DOBRO – DELAJMO DOBRO IN ČUTIMO DOBRO!

Ali ste vedeli, da prostovoljstvo združuje mlade, spodbuja medgeneracijsko, medvrstniško in medkulturno povezovanje, vpliva na boljše počutje vseh sodelujočih, ustvarja prijetnejšo klimo ter mladim in otrokom nudi priložnost, da pridobijo nova poznanstva in pomembne vrline, ki jim bodo služile tudi v prihodnosti.

Za(čutimo) dobro je bil slogan letošnje akcije.

Dobro počutje je tisto, ki nam omogoča, da lahko v polnem pomenu razvijamo svoje potenciale, se izpolnjujemo in prispevamo v dobro skupnosti. Za(čutiti) dobro pomeni, da doživljamo življenje, da smo aktivni in ustvarjalni ter da se počutimo kot del skupnosti.

In kako lahko najmlajši dodamo svoj prispevek v skupnost, katere del smo?

Enostavno, z ustvarjanjem okolja, v katerem se bomo počutili dobro. Ob pomoči Romane z divaške občine smo posadili korita z rožami, ki nam lepšajo našo vrtčevsko hišo, očistili igrišče in izdelali šopke iz naravnih materialov, ki krajšajo prostore vrtca, društva Vezi in divaške občine. Verjamem, da bodo fotografije povedale več kot vse napisane besede, da krepimo občutek povezanosti, spodbujamo razvijanje interesov in tako osrečujemo vse vpletenne ...skratka, da nam je mar.

Barbara Majcen

Foto: Romana Derenčin,
Urša Milavec, Tea Zlosel,
Barbara Majcen

LAČNA SRAKA

Lačna sraka je družabna igra, ki smo jo v skupini Levčki izdelali iz različnih odpadnih materialov. Najprej smo izdelali načrt in zapisali, kaj vse potrebujemo. Nato smo se odpravili v kabinet, kjer smo poiskali ustrezne odpadne materiale. Razdelili smo si delo in počasi je nastajala naša družabna igra.

Lačna sraka obiskuje družine naše skupine in v domove prinaša lepe skupne trenutke, ki jih nato starši zapisujejo v Sračin dnevnik. Otroci pa z navdušenjem pripovedujejo o dogodivščinah ob igranju družabne igre.

Ob družabnih igrah najprej pomislimo na zabavo. Številne študije dokazujejo, da je njihova vloga veliko večja. Imajo namreč zelo pozitiven vpliv na učenje in pridobivanje novega znanja. Koristne so za učenje štetja, seštevanja in usvajanja drugih matematičnih znanj ter opismenjevanje. Otroke učijo potrpežljivosti in sprejemanja različnih okoliščin, tako zmage kot poraza.

Nuša Živec

Foto: Nuša Živec

JEŽKI RAZISKUJEMO ŠTIRNE

V sklopu Unescovega projekta »Naša skupna kulturna dediščina v domačem kraju« smo pri Ježkih raziskovali štirne – kamnite vodnjake na Krasu. Štirne so značilni kraški kamniti vodnjaki, v katerih se je zbirala deževnica, ki je bila včasih glavni vir vode na Krasu, kjer ni površinskih izvirov. Cilj projekta je spodbuditi otroke k pozitivnemu odnosu do kulturne dediščine in ozaveščati o pomenu le-te za ohranjanje značilne podobe Krasa.

Na sprehodih po Divači smo opazovali štirne, našli smo dve najbolj znani, eno pri Škrateljnovi domačiji, ki je malce slabše ohranjena, in eno v centru vasi, tik ob cerkvi. Štirni smo si ogledali, jih tipali, fotografirali, ugotovili, da se notri zbira voda, poskusili smo tudi zavrteti mehanizem za »kalanje« vode. Iskali smo fotografije in informacije v strokovni literaturi, ugotovili smo, da je štirna zgrajena iz kamna, zato smo tudi v igralnico prinesli kamenčke, s katerimi se otroci radi igrajo. S pomočjo smo izdelali preprosto maketo štirne iz kamenčkov. Za nadgradnjo smo k

sodelovanju pozvali še starše, da so s svojimi otroki raziskovali štirne v svojem kraju, tako da je nastala lepa zbirka kraških štim iz različnih krajev.

Otroci štirno že vsi poimenujejo in znajo povedati, kaj je notri. Resda so še majhni, vendar znajo zelo dobro opazovati. Na nas je, da jih usmerimo

tudi v opazovanje in raziskovanje takih kulturnih spomenikov, kot je kraška štirna. Hvala vsem staršem, ki ste si vzeli čas in s tem prispevali k ohranjanju naše kulturne dediščine.

Mateja Modic

Foto: Mateja Modic

ŠOLA V NARAVI 2023

Zadnji teden v mesecu maju so učenci tretjega razreda Osnovne šole dr. Bogomirja Magajne iz Divače in Senožec preživel pet dni v šoli v naravi v Termah Olimie v Podčetrtku.

Med petdnevним bivanjem so izvedli dvajseturni tečaj plavanja. Nastanjeni so bili v Aparthotelu Rosa, prehranjevali pa so se v Hotelu Breza, kjer so v samopostrežnih obrokih uživali kot pravi hotelski gostje in bili deležni velike prijaznosti in ustrežljivosti osebja. Plavalne veščine in nove tehnike plavanja so pod mentorstvom izkušenih vaditeljev in učiteljic pridno osvajali v različnih bazenih. Seveda pa so najbolj uživali na toboganih in igralih v novi Termaliji Family Fun, ki otrokom ponuja številna zabavna in igriva vodna doživetja.

Plavanje pa ni bila edina dejavnost šole v naravi. Učenci so sodelovali in bili aktivni še na drugih področjih. Spoznavali so naravno in kulturno dediščino kraja in okolice, razvijali pozitivne medsebojne odnose, se aktivno udeleževali pestrih animacijskih programov in uživali v 7D kinu.

Zadnji dan bivanja v Podčetrtku so

izvedli preizkus plavanja in pokazali svoj napredek. Na dan odhoda so se z avtobusom odpeljali še v staro lekarno in Čokoladnico Olimje, kjer so se posladkali s tamkajšnjo domačo čokolado. Sledil je težko pričakovani ogled Jelenovega grebena, kjer so si učenci od blizu ogledali jelene in jih tudi krmili.

Domov so se vrnili utrujeni, a zadovoljni, saj so preživel pet nepozabnih dni, za kar gre prav gotovo zahvala učiteljicam, vaditeljem ter nadvse prijaznemu in ustrežljivemu osebju Term Olimia.

Nives Skuk, vodja šole v naravi

Foto: Nives Skuk

UČENCI OŠ DIVAČA PREDSTAVILI SVOJE RAZISKOVALNO DELO

V torek, 23. maja, smo na šoli v okviru projekta Tedni vseživljenjskega učenja 2023 izpeljali zanimiv in poučen dogodek – učenci raziskovalci so predstavili izsledke raziskovalnih nalog, ki so jih pripravili skupaj s svojimi mentorji.

Učenci raziskovalnega in vrtnarskega krožka so predstavili nalogo z naslovom **Turizem v naših krajih skozi čas**. Z nalogo so mladi raziskovalci sodelovali že na prireditvi ob obeležitvi 8. marca v Parku Škocjanske jame. V nalogi, pri kateri so jim pomagale mentorice Barbara Jazbec, Nela Subič, Danila Grželj in Anamarija Meglič, so predstavili razvoj turizma na Divaškem od časa med obema voj-

nama pa do danes. Obogatili so jo s posnetkom pričevanja o turizmu nekoč, fotografijami spominkov in raziskavo o tem, kako poletne počitnice preživljajo učenci danes.

Petošolki Zala Vidmar in Lana Žvab iz vremske šole sta pod mentorstvom Andreje Perhavec Čok in Petre Rakovec raziskovali dejavnosti in pomen Turistično-kulturno-športnega društva Urbanščica (**TKŠD Urbanščica**). To je že od leta 2006 dejavno na območju Vremske doline in pod okriljem Mirjam Frankovič Franetič skrbi za promocijo turizma, športne in kulturne dejavnosti, nenazadnje pa njegova dejavnost posredno vpliva tudi na povezovanje krajanov Vremske doline.

Člani turističnega dela geografskega krožka, ki deluje pod mentorstvom učiteljic Tine Počkar in Barbare Skalec Volk, so navdušili z zanimivima turističnima programoma, ki so ju predstavili že na festivalu »Turizmu pomaga lastna glava« in zanj prejemali srebrni priznanji. Prvi program – **Vodna doživetja Senožškega podolja** je namenjen učencem 4. in 5. razreda naše šole oz. vsem, ki jih zanimajo vodni viri Senožč in okolice ter si želijo aktivno in zdravo preživeti prosti čas v naravi. Vključuje lov na zaklad, reševanje delovnih listov, različne sprostitvene vaje, literarno-likovno delavnico in nagradni natečaj. Ob vodnih virih vas popelje vsevedna kapljica Katka, ki na vsaki postaji predstavi vodni vir in njegov pomen za okoliške prebivalce. Drugi program – **Kras'n tek po kraško** pa predstavlja športni dogodek, ki so ga učenci razvili iz tradicionalnega Divaškega teka. Učenci so konkretno predstavili urnik dogodka, traso, motivacijske napise ob poti, nagrade in spremljevalni program. Vključili so tudi različne lokalne ponudnike in predstavili ideje, kako bi obiskovalci tega športnega dogodka v Divači ostali še kakšen dan več.

Turističnim nalogam sta sledili dve naravoslovni, ki sta bili na državnem tekmovanju mladih raziskovalcev Slovenije prav tako srebrni. Devetošolke Lara Boštjančič, Blažka Grižon in Anja Kocjančič so se pod mentorstvom učiteljic Martine Vrabec in Barbare Skalec Volk v okviru naloge **Planet, v plastiko ujet** ukvarjale s problematiko onesnaženosti reke Reke in njenega obrežja. Ugotovile so, da med najdenimi odpadki prevladu-

jejo plastični odpadki. V eksperimentalnem delu so z dodatkom bioloških odpadkov (jajčne lupine, pomarančni in bananini olupki) in vlaken (celuloza, bombažna vlakna) izdelale bioplastiko in tako našle dobro alternativo tradicionalni plastiki. Izdelava bioplastike je po njihovih ugotovitvah enostavna in cenovno ugodna, biorazgradljiva in lahko pomembno prispeva k zmanjšanju onesnaževanja okolja. Obiskovalci so si lahko ogledali tudi nekaj izdelkov, med katerimi je izstopala ogrlica iz bioplastike.

Osmošolci Maks Mesar, Andrej Starc in Jaka Iskra so pod mentorstvom učiteljice Polone Šenkinc in učitelja Tilna Miklavca ugotavljali, v kateri kapljevini so noge videti daljše oz. se bolj ali manj lomijo. V predstavitvi naloge **Ali so noge lahko videti daljše?** so poslušalce navdušili z ugotovitvijo, da so noge v Blejskem jezeru videti daljše kot v Jadranskem morju. Ugotovili so tudi, da na navidezno dolžino nog vplivajo koncentracija soli v kapljevini in temperatura ter gostota kapljevine. Med raziskovanjem se je učencem porodilo še nekaj zanimivih vprašanj, ki jih bodo poskusili raziskati v naslednjem šolskem letu.

Robotski herojčki – učenci 4. razreda, ki obiskujejo robotiko pri učiteljici Andreji Trobec – so se letos preizkusili v izzivu **Super e**, to je pot pridobivanja in uporabe energije v domačem kraju. Iz lego kock so zgradili model Divače v prihodnosti. Za vse, ki ste zamudili predstavitev: viri energije v Divači leta 2051 bodo vetrna turbina, hidroelektrarna, ki bo delovala na podzemno vodo reke Reke, vsaka hiša pa bo ime-

la tudi sončno elektrarno. Ljudje bodo imeli e-vozila in robotke, ki bodo zanje opravljali različna opravila (prinašali hrano, pošto, peljali ljudi na izlet ipd.). Zaradi pomoči robotkov bodo imeli ljudje več časa zase in se bodo več družili, zato bodo imeli tudi zabavišni center s stalno postavljenim odrom.

Z **energijo** so se ukvarjali tudi starejši učenci dejavnosti First Lego League (FLL), ki jih vodita učitelja Emil Velikanje in Lucija Prihavec Mahorčič ter Iztok Felicjan. Poskrbeli so za inovativni način kuhanja testenin, pri čemer so upoštevali, da testenine skuha toplota, ne pa vretje. Zato so se usmerili v čim bolj učinkovito izolacijo lonca s kropom. Na robotskem polju pa so sprogramirali robota, ki je rešil vse zadane naloge v preskrbi z energijo. Pognali so vetrno elektrarno in hidroelektrarno, transportirali pakete energije od postaje do postaje, sklopili električna omrežja in pognali proizvodnjo vodika.

Ravnateljica Damijana Gustinčič je čestitala mladim raziskovalcem in njihovim mentorjem ter poudarila, da dobiva raziskovalna dejavnost učencev v procesu vzgoje in izobraževanja pomembno mesto. »Učenci pri tem poglobljajo že osvojeno znanje, pridobijo pa tudi znanja s področja metodologije raziskovanja in razvijajo osebnostne lastnosti, kot so kritičnost, ustvarjalnost in vztrajnost.«

Alenka Tomazin, koordinatorica projekta Tedni vseživljenjskega učenja 2023 na OŠ Divača
Foto: arhiv OŠ Divača

TEDNI VSEŽIVLJENJSKEGA UČENJA – RAZVIJANJE RADOVEDNOSTI UČENCEV

Na podružnični šoli v Vremah že šesto leto zapored organiziramo projekt Tedni vseživljenjskega učenja (TVU), ki so najvidnejša promocijska kampa na področju izobraževanja in učenja v Sloveniji. Projekt usklajujejo na Andragoškem centru Slovenije (ACS) in se izvaja v sodelovanju s stotinami ustanov, skupin in posameznikov po vsej državi, pa tudi onkraj naših meja. Z njim se opozarja na vseprisotnost pa tudi pomembnost učenja – v vseh življenjskih obdobjih in za vse vloge, ki jih posameznik v svojem življenju prevzema. Dejavnosti, ki smo jih izvedli, so bile namenjene učencem in so se izvajale brezplačno.

Pripravili smo pester nabor zanimivih dogodkov, s katerimi smo dodatno obogatili dogajanje na naši šoli. V delavnicah so učenci razvijali pozitiven odnos do sprejemanja novega znanja. Otrokom smo predstavili različne poti učenja, spodbujali njihovo vednoželjnost ter željo po odkrivanju neznanega.

Izvedli smo naslednje aktivnosti:

- **Rokomet skozi igro:** Učenci so pod vodenjem usposobljene trenerke rokomet Tanje Miklavc spoznavali osnove rokomet skozi različne igre. Izvajali so elementarne igre, ki prispevajo k razvoju otrokove vzdržljivosti, spretnosti, hitrosti reagiranja in orientacije v prostoru.

- **Ustvarjalna delavnica:** Učenci so imeli možnost izdelovanja unikatnih izdelkov iz odpadnega materiala, pod mentorstvom Katje Kovačič.
- **Delo s psi:** Vodja delavnice Eva Hreščak je predstavila pravilen pristop do psa, učence je seznanila, kakšne signale oddajo psi in kaj pomenijo, imeli so priložnost pse tudi pobožati ter opazovati izvedbo pasjih trikov, ki jih je pokazala psička lastnice Barbare Skalec Volk.
- **Pravljčna urica:** Anamarija Meglič je učencem prebrala pravljico Teta Zima ter pokazala originalne

fotografije ilustratorke. Predstavila je tudi pot nastanka knjige.

- **Planinstvo:** Učenci so prisluhnili Mirjam Frankovič Franetič, ki je predstavila varno hojo v hribe, obvezno planinsko opremo in pomen markacij. V risanju le-teh so se učenci tudi preizkusili.

Vsem zunanjim izvajalcem, ki so pripomogli k izvedbi delavnic, se iskreno zahvaljujemo.

Več o dogajanju si lahko ogledate v foto utrinkih.

Katja Kovačič

Foto: Katja Kovačič

Z EKO BRALNIM NAHRBTNIKOM SPODBUJAMO BRALNO KULTURO

Učenci PŠ Vreme so bili v letošnjem šolskem letu vključeni v projekt »Ekobranje za ekoživljenje« v sklopu Ekošole. Projekt vzpodbuja učence k branju literature z ekološko tematiko in tako prispeva k razvoju okoljskega izobraževanja.

V času trajanja projekta so učenci skupaj s starši imeli možnost prebrati knjige z ekološko tematiko in se pogovarjati o njeni vsebini. Doma so doživetja in vtise prebranih knjig zapisali ali narisali v priloženo eko belež-

nico. Otroci so ob vrnitvi eko bralnega nahrbtnika predstavili vsebino in povedali svoje mišljenje.

Nad eko bralnim nahrbtnikom so bili starši in učenci navdušeni, saj so si takrat vzeli čas, da so skupaj brali ter ustvarjali.

Otroci so se tako ob prebiranju knjige ozavestili, kako je treba pravilno ločevati odpadke in kako jih predelati v nov izdelek. Tako starši kot otroci so s pomočjo branja knjige z ekološko vsebino razvijali in krepili ekološko

zavest. Preko prebiranja knjige in ustvarjanja so razvijali pozitiven odnos do narave. Učenci so spoznavali kako lahko sami in drugi ljudje vplivajo na naravo ter kako lahko dejavno prispevajo k ohranjanju naravnega okolja.

Starši so tekom šolskega leta aktivno sodelovali v projektu. Z eko bralnim nahrbtnikom in eko knjigo (EKO ZMAJČEK: Mojiceja Podgoršek) so se naučili skupaj s svojimi otroki lo-

čevati odpadke ter se osveščali o pomenu in možnosti predelave le-teh. Vsak teden si je eden od otrok odnesel bralni nahrbtnik domov, nato ga prinesel nazaj. V tem času so starši skupaj z otroki imeli možnost prebrati knjigo z ekološko vsebino, se pogovarjati o njeni vsebini. Z otrokom so doma ustvarili izdelek iz odpadne embalaže in postopek, idejo, doživetja in vtise, karkoli zapisali ali narisali v priloženo eko beležnico. Otroci so ob vrnitvi eko bralnega nahrbtnika s seboj prinesli izdelek iz odpadne embalaže in ga predstavili na svoj način. V nahrbtniku je bila priložena tudi naša maskota – metulj iz odpadnih kosov filca, s katero so se otroci lahko doma ves teden družili, se igrali, »pocartali«. Izdelki, ki so nastali so: eko robot, vlak, eko televizija, senzorne plastenke za sproščanje, snežak »Ekec«, letalo, punčka, snežak »Olaf«, robot, ptičja krmilnica,... Idejo za sam izdelek so zasnovali sami otroci, starši so jim pomagali sam izdelek narediti. Izdelke, ki so jih otroci prinesli v vrtec smo razstavili v eko kotičku na hodniku pred igralnico. Izdelali smo tudi plakat z fotografijami izdelkov in ga obesili v igralnici. V eko beležnici so starši opisali iz katerega materiala je izdelek narejen, kako so se vsega lotili, ... Tako starši, kot otroci so bili nad eko bralnim

nahrbtnikom zelo navdušeni, saj so si takrat vzeli čas samo za otroka in skupaj z njim brali ter ustvarjali. Vse skupaj je bilo prav zabavno, so bili njegovi odzivi. Otroci so se tako ob prebiranju knjige ozavešili kako je pravilno treba ločevati odpadke in kako jih predelati v nov izdelek. Tako starši kot otroci so s pomočjo branja knjige z ekološko vsebino razvijali in krepili ekološko zavest. Preko prebi-

ranja knjige in zanimivih dejavnosti so razvijali pozitivne odnose do sebe, do drugih, med seboj in do narave. Otroci so spoznavali kako lahko sami in drugi ljudje vplivajo na naravo ter kako lahko dejavno prispevajo k ohranjanju naravnega okolja.

Katja Kovačič

Foto: Katja Kovačič

ŠOLA V NARAVI ZA VSE!

Dobrodelna prireditev na OŠ Divača

V sredo, 29. 3. 2023, smo na OŠ Divača organizirali prireditev z namenom zbiranja sredstev za šolski sklad, s katerimi bi učencem subvencionirali stroške šol v naravi. Naša želja je bila, da bi se lahko vsak učenec ne glede na ekonomski status družine udeležil šole v naravi.

Šola v naravi in tečaji namreč predstavljajo pomembno obogatitev vzgojno-izobraževalnega dela z učnega, socializacijskega, zdravstvenega, športno-rekreativnega vidika in poglabljanja stikov z vrstniki in naravo ter pridobivanja spretnosti, kot so plavanje, smučanje in pohodništvo. Med nami so tudi otroci, ki jim družine ne morejo omogočiti takšnih spodbud.

V letošnjem šolskem letu smo načrtovali štiri šole v naravi za učence 3., 4., 6. in 8. razreda. Na OŠ Divača smo

ugotovili, da so stroški izvedbe poskočili za približno 30 %. Zaradi visokih cen je naraslo število učencev, ki se

šole v naravi niso udeležili, kar nas je spodbudilo, da se na to ustrezno odzovemo.

Ravno v času načrtovanja prireditve nas je ravnateljica seznanila z vabilom iz leta 1885 z naslovom »Radodarnosti se ne stavijo meje«, iz katerega je razbrati, da je bilo že takrat v zavesti naših krajanov, da je izobraževanje pomembno in ga je zato treba omogočiti v enaki meri vsem učencem.

Verjeli smo v solidarnost in njeno moč in s skupnimi močmi zbrali nekaj več kot 8.000 EUR.

Iskreno se zahvaljujemo vsem, ki so skupaj z nami dogodek soustvarili, in vsem, ki so našo akcijo finančno podprli.

Tanja T. Benedejič,
vodja projekta
Foto: Emil Velikanje

Z zbiranjem sredstev za šolski sklad smo želeli subvencionirati stroške šole v naravi za vse učence.

Program prireditve je bil pester, nastopili so naši sedanjí in bivši učenci, učitelji, ki se v prostem času glasbeno udeležujejo, baletka, gimnastičarke, pihalni orkester, mažoretke in znan primorski glasbenik.

Transakcijski račun je še vedno odprt za vse, ki bi za opisan namen želeli prispevati sredstva. Vsem se vnaprej zahvaljujemo. Sredstva lahko nakažete na **TRR št. 01219-6030648423 s pripisom »Šolski sklad-šola v naravi« ali skenirate priloženo QR kodo.**

SKENIRAJ IN DONIRAJ

VALETA 2023

V četrtek, 15. junija 2023, se je v telovadnici OŠ dr. Bogomirja Magajne Divača poslovila najštevilčnejša generacija do zdaj – generacija 2008. Štela je kar 57 učencev.

Pisalo se je leto 2014, ko so kot majhni prvošolčki z rumenimi rutkami prestopili šolski prag, večina matične šole v Divači, nekateri pa podružnic v Senožecah in Vremah. »V zavetju ene učilnice in učiteljice je bilo – preprosto lepo,« so povedali. In so rasli in kot petošolci kmalu postali ta veliki in ta glavni. Pa je prišel šesti razred, ko so bili na novem terenu – vsi na predmetni stopnji v Divači – spet ta mali. »Sprehajali smo se po šoli in bili vsako uro v drugi učilnici z drugim učiteljem. Na začetku je bilo težko, a smo se hitro privadili,« so se spominjali vstopa v 6. razred. Pa je prišla valeta, septembra gre vsak svojo pot, vsak svojim sanjam in ciljem naproti.

Devetošolci so slovesen zaključek osnovnega šolanja začeli s plesom s sovrstniki in starši. Sledil je simpatičen televizijski dnevnik Divače TV, prežet z veliko humorja. V njem so gledalci lahko videli, kako si učenci predstavljajo preno-vo šole, v kateri bi bilo obvezno tisto, kar zdaj ni dovoljeno. Devetošolci pa so bili tudi glavne zvezde dnevnega pregleda aktualnih, športnih in kulturnih dogodkov, ni pa manjkalo niti prispevkov s področja estrade.

TV-dnevniku je sledila podelitev spričeval, pohval in priznanj. Generacija se ponaša s številnimi učenci z nagra-

dami na naravoslovno-tehniškem, jezikoslovnem, kulturno-umetniškem, športnem in raziskovalnem področju. Ravnateljica Damijana Gustinčič in županja Alenka Štruel Dovgan pa sta podelili tudi najprestižnejši nagradi: priznanje učiteljskega zbora z nagrado šole je prejela učenka Lara Boštjančič, priznanje občine Divača pa Blažka Grižon.

Razredničarke devetošolcev

Foto: arhiv OŠ Divača

ČLANI KK BUSHI ZNOVA BLESTELI NA »TATAMIJU«

Za člani karate kluba Bushi Divača je še en uspešen mesec. Od 12. do 14. maja so se namreč udeležili seminarja z mojstri karateja, ki sta k nam prišla iz dežele vzhajajočega sonca, Japonske. Vrhunska mojstra, ki sta večkratna svetovna prvaka, Nemoto Keisuke in Inokoshi Yusuke, sta poskrbela, da so naši člani osvojili še več znanja, se naučili novih disciplin in se tako pripravili na naslednjo sezono. Seminar je prilagojen posameznim stopnjam, zajema osnovne tehnike, borbene tehnike ter osnovne šolske in mojstrske kate.

4. junija pa je potekal še 1. pokalni turnir, na katerem so naši člani zopet blesteli in domov prinesli več odličij. Tako so zlato medaljo odnesli Luna Mljač, Aleksej Skok in Tea Božič v katah posamezno, v kumiteju pa Tomaž Rihter in Sandi Grk. Tea Božič si je poleg odličja v katah priborila tudi srebrno medaljo, bronasto pa je v katah osvojila Ivona Sakić. Odlično četrto mesto sta si v katah priborila Lin

Grk in Sandi Grk. Več kot odlično so se izkazali tudi Armin Selimović, Dijana Mljač, Goran Dežjot in eden od naših trenerjev, Klemen Modrc. Vsem članom iskreno čestitamo za njihove dosežke in ne dvomimo, da jih bo v prihodnosti še veliko več. Naši člani so torej znova dokazali,

da se trud in volja izplačata. Ponosni smo, da so del našega karate kluba, in verjamemo, da bo s tako disciplino in motivacijo odličij vedno več.

Nicol Vujović

Foto: Biljana Frank

NOGOMETNI KLUB ŽELEZNIČAR DIVAČA SE PREDSTAVI

NK Železničar Divača deluje že vrsto let. Trenutno v klubu delujejo selekcije U7, U9 in U11. Gre za okoli 50 mladih in perspektivnih nogometašev, ki pa imajo v svoji sredini tudi dekle, ki trenira v selekciji U11. Fantje in dekle so med sabo zelo povezani.

Pridno trenirajo pod budnim očesom trenerjev. Ti pa smo Žiga Perhavec, Siniša Prodanović in Dani Stjepanović. Kot vsi klubi imamo tudi mi trenerji strokovno pomoč pri treningih, ki jo sestavljajo Jan Novak, Žan Humar, Luka Badžim in Matija Valečič. Fantje in dekle trenirajo v ugodnih vremenskih razmerah na stadionu, poimenovanem po Armandu Krulčiču. V slabših vremenskih pogojih pa nas gostijo v telovadnici OŠ Divača.

V zadnjih letih smo stkali veliko novih vezi, še posebej med klubi, ki so v naši sosesčini. Zelo radi sodelujemo z NK Tabor Sežana, NK Proteus, NK Galeb Ankaran, NK Hrpelje-Kozina in ND Bistrice. V zimskem času smo odigrali veliko prijateljskih tekem z omenjenimi klubi, največ v telovadnici OŠ Divača. Nekaj pa smo jih ob ugodnejših vremenskih pogojih odigrali tudi na stadionih v Postojni in v Kravem Potoku.

V jesenskem in spomladanskem času sta selekciji U9 in U11 sodelovali na tekmah pod okriljem MNZ Koper, ki so potekale v Ankaranu, Komnu, Rakeku, Košani in v domači Divači. Rezultatsko so bili fantje in dekle zelo uspešni.

Vse selekcije so se v letošnji sezoni 2022/2023 redno udeleževale turnirjev po Sloveniji. Začeli smo s selekcijo U9 na turnirju v Sežani, kjer smo se z dobrimi rezultati in igra-

mi šele začeli ogrevati za novo sezono. Nadaljevali smo z mednarodnim turnirjem v Ilirski Bistrici, kjer smo izpadli v četrtfinalu po prostih strelah proti kasnejšim zmagovalcem – NK Opatija. V februarju se je ista selekcija udeležila Vodomočkovskega turnirja v Laškem, kjer so fantje v okrnjeni zasedbi pokazali odlično predstavo. Zahvaljujemo se NK Hrpelje-Kozina za posojene igralce.

Do začetka maja, ko so se spet začeli turnirji, so pridno trenirali in pridobivali nova znanja na domačem terenu. Na turnirju Mateja Loverčiča v Šempasu se je selekcija U9 uveljavila končnega prvega mesta.

Selekcija U11 pa je v težkih vremenskih pogojih obstala v skupini z dobro predstavo. Tudi selekcija U7 se je odlično

predstavila, z lepo igro. Vse pohvale najmlajšim, ki veselo stopajo po stopinjah starejših fantov. Zadnja dva vikenda v maju sta bila rezervirana za turnir mesta Ajdovščina na stadionu NK Primorje. Začela je selekcija U9 s slabšo predstavo v skupini, vendar je na koncu osvojila končno 4. mesto. Selekcija U7 je spet pokazala borbeno igro z veliko lepimi

GLASNIK KULTURA

GLASBENI NAVDIHI IGORJA PETAROSA

V vašem domu v Križu se je s pristrčno razstavo fotografij glasbenikov na temo »Trenutni navdih« številnim obiskovalcem vaškega praznika sv. križa predstavil fotograf in predsednik sežanskega Foto kluba Žarek Igor Petaros iz Divače. Praznik je ponovno na svojevrsten način s številnimi prireditvami obudilo domače Razvojno društvo Gmajnica s predsednico Mojco Babuder in novoustanovljeno krajevno skupnostjo Križ, ki jo vodi Matjaž Može. Razstavo je avtor posvetil glasbenikom, ki igrajo sodobno improvizirano glasbo, ki nastaja brez notnih zapisov in iz trenutnega navdiha. Za igranje poleg instrumentov največkrat uporabijo pisano paleto pripomočkov, doma izdelanih glasbil in raznih predmetov. Petaros (1959) se je s fotografijo začel ukvarjati leta 2008. Kot glasbeni navdušenec poleg ostalih fotografskih zvrsti najraje fotografira koncerte. Svojo prvo samostojno fotografsko razstavo je imel s koncertno tematiko leta 2010 v Jazz Hramu v Divači, kjer je Petaros deloval kot hišni fotograf do leta 2017 in tam razstavljal fotografije gostujočih glasbenikov. Od leta 2011 je član in večletni predsednik Fotokluba Žarek iz Sežane, v katerem aktivno deluje. Udeležuje se do-

potezami in nenazadnje tudi z goli.

Selekcija U8 je s pomočjo igralcev iz NK Hrpelje-Kozina ravno tako odigrala lepe tekme. Fantje selekcije U10 so po borbeni igri v skupini in uvrstitvi v četrtfinale v le-tem izpadli proti NK Proteus. V juniju nas čaka še nekaj turnirjev, več o njih pa v naslednji objavi.

Kot se je dalo razbrati iz besedila, si med klubi izmenjujemo igralce, predvsem za igranje na turnirjih, ker ni vedno dovolj otrok za popolno ekipo. Dva iz naših vrst sta tako pomagala do boljših rezultatov selekciji U9 iz vrst NK Tabor Sežana, in sicer marca na mednarodnem turnirju z močno zasedbo v Umagu. Igrala sta celo proti velikemu AC Milanu.

Da pa pridemo do sodelovanja na takem turnirju tudi sami, smo mnenja, da je nujno dobro sodelovanje z lokalnim okoljem, podjetniki in starši. Menimo namreč, da smo v tem času vzpostavili dobro komunikacijo med starši in lokalnim okoljem, kar nam omogoča ogromno prostora za napredek. Pridobili smo namreč pomoč lokalnih podjetij in okolice, za kar se jim lepo zahvaljujemo.

Vse selekcije so v letošnjem letu pridobile veliko znanja in izkušenj, ki jih bomo poizkusili prenesti tudi v naslednjo sezono. Pomembno je, da otroci na treningih, tekmah in turnirjih predvsem uživajo ter pridobivajo nova poznanstva in znanja. V zadnjem času opažamo porast vpisa novih nadobudnih nogometašev, kar nas izredno veseli.

Letos nas čaka še zaključek sezone »Poletni nogometni kamp« v organizaciji NK Železničar Divača, ki bo potekal od 26. 6. 2023 do 30. 6. 2023 na stadionu Armando Krulčić v Divači. Veliko se bo igralo, smejala, plavalo ... preprosto se bomo imeli lepo pred dokončnim skokom v počitnice. Ostali v klubu bomo pa resno začeli delati in načrtovati novo sezono.

Kolektiv NK Železničar Divača

Foto: arhiv NK Železničar

mačih in mednarodnih fotografskih natečajev ter razstavlja doma in v tujini. Prav za koncertno fotografijo je prejel največ nagrad.

Olga Knez

Foto: Olga Knez

POMLADNA ČISTILNA AKCIJA IN OPASILO V KRAJEVNI SKUPNOSTI DOLNJE LEŽEČE

Prva polovica maja je bila vremensko precej nestabilna, zato smo čistilno akcijo izvedli šele konec meseca. Uredili smo okolico začasnega vaškega doma, cerkve in prireditvenega prostora ter otroško igrišče ob železniški progi. Namen čistilne akcije je bil olepšati krajevno skupnost pred opasilom, ki ga obeležujemo ob prazniku Svete trojice. Tudi letos smo pripravili raznolik program – otroci so se lahko preizkusili v vaji z vedrovko na gasilskem poligonu, ki ga je pripravil PDG Divača. Kmalu so na priredit-

veni prostor prikorakale mažoretke iz Povirja. Člani TKŠD Urbanščica so nas nasmejali z veseloigro Hujšanje po domače in težave s psi. Kulturni program smo zaključili s starejšo skupino mažoretk in posebnim presenečenjem – nastopom Pihalnega orkestra Divača. Obiskali pa so nas tudi nekateri udeleženci Kraškega traktorskega zbora. Za zabavo dolgo v noč je poskrbela skupina Ventilčki.

Jana Volk

Foto: Bruno Bombač

ŠKOCJAN

Društvo kmetič sežanske regije se je predstavilo na Dnevu Parka Škocjanske jame »Belajtna 2023«

V nedeljo, 28. maja, se je na dan regijskega Parka Škocjanske jame »Belajtna«, kot že vrsto let poprej, tudi letos predstavilo Društvo kmetič sežanske regije, ki združuje članice s celotnega območja UE Sežana. Javni zavod Park Škocjanske jame v sodelovanju s Turističnim društvom Škocjan in domačini nadaljuje tradicijo in zadnjo nedeljo v maju odpre jamo za obiskovalce.

Najrazličnejši ponudniki so se na stojnicah predstavili s svojimi pridelki in izdelki. Franc Jelušič, predsednik Društev proizvajalcev Kraškega brinjevca in proizvajalcev Brkinskega slivovca, je na stojnici gostom ponudil geografsko zaščitene žganji Kraški brinjec in Brkinski slivovec, poleg tega pa še druga žganja.

Za popestritev praznika so tudi tokrat poskrbele najbolj aktivne članice društva kmetič, ki so za obiskovalce

skuhale mineštro iz sladkega zelja, poleg pa ponudile domač kruh in najrazličnejše pecivo. Poskrbele so tudi za pijačo – od različnih likerjev do sirupov in vina. Ker so članice društva tudi s Krasa, so obiskovalcem ponudile vina s tega območja, najbolj poznana terana ptp.

Kmetice upajo, da na ta način obiskovalcem približajo oz. jih spomnijo na stare, že pozabljene jedi ter obljublja, da bodo drugo leto spet prišle, zato nasvidenje čez eno leto na Belajtni!

Milena Štolfa

Foto: Milena Štolfa

SREČANJE MLADIH PLANINCEV NA VREMŠČICI

Srečanje mladih planincev Meddruštvenega odbora (MDO) planinskih društev Primorske ima svoje začetke na Vremščici v organizaciji Planinskega društva Sežana. Po kar 40 srečanjih na Vremščici se je porodila ideja, da bi tovrstna prireditev zaokrožila po celotnem MDO in bi jo vsako leto organiziralo drugo društvo. Krog je zdaj prvič sklenjen in srečanje mladih se je letos prvič vrnilo v organizacijo Planinskega društva Sežana in na svojo tradicionalno lokacijo. V nedeljo, 21. 5. 2023, so se v jutranjih urah v Senožecah zbrali mladi planinci iz osnovnih šol Krasa, Obale in Postojne, ki so se skupaj povzpeli na vrh Vremščice, kjer so se jim pridružili še otroci iz Vrtca Sežana. Skupaj je v toplem sončnem vremenu v razgledih na okoliške kraje uživalo več kot 100 otrok in staršev. Kot je velevala tradicija vseh štiridesetih na Vremščici predhodno izpeljanih srečanj, se je srečanje zaključilo s kulturnim programom

in športnimi igrami na travniku pod vrhom Vremščice. Bogat kulturni program so oblikovali kar sami mladi planinci, ki so se pri tem zelo izkazali, saj smo lahko slišali veliko petja, harmoniko, recitacije, skeče itd. Temu so sledile tradicionalne športne igre, ki so marsikaterega izmed staršev v spo-

minih vrnile v otroštvo. Nazadnje je sledil povratek v dolino, otroci pa so se domov podali polni vtisov na prečudovit sončen dan, preživet v naravi v družbi vrstnikov.

Erika Može
Foto: Erika Može

ČISTILNA AKCIJA V GORNJIH VREMAH

V petek, 20. maja 2023, smo v Gornjih Vreмах organizirali čistilno akcijo. Zbrali smo se, da očistimo in okrasimo cerkev, pokosimo travo in uredimo okolico okrog cerkve. Poleg tega smo očistili poti skozi vas in otroško igrišče. Po končani delovni akciji smo se vaščani še podružili in poveselili.

V soboto, 21. maja 2023, ob 18. uri je bila sveta maša v cerkvi sv. Jošta v Gornjih Vreмах, ki je najstarejša v Vremški dolini. Zgrajena je bila okoli leta 1520. Po maši so pridne vaščanke poskrbele za pogostitev. Vsi prisotni v petek in soboto smo se strinjali, da bi bilo treba po tridesetih

letih nadaljevati z obnovo te znamenite cerkve. Hvala vsem, saj s skupnimi močmi zmoremo več.

Boris Prunk
Foto: Boris Prunk

SLUŠATELJI TRETJE UNIVERZE OBISKALI VRHE

Člani Društva Univerze za tretje življenjsko obdobje Kras, ki ga že 14 let, to je od ustanovitve društva, ki danes šteje več kot 130 članov, vodi predsednica Nadja Mislej Božič, so 19. maja spet prišli na tople in gostoljubne Vrhe, planoto med Krasom in Vipavsko dolino, kjer v dveh krajevnih skupnostih Vrabče in Štjak v 21. vaseh prebiva okrog 600 prebivalcev. Razlog je bil zaključek študijskega leta 2022/23, katerega programi bodo potekali še v juniju.

Najprej so se zaustavili v Grižah, kjer jim je dobrodošlico izrekla predsednica KS Vrabče Olga Orel, z griško polko po starem pa jih je na frajtonarico razveselil domači ljudski godec Vinko Mahnič - Šmonov. Predstavniki vasi Bojan Vovk je predstavil bogato zgodovino vasi, ki sega še v čas antike, kar potrjujejo naselbine pastirskih nomadskih plemen. Griže so najstarejša vas na Vrheh. Ogledali so si staro cerkvico sv. Martina s terom oz. zvonikom in druge znamenitosti vasi, ki so opisane v zborniku »Vrhe nekoč in danes – skupaj za prihodnost«.

Pot jih je vodila do ekološke kmetije Škapin na Sela, kjer jih je pričakala njihova članica Sonja Trampuž v narodni noši. Gospodinja Andreja Škapin je predstavila ekološko pridelavo in predelavo mleka, s poudarkom na sirarstvu. Kmetijstvo pri Vitezovih na Selih ima dolgo zgodovino in se prenaša iz roda v rod, zadnjih več kot 10 let pa se ukvarjajo z ekološko pridelavo in predelavo mleka. Trenutno redijo 10 krav molznic. Poleg svežih in poltrdih sirov pridelujejo še sire z do-

datki (čili, brinje, česen in peteršilj ter zeleni poper), navadni tekoči jogurt, sadni tekoči jogurt različnih okusov in albuminsko skuto. Krave se na prostem pasejo čez celo leto, krmijo pa jih s senom. Slušatelji tretje univerze so pokušali njihove mlečne izdelke z velikim veseljem.

Srečanje so zaključili na Štjaku, kjer so si najprej ogledali Kraljeve poslikave cerkve sv. Jakoba. Sprejela jih je predsednica KS Štjak Jana Drožina, medtem ko je dr. Ljubica Jelušič predstavila pomen ženskega aktivizma med NOB v teh krajih, s poudarkom na 1. pokrajinski konferenci Slovenske protifašistične ženske zveze (SPŽZ) za Slovensko primorje, ki je potekala 2. in 3. februarja 1944 na Štjaku. Prav ženske, ki so edine ostale na opustošenih kmetijah, so bile velika podpora partizanskemu gibanju. Posebnost v slovenskem merilu je velik v belem marmorju izklesan spomenik ženski,

narodni heroini Mihaeli Škapin - Dri-
ni na Velikem Polju.

Ogledali so si še fotografije in prisluhnili predavanju o poti Camino v Španiji, kamor jih je s pripovedjo popeljal ter predstavil svoja doživetja in izkušnje Rado Sluga iz Škofelj. Rado, ki je Camino de Santiago prehodil že več kot desetkrat, je postregel tudi z raznimi nasveti in prikazal zanimive dogodivščine na eni izmed najbolj znanih romarskih poti na svetui, na katero se odpraviš, ko te pokliče.

Bogat popoldanski program so zaključili ob gostoljubju domačinov, saj so jim domače gospodinjke pripravile domače dobrote in dobro kapljico. V prijetni družbi so tako sklenili študijsko leto z obljubo, da se spet vrnejo na Vrhe oz. Švico, kot pravijo tej planoti domačini.

Olga Knez
Foto: Olga Knez

OB 82-LETNICI SMRTI VODJE TIGRA DANILA ZELENA

SENOŽEČE – Društvo za negovanje redoljubnih tradicij organizacije TIGR Primorske je s tradicionalno spominsko svečanostjo v Senožečah počastilo 82. obletnico smrti vojaškega vodje organizacije TIGRa, Danila Zelena, rojenega leta 1907 v Senožečah, ki je padel 13. maja 1941 na Mali gori nad Ribnico. Na prizorišče proslave, ki se je odvijala sredi vasi ob spomeniku Danila Zelena, so najprej prikorakali praporščaki veteranskih organizacij. Številne prisotne, med njimi tudi

predsednika Društva Tigr Primorske Gorazda Humarja, ki so se zbrali kljub slabemu vremenu, sta pozdravila predsednik Območne enote Tigra za Kras in Brkine, Marijan Suša, in divaška županja Alenka Štrucl Dovgan, ki sta spregovorila o liku Danila Zelena in njegovem delu.

Zelen je bil velik človek, zavzet antifašist in domoljub, ki se je boril za svoje ljudi, jezik, slovenski narod in kulturo. S svojimi vrlinami, kot so moč, pogum, vztrajnost, samozavest, izje-

mna sposobnost povezovanja ter nepopustljivo vztrajanje pri doseganju zastavljenih ciljev in idealov, se je za vselej zapisal v zgodovino slovenskega naroda kot velik borec za slovenstvo in priključitev Primorske k tedanji Jugoslaviji.

Zborovanje v počastitev smrti Danila Zelena postaja tradicija. Na mestu, kjer stoji njegov doprni kip, mu družbo delata športnik - sabljač in olimpijonek Rudolf Cvetko (1880–1977) in lani postavljen kip duhovniku in

učitelju Janezu Vilharju. Kot je Suša naglasil, imajo vsi trije skupno sporočilo. Vsi so bili zavedni Slovenci, ki so poudarjali, da se je treba za svoj narod boriti in premagovati ovire in razlike, tudi za ceno osebnih žrtev.

Proslava je bila priložnost, da so se prisotni spomnili Danila Zelena kot moža, ki je 12 let vodil oboroženi in kulturni boj proti fašizmu, ki je nameraval izbrisati Slovence in slovensko

kulturo v naših krajih. Opisala sta ga kot odločnega, premočrtnega in politično razsodnega človeka z vizijo. Videl je daleč naprej. Napovedal je, da bo upor proti fašizmu zajel celoten narod. Nanj se je tudi dejavno pripravljalo. Organizacija TIGR je pripravljala številna skrivališča orožja, ki je bilo dejansko uporabljeno v začetku narodnoosvobodilnega gibanja.

»Vedno je bil izjemno previden. Nikoli

ni prenočeval več kot tri dni na istem mestu. Razen v tistih usodnih dneh maja 1941, ko je prišlo do usodnega spopada s patroljo karabinerjev in domačih sodelavcev. Njegovo delo še vedno ni docela raziskano. Še vedno prihajajo na dan številne podrobnosti. Arhivi se odpirajo in upamo, da bo njegova junaška pot nekoč docela raziskana. Saj je prav on in njegovi sobojevniki v 30. letih prejšnjega stoletja ustvaril pomemben del mozaika napore slovenskega naroda za doseganje samostojnosti in neodvisnosti,« je poudaril Suša. Društvo TIGR Primorske si prizadeva kar najbolj verodostojno osvetliti to obdobje in pojasniti celotni Sloveniji, kako pomemben je bil upor na Primorskem proti fašizmu.

Pred Zelenov spomenik sta delegaciji divaške občine in Društva Tigr položili vence. V kulturnem programu pa so sodelovali: pevka Zala Hreščak, učenci domače podružnične šole z mentorico Natašo Adam in recitator Igor Rojc, ki je prireditev tudi povezoval. Prireditev so v dežju kot vedno zaključili s primorsko himno Vstajenje Primorske.

Olga Knez

Foto: Olga Knez

FESTIVAL KRAŠKA GMAJNA ZNOVA POSKRBEL ZA SPOMLADANSKO ODKRIVANJE KRASA IN BRKINOV

Festival Kraška gmajna – festival naravoslovnega in dediščinskega turizma je v aprilu in maju znova vabil na Kras in v Brkine. Sedma ponovitev festivala je skozi različne aktivnosti ostala zvesta raziskovanju naravne in kulturne dediščine, posebnega rastlinskega in živalskega sveta gmajne, pa tudi ljudskih modrosti in znanj. Doživetje kraške gmajne so dopolnila doživetja prepleta lokalne kulinarike in letnih časov.

V okviru festivala so se zvrstili organizirani tematski pohodi, delavnice, kulinarika doživetja in predavanja. Ponudba kraške gmajne je v vseh letnih časih izjemna, zato je bil letošnji festival sestavljen iz sklopov, ki sledijo ritmu narave. Destinacijska akcija je tudi letos povezala različne organizacije, ki delujejo na področju turizma. Območna razvojna agencija Krasa in Brkinov (ORA Krasa in Brkinov, d. o. o.) je prevzela vlogo

glavnega organizatorja in koordinatorja festivala. Soorganizatorji in pobudniki festivala so: Javni zavod Park

Škocjanske jame, Javni zavod Miren Kras, Kobilarna Lipica, d. o. o., KSP, d. d., Sežana – Botanični vrt ob vili

Dogodke v okviru Festivala Kraška gmajna je gostil Muzej filmskih ustvarjalcev v sodelovanju z Domačijo Belajevi.

Mirasasso, festival pa je k sodelovanju privabil tudi številne ponudnike, ki so pestrost kraške gmajne dopolnili s pristinimi doživetji.

Po zaključku Festivala Kraška gmajna so se na Krasu in v Brkinih zvrstili številni dogodki: v maju bogato dogajanje ob 390-letnici turizma v jama

Vilenica in ob tednu čezmejnega parka Geopark Kras-Carso. V poletnih mesecih bomo ponudnike znova povezali v **KrasPass Gourmet** ter obiskovalcem omogočili, da vsak dan v tednu doživijo edinstvenost Krasa in Brkinov. Med večjimi prireditvami velja izpostaviti tudi Praznik terana

in pršuta v avgustu, Festival Brkinske sadne ceste in Martinovanje na Krasu.

Marjeta Semolič,
ORA Krasa in Brkinov
Foto: arhiv Občine Divača

ZELIŠČARSTVO IMA POTENCIAL, DA POSTANE PREPOZNAVNI DEL TURISTIČNE PONUDBE KRASA IN BRKINOV

Rastlinska pestrost kraške gmajne in biotska raznovrstnost Krasa in Brkinov ponujata številne dodatne priložnosti za prepoznavnost zeliščarstva kot pomembnega dela turistične ponudbe na območju, so se strinjali govorniki in udeleženci regijskega posveta »Zelišča v turistični ponudbi Krasa in Brkinov«. Posveta, ki je potekal v nizu dogodkov »Dnevi dobrot kraške gmajne« med 14. in 16. majem na Bunčetovi domačiji v Dutovljah, so se udeležili številni lokalni ponudniki, predstavniki lokalnih skupnosti in turistični deležniki z območja Krasa in Brkinov.

Na ponedeljkovem posvetu sta imela uvodno besedo predstavnika ORA Krasa in Brkinov d.o.o., Aleš Vodičar in Maja Colja, ki sta navzoče pozdravila in na kratko predstavila vsebino projekta sodelovanja ter izpostavila glavne aktivnosti in cilje projekta. Na govorniškem odru so se za njima zvrstili Jadranka Jerina iz Zavoda KRASna hiša, Nika in Stojan Korošec iz Sivčka, Gregor Renčelj iz Renčelj d.o.o. in Andrejka Cerkvenik z domačije Belajevi. Vsak od govorcev je predstavil svojo zgodbo, poslovno idejo in začetke delovanja ter izzive, s katerimi se srečuje na področju zeli-

ščarstva. Moderatorica posveta Tanja Godnič je v razpravo o sodelovanju javnega sektorja in ponudnikov, pripravi smernic za razvoj destinacije v zeliščno prepoznavnost, vključevanju šol v promocijo zelišč (šolski vrtovi, uporaba zelišč v šolski kuhinji), spodbujanju nabiralništva, skrbi za okolje in birokratskih ovirah glede zeliščarstva pritegnila tudi ostale udeležence posveta.

Tridnevni dogodek »Dnevi dobrot kraške gmajne« je potekal v okviru projekta sodelovanja LAS »Veriga eko zelišč od Dolenjske do Krasa«. Nedeljo so popestrile štiri zeliščne delavnice pod mentorstvom Zavoda Dobra pot, ki so obiskovalcem približale različna zelišča, tehnike nabiranja in sušenja ter njihovo vsestransko uporabo: od uporabe v domači kuhinji s pripravo številnih dobrot (juhe, namazov, palačink, fritalje ipd.) do pestre ponudbe zeliščnih dobrot lokalnih ponudnikov.

»Dnevi dobrot kraške gmajne« so se zaključili v torek z zeliščnimi delavnicami, namenjenimi učencem OŠ Dutovlje in varovancem Doma na Krasu. V projektu sodelovanja »Veriga

eko zelišč od Dolenjske do Krasa« sodelujejo štiri slovenske in ena tuja lokalna akcijska skupina (LAS): LAS Dolenjska in Bela krajina (vodilni partner), LAS Po poteh dediščine od Turjaka do Kolpe, LAS Suhe krajine, Temenice in Krke, LAS Krasa in Brkinov ter LAS Čačak – Gornji Milanovac. Znotraj LAS Krasa in Brkinov, ki ga zastopa vodilni partner ORA Krasa in Brkinov d.o.o., v projektu sodelujejo še partnerji: Art nepremičnine d.o.o. (Hotel St. Daniel), Krasna, Andrejka Cerkvenik s.p. (domačija Belajevi), Društvo kmetič sežanske regije ter Stojan Korošec – nosilec dopolnilne dejavnosti na kmetiji (Sivček). Projekt sodelovanja je sofinanciran iz sredstev Evropskega kmetijskega sklada za razvoj podeželja (EKSRP).

Maja Colja in
Marjeta Semolič,
LAS Krasa in Brkinov
Foto: Arhiv ORA Krasa in Brkinov

MePZ DIVAČA NA REVIJI PRIMORSKA POJE 2023

Revija Primorska poje je letošnje pomlad že 54. leto zapored združila tisoče ljubiteljev petja in poskrbela, da je ponesla pesem med ljudi na kar sedemintridesetih odrih Primorske, zamejstva in Hrvaške. Skozi čas se je pesem izkazala kot neprogrešljiva, tako ob veselih trenutkih kot tistih težjih, ko je morda še toliko pomembneje stopiti skupaj in zapeti pesem iz srca. Revija sama pa obenem jasno kaže, kako je petje globoko zasidrano v lokalno ljudsko kulturo, kako zmore povezati, prinesiti veselje, lepoto in pogum.

Pevke in pevci MePZ Divača smo letos pod vodstvom našega zborovodje Mateja Penka v okviru revije 13. maja nastopili v kulturnem domu v Vipavi, kraju z bogato pevsko tradicijo. Že ob prihodu nas je dolina pozdravila z blagim vetričem in večernim soncem, mila klima v kraju pa je po mnenju nekaterih dobro vplivala tudi na našo sproščenost in petje. Za nastop smo izbrali tri pesmi, madrigal *Amor Vittorioso* Giovannija Gastoldija, *Lahko noč* Gustava Ipavca in istrsko ljudsko pesem *Mamca, pošljite me po vodo* v priredbi Mateje Petelin. Tako po lastnih občutkih kot bučnem aplavzu vemo, da smo skupaj uspeli izpeljati res lep nastop, ki je odrazil tako našo predanost petju in skupnemu pevskemu ustvarjanju kot trud, ki je bil vložen v priprave. V čast nam je

bilo poslušati tudi ostale prijateljske zборе, ki so nastopili na ta dan: MePZ Planinska roža iz Kobarida, Vokalna skupina Slavna iz Slavine, MoPZ Fantje izpod Grmade iz Devina – Nabrežine in MePZ Duri iz Cola.

Hvaležni smo organizatorjem za uspešen pevski večer in domačinom za lep sprejem. Upamo, da se še srečamo.

Jasmina Klopčič

Foto: arhiv MePZ Divača

OD BUDNICE DO TEKMOVANJA

Verjetno je večina občanov po praznovanju kresovanja prejšnji večer še spala, ko smo se 1. maja godbeniki zbirali pred godbenim domom. Ob 6. uri smo začeli z bujenjem, najprej v Divači, šli smo pa tudi preko občinskih meja. Povsod smo bili toplo sprejeti, s hrano in pijačo, predvsem pa s toplo besedo. Lepo je videti, da nas pričakate v tako velikem številu in da uživate v druženju z glasbo.

Prvi vikend v maju smo gostili Diri-

gentsko šolo. Organizirata jo Zveza slovenskih godb in Javni sklad RS za kulturne dejavnosti, namenjena pa je izobraževanju dirigentov godb, pihalnih orkestrrov, šolskih orkestrrov in glasbenih šol.

Dirigentsko šolo smo izkoristili tudi za piljenje skladb za spomladanski koncert. 13. maja smo zbranim poslušalcem v Kosovelovem domu v Sežani predstavili skladbe tekmovalnega programa. Letos smo si oder delili s

prijatelji iz Pihalnega orkestra Izola. 20. maja je na Kozjanah potekala spominska slovesnost ob 80. obletnici spopada Brkinske čete z italijanskim okupatorjem in požiga vasi. V pestrem kulturnem programu je sodeloval tudi naš orkester, ki je najbolj mogočno zazvenel v Vstali Primorski v skupni izvedbi z Mešanim pevskim zborom Divača, Mešanim pevskim zborom Senožeče, Ženskim pevskim zborom Kombinat, Tržaškim partizanskim

pevskim zborom Pinko Tomažič in baritonistom Juretom Počkajem.

Na lanskem 40. tekmovanju slovenskih godb se nam je zdelo, da smo z uvrstitvijo v 2. tekmovalno kategorijo dosegli velik napredek. Letošnje tekmovanje v višji kategoriji nam je zato predstavljalo poseben izziv, ki smo ga vzeli zelo resno. Že od priprav na božično-novoletni nastop smo vadili skladbe tekmovalnega programa in formo do tekmovalnega vikenda le še stopnjevali. 28. maja smo že zgodaj krenili od doma. Med potjo smo imeli čas, da smo drug drugega bodrili. V naši tekmovalni skupini je tekmovalo šest orkestrrov. In vse smo s svojim odličnim igranjem premagali – osvojili smo 95,28 točke, zlato plaketo s pohvalo, pokal za zmago v svoji kate-

goriji, posebno priznanje za najboljšo izvedbo obvezne slovenske skladbe in napredovanje v najvišjo, 1. tekmovalno kategorijo!

Jana Volk

Foto: David Vatovec, Aljoša Kos

TRADICIONALNI 26. POHOD OB PONORU REKE REKE V NEDELJO, 16. 4. 2023

Turistično društvo Škocjan je 16. aprila organiziralo že 26. tradicionalni pohod ob ponoru reke Reke.

Na dan že tradicionalnega pohoda ob ponoru reke Reke smo se prebudili v hladno jutro. Hlad je vztrajal kar cel dan, na srečo pa je vreme ostalo suho, brez dežja, ki smo se ga najbolj bali. Trasa pohoda je bila speljana po področju Regijskega parka Škocjanske jame in je bila zelo razgibana. Pohod se je začel na začetku vasi Matavun, in sicer z vzponom proti vasi Dane. Na vrhu vzpetine se je pot nadaljevala po stezi, ki vodi po robu udorne doline

Sokolak. Sledil je spust do vasi Naklo, nato pa do Reke. Po levem bregu se je pohod nadaljeval v smeri toka proti prvemu ponoru Reke v Mahorčičevo jamo. Pohodniki so si del te čudovite jame lahko tudi ogledali. Pot se je nadaljevala po desnem bregu kanjona Reke v smeri proti toku. Na tem področju so nekoč delovali trije vodni mlini, katerih ostanki so lepo vidni. Sledil je strm vzpon na planjavo pod hribom Vremščica, ki se imenuje Gabrk. Tam so na ogled razvaline gradu Školj, ki stoji nad strmimi pečinami kanjona. Pot se je nadaljevala do vasi Brežec, skozi dolino Dol in naprej do vasi Gradišče s cerkvijo svete Helene. Ta je znana po svojih freskah, ki jih je naslikal Janez iz Kastava, ki je bolj znan po hrastoveljskih freskah Mrtvaški ples. Sledil je še zadnji del poti proti cilju, po robu Velike doline, kjer Reka še drugič in zadnjič ponikne. Nato smo prečkali naravni most, ki ločuje Veliko in Malo dolino. Cilj pohoda je bil v Škocjanu. Pohod je bil označen, dolg približno deset kilometrov.

Pričakali smo približno 1000 pohodnikov (nekaj manj kot lansko leto ob jubilejnem 25. pohodu), ki so bili ob koncu pohoda prijetno utrujeni, predvsem pa zadovoljni z doseženim ciljem. Ob cerkvi v Škocjanu smo jih pričakali s toplo hrano in hladno pijačo. Novost letošnjega pohoda je bila širša ponudba prehrane. Razširili smo jo s cvrtim krompirčkom, kar se je izkazalo za zelo dobrodošlo. Presenetilo nas je veliko povpraševanje, tako da bi se na tem mestu zahvalili vsem pohodnikom, ki so potrpežljivo počakali na svojo porcijo krompirčka. Za naslednji pohod že planiramo dodatne zmogljivosti, zato ste prisrčno vabljeni. Morda bo za naslednji pohod zopet kakšna novost. Kdo ve?

Ob prijetnih glasbenih taktih se je nekaj pogumnih pohodnikov, ki še niso

porabili vseh svojih moči, veselo zavrtelo. Zabavala nas je glasbena skupina Lisjaki, ki so na dogodku že tradicionalno prisotni. Z njihovimi veselimi ritmi se je uspešno zaključil tudi 26. pohod ob ponoru reke Reke. Medijska partnerja pohoda sta bila Radio 1, Radio 180'a in Radio Antena.

TURISTIČNO DRUŠTVO ŠKOCJAN OBISKALO ŠKOCJANSKE JAME

Po uspešnem zaključku pohoda ob ponoru reke Reke smo se člani društva 6. maja zbrali za pregled uspešnosti organizacije pohoda. Ob tem nas je Regijski park Škocjanske jame nagradil z ogledom jam, nad katerimi smo vedno znova navdušeni. Ob tej priliki se zahvaljujemo Parku Škocjanske jame za sodelovanje in ogled jam. V Turističnem društvu Škocjan si prizadevamo za kvalitetne dogodke, ki bi pritegnili čim večje število ljudi. V letošnjem letu tako poleg pohoda sodelujemo še na tradicionalnem prazniku Škocjanskih jam »Belajtnaga«, pripravimo razstave del raznih

umetnikov, gostimo skupine Anapupedan, Čompe, Ikebano ter več vokalnih skupin.

Veselim se vsakega posameznega dogodka in vas prijazno vabimo k obisku. Več o aktivnostih Turističnega društva Škocjan si lahko ogledate na <http://www.td-skocjan.si/>

POHOD TURISTIČNEGA DRUŠTVA V SPOMIN DRAGI LILI

27. aprila so se člani Turističnega

društva Škocjan podali na pohod po Avberju in okrog vasi. S pohodom so se poklonili spominu na dolgoletno članico društva Liljano – Lili. Lili je dolga leta aktivno sodelovala v društvu pri dogodkih, ki so potekali skozi leto. Z zdravim humorjem, smehom in delavnostjo je popestrila vsako skupno druženje. Lili, v mislih in srcih boš vedno z nami.

Tjaša Opara

Foto: arhiv TD Škocjan

KRES V NAKLEM

»Nakouci« skoraj ne pomnimo, da bi nam na predvečer praznika dela ne uspelo kresovati. In tudi letos so fantje pod vodstvom Tineta Bskovga in Stojana Tamažinščevga na Lonešči pripravili prostor za piknik, ob mraku pa je ob okusnem pečenju našega župana Jerneja zagorel praznični ogenj in nas grel še pozno v noč. Hvala vsem vaščanom, ki so kakorkoli pomagali pri letošnji pripravi in smo jih mogoče pozabili omeniti, da iz leta v leto pomagajo ohranjati to tradicijo.

Vesna Matevljič

Foto: Vesna Matevljič

POKLON ŽRTVAM PADLIH NA VAREJAH

Letošnji Pohod po kurirčkovih poteh na Vareje 29. 4. je žal odpadel. Nekaj dni prej je umrla Dora Valenčič, nekdanja kurirka med NOB, ki je prav po teh poteh iz Dan proti Kozjanam prenašala pošto partizanom. Nemalokrat se je prebijala skozi sovražnikove postojanke in tako v boju proti okupatorju izpostavljala svoje mlado življenje. Od osvoboditve dalje je bila članica Združenja borcev za vrednote NOB Sežana. V novembru bi praznovala častitljivih 100 let, pa je žal tiho in nepričakovano zaspala pri mizi, med opravljanjem gospodinjskih opravil. Dan pred načrtovanim pohodom smo se ji poklonili na pogrebu, naslednji dan pa je delegacija predstavnikov Združenja borcev za vrednote NOB Divača z županjo Občine Divača, Alenko Štrucel Dovgan, položila cvetje pri spomeniku padlim žrtvam na Varejah.

Mirjam Frankovič Franetič

Foto: Mirjam Frankovič Franetič

PRED PRVOMAJSKIMI PRAZNIKI USPEŠNO IZPELJANE DELOVNE AKCIJE

Dne 22. aprila so ob dnevu Zemlje krajevne in vaške skupnosti ter lokalna turistična društva pozivala krajanke, da se udeležijo delovnih in čistilnih akcij ter tako polepšajo svoj kraj. Po vaseh je bilo opaziti košnjo zelenic, pometanje vaških cest, čiščenje avtobusnih čakalnic ter seveda pobiranje odpadkov v naravi. Po končanih akcijah pa so sledile pogostitve in pogovori s predstavniki vaških skupnosti o načrtih za v prihodnje. Omeniti moram tudi skupni poziv na vzdrževalno akcijo Odbora za varstvo kulturne dediščine Unesco Biosfernega območja Kras in porečja Reke, Parka Škocjanske jame, Slovenija ter društva TKŠD Urbanščica z apelom »Ohranimo vodarno Draga«. Letošnje geslo Svetovnega dneva Zemlje je bilo »Inve-

stirajmo v naš planet«. Neločljiv del našega planeta je tudi dediščina, ki priča o življenju človeka na njem in je osnova naše identitete. Okolico pred dobrim letom izseljene družine Mikolj, ki je v stanovanjskem objektu vodarne Draga živela polnih 21 let, smo očistili smeti, bujnega rastja ter dračja in jo tako očedili in uredili. Poskrbeli smo tudi za notranjost prostora s stroji, pometli tla, ometli pajčevino ter polepili odpadne keramične ploščice po stenah. Seveda smo pred tem seznanili družbo Slovenske železnice, ki je lastnica tega objekta. Več let je okolico vodarne urejala družina Mikolj, ki je našla svoj novi dom na Dolenjskem. Želimo in upamo, da se bo vodarna odprla za turistične ogledke, saj je veliko zanimanja zlasti pri

ljubiteljih železnice iz Trsta ter vseh ostalih ljubiteljev tehniške dediščine. Velikokrat tak obisk z ogledom vodarne prostovoljno omogoči domače društvo TKŠD Urbanščica. Po vaseh Vremske doline in v Brkinih pa so na predvečer 1. maja zagoreli kresovi. Po več letih tudi na Starem gradu nad Famljami. Mladi so na poziv vaškega predstavnika Uroša Štoka več dni pripravljali kres in na druženje povabili vaščane tudi iz Gorič. Pomembno je, da se ljudje ob takih dogodkih družimo in ohranjamo tradicijo naših prednikov ter obeležimo pomembnost 1. maja, mednarodnega praznika delavstva.

Mirjam Frankovič Franetič

Foto: Mirjam Frankovič Franetič

NOVICA O POTEKU AKTIVNOSTI ŠOLE ZDRAVJA

Skupina »Ita Rina« iz Divače pridno vadi že tretje leto. Trikrat na teden pol ure aktivno vadimo na borjaču Škratelnove domačije, pred Muzejem filmske umetnosti v Divači. V slabem vremenu pa na pokritem prireditvenem prostoru, namenjenem tudi tržnici. Skupina šteje 20 članov, pretežno žensk, so pa med nami tudi trije moški. Veseli bi bili, da se nam k vadbi pridruži še več moških in seveda tudi ženskih članic. Sedež društva šole zdravja je v

Domžalah. Obveščajo nas o vseh dogodkih, tudi o rednih izobraževanjih in usposabljanjih. Nedavno smo se dogovorili, da je izobraževanje z naslovom »Usposabljanje za pravilno izvajanje vaj 1001 gib« potekalo tudi na lokaciji Občine Divača, in sicer v sredo, 19. aprila, v dvorani Rudnika Vreme v

Famljah. V času od 9. do 13. ure nam je Eva Jeza, mag. kineziologije, predavala o zdravem načinu življenja, gibanju in prehrani ter z nami ponovila pravilno izvajanje vaj 1001 gib. Zbralo se nas je 30 udeležencev iz raznih skupin, in sicer iz Kozine, Hrvatitov, Sežane in Divače. Po končanem usposabljanju

smo prejeli potrdilo o usposabljanju in se skupaj fotografirali. Tako smo v sebi še enkrat potrdili, da z gibanjem na prostem krepimo svoje zdravje in odpornost.

Mirjam Frankovič Franetič
Foto: Mirjam Frankovič Franetič

UDELEŽITEV OBMOČNEGA ZDRUŽENJA BORCEV ZA VREDNOTE NARODNOOSVOBODILNEGA BOJA SEŽANA NA SPOMINSKI SLOVESNOSTI OB 78. OBLETNICI PREBOJA SREMSKE FRONTE

Območno združenje borcev za vrednote NOB Sežana se je tudi letos, 12. aprila, udeležilo spominske slovesnosti ob 78. obletnici preboja sremske fronte. Spominska slovesnost se vsako leto odvija v spominskem parku sremske fronte v Srbiji, pri vasi Adaševci pri Šidu, ki je bil zgrajen leta 1988 kot zadnji veliki jugoslovanski partizanski spominski kompleks v spomin na padle borce NOVJ ter padle pripadnike sovjetske Rdeče armade, bolgarske ljudske armade in italijanske brigade Italija. Na bojišču sremske fronte so se v sestavi NOVJ bojevali tudi Slovenci, ki so bili razporejeni v 1. jugoslovansko armado, v 1. proletarsko divizijo 13. proletarske brigade Rada Končarja in v 3. krajiško brigado. V nji so bili vključeni predvsem borci iz 1. in 2. prekomorske brigade. Iz Sovjetske zveze sta prišli 2. tankovska brigada in 1. brigada NOVJ, obe ustanovljeni v Sovjetski zvezi. Bili so tudi v sestavi letalskih in topniških enot. Skupino petnajstih udeležencev OZB

NOB Sežana so sestavljali člani iz sežanske, divaške in hrpeljsko-kozinske ZZB s predsednikom OZB NOB Sežana in podpredsednikom ZZB NOB Slovenije Bojanom Pahorjem na čelu. Slednji je k tamkajšnjemu spomeniku

skupaj s srbskim predsednikom zveze borcev (SUBNOR Srbije), upokojenim general majorjem Vidosavom Kovačevićem, položil venec. Po številnih delegacijah, ki so se s polaganjem vencev poklonile padlim, je navzoče najprej pozdravil župan Občine Šid. Sledil je govor predsednika SUBNOR Srbije, ki je zbranim v govoru orisal pekel bojev borcev sremske fronte. Slovesnosti se je udeležil tudi predstavnik srbske vlade Nikola Selaković, minister za delo, vojaška in socialna vprašanja, ki je tudi prvi položil venec in v govoru prenesel pozdrave srbskega predsednika Aleksandra Vučića. Poudaril je, da ne smemo nikoli pozabiti junaških bojev naših prednikov in da je sedaj na nas, da ohranjamo njihov spomin in spominska obeležja ter to prenašamo na mlajše generacije.

Irena Rože
Foto: Srečko Rože

SREČANJE SVETNIKOV IN SVETNIC OBČINE DIVAČA

Letošnjega aprila smo se v senožeškem Bajerju srečali svetniki in svetnice vseh občinskih mandatov doslej. Nismo bili vsi. Nekateri so bili zadržani, nekateri se srečanja niso želeli udeležiti – škoda, nekaj pa je tudi žal že pokojnih. Naj počivajo v miru. Vse sorte smo si imeli

povedati drug drugemu. Na sliki smo skoraj vsi, ki smo se udeležili tokratnega t. i. prvega srečanja, ki naj postane tradicionalno. Hvala skrbnikom Bajerja, pobudniku srečanja in organizatorju za več kot uspeli dogodek. Ob tej priliki predlagam, da se na vidno mes-

to v občinski stavbi postavi informativni pano s podatki, kdo vse so bili, v katerem mandatu, svetnice in svetniki in kdo župan in/ali županja.

Andrej Škapin

Foto: Andrej Škapin

DESTINACIJA KRAS IN BRKINI NADALJUJE S PREDSTAVITVAMI V TUJINI

Zaposleni iz enote turizem v Območni razvojni agenciji Krasa in Brkinov so bili v prvem polletju prisotni kar na trinajstih sejamskih nastopih v Sloveniji ter bližnjih in malo bolj oddaljenih državah: Nizozemski, Nemčiji, Avstriji, Madžarski, Veliki Britaniji, Irski in Italiji.

Turistična borza New Deal Europe v Londonu

Vodilna B2B turistična borza za Jugovzhodno Evropo **New Deal Europe** se letno organizira v Londonu s strani skupine New Deal Europe, v partnerstvu z Jacobs Media Group, ki je vodilni organizator turističnih dogodkov v Veliki Britaniji in tudi lastnik novinarskega turističnega portala v Evropi ter dobitnik Kraljičine nagrade za podjetništvo – mednarodna trgovina.

To leto se je borza odvila 28. marca, kjer smo skupaj s Kobilarno Lipica opravili več kot 30 sestankov ter izvedli

predstavitev destinacije Kras in Brkini več kot 100 poslovnim obiskovalcem.

Turistična borza Irish Travel Trade Show v Dublinu

Turistična borza se je odvila 30. marca v Dublinu. Dogodek, ki ga je ITAA (Irish Travel Agents Association) organiziral že sedmo leto, je privabil več kot 120 razstavljalcev iz Irske ter čez 300

poslovnih obiskovalcev. Predstavitev Krasa in Brkinov je bila na Irskem zanimiva predvsem zaradi vzpostavitve nove direktne letalske povezave Ryanair Dublin–Trst. Sejem je bil idealna priložnost za pridobivanje kontaktov na turističnem in medijskem področju. Prvi obisk Irske novinarke iz nacionalnega irskega časopisa je bil že sredi maja. Poleg udeležbe na borzi smo

skupaj s podjetjem Mindbrand, ki nas zastopa na angleško govorečih trgih, in Zavodom za turizem Nova Gorica in Vipavska dolina obiskali tudi veleposlaništvo Slovenije v Dublinu, kjer smo kovali nove priložnosti za sodelovanje.

Sejem Freizeit Messe v Celovcu

Med 31. marcem in 4. aprilom se je Slovenija že tradicionalno predstavila avstrijski publikli na spomladanskem sejmu prostega časa v Celovcu, ki ga obišče okrog 50.000 obiskovalcev. Letos je bila udeležba kraško-brkinskih turističnih ponudnikov, ki so se predstavili na tako imenovani »slovenski ulici,« odlična. Skupaj z destinacijo in Parkom Škocjanske jame so se predstavili še Hiša Krasna in Tmbin's barn, Grajzarjevi iz Štanjela s pršutom iz Pršutarne Lokev, Vinakras, Zavod Krasen Kras in Domačija Petelin Rogelja.

Fiera del cicloturismo v Bologni

Destinacija Kras in Brkini se je udeležila tudi sejma, namenjenega kolesarskim navdušencem v Italiji. Sejem Fiera del cicloturismo 2023 je tokrat potekal v Bologni, na njem pa smo nastopili v sodelovanju z Združenjem SLOVENIA OUTDOOR in Slovensko turistično organizacijo. Dvodnevni dogodek v Bologni (1. in 2. april) je obiskalo več kot 19.000 ljudi, kar je 30 % več kot lani v Milanu, kjer je sejem potekal prvič. Na sejmu je bilo letos

prisotnih 90 razstavljalcev, med njimi turistične in kolesarske destinacije, turistične agencije, organizatorji potovanja, hotelirji, izposojevalci koles, izdelovalci koles in opreme za kolesarjenje. Podatki o rasti sektorja kolesarskega turizma potrjujejo, da zanimanje za kolesarska potovanja narašča, čemur destinacije sledijo z vlaganjem v prijazne, urejene in varne kolesarske poti ter razvoj dopolnilnih storitev, ki jih kolesarski turisti uporabljajo na poti – od specializiranih kolesarskih nastanitvev do servisov koles itd.

Argus Bike Festival

Ponovno smo se predstavili tudi na kolesarskem sejmu Argus Bike Festival, ki je potekal 15. in 16. aprila v središču Dunaja in velja za enega največjih festivalov te vrste v Avstriji in v Evropi, saj letno privabi več kot 100.000 obiskovalcev. Na festivalu se je predstavilo tudi več kot 100 proizvajalcev koles. Argus Bike Festival je edinstven dogodek in odlična priložnost za predstavitev kolesarske turistične ponudbe na Krasu in v Brkinih.

Slovenska turistična borza SIW 2023

9. in 11. maja je ORA Krasa in Brkinov opravila kar 30 poslovnih sestankov iz turističnega področja na 25. Slovenski turistični borzi, ki je največji poslovni dogodek slovenskega turizma in predstavlja neprecenljivo priložnost za ok-

repitev že uveljavljenih partnerstev ter vzpostavljanje novih.

Jubilejne 25. borze SIW so se udeležili predstavniki 150 tujih organizatorjev potovanj in turističnih agencij iz 33 držav ter 150 slovenskih turističnih ponudnikov. Med tujimi kupci jih je bilo 54 odstotkov na SIW prvič. Največ jih je bilo iz Italije (23), sledili so tisti iz ZDA (14), Velike Britanije (11), Avstrije in Češke (po 10) ter Nemčije (9).

Ob formalnih sestankih smo imeli udeleženci številne priložnosti tudi za neformalno navezovanje in poglobljanje stikov ter za spoznavanje odlične slovenske turistične ponudbe.

Katja Kralj in Mateja Race,

ORA Krasa in Brkinov

Foto: arhiv ORA Krasa in Brkinov

KRAS IN BRKINI BOGATEJŠA ZA 17 LOKALNIH TURISTIČNIH VODNIKOV

Območna razvojna agencija (ORA) Krasa in Brkinov, d. o. o., je konec marca organizirala 6. tečaj strokovne usposobljenosti za lokalne turistične vodnike na turističnem območju občin Divača, Hrpelje - Kozina, Komen, Miren - Kostanjevica in Sežana. Namen in cilj nizov izobraževanj je bilo usposabljanje lokalnih turističnih vodnikov za strokovna vodenja obiskovalcev na območju vseh petih kraško-brkinskih občin. Tečaj je vključeval kar 18 različnih predavanj in izobraževanj na temo Krasa in Brkinov na različnih lokacijah. Usposabljanje se je zaključilo v soboto, 15. aprila 2023, s preizkusoma strokovnega znanja – pisnim preizkusom in simultanim vodenjem s tričlansko

komisijo na organiziranem študijskem izletu. Novi ambasadorji Krasa in Brkinov so s pridobljeno licenco vpisani v register turističnih vodnikov za območja omenjenih občin.

Vseh 17 udeležencev letošnjega tečaja je uspešno opravilo tako pisni preizkus kot tudi praktični del sobotnega strokovnega usposabljanja ter s tem pridobilo naziv LOKALNI/A TURI-

STIČNI/A VODNIK/CA KRASA IN BRKINOV.

V soboto, 22. aprila 2023, je v Viteški dvorani Gradu Štanjel potekala slavnostna podelitev licenc novim lokalnim turističnim vodnikom. Krajšemu programu, ki ga je popestril mladi virtuos Samuel Tisel, sta sledila zdravica s pogostitvijo na grajskem dvorišču in ogled Galerije Lojzeta Spaca-

la ter novega Muzeja Grad Štanjel v spodnjem delu grajskega palacija. Vsem novim lokalnim vodnikom iskreno čestitamo in jim želimo veliko uspehov pri opravljanju novega poslanstva.

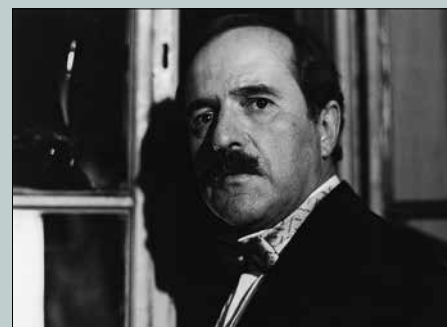
Urban Grmek Masič,
ORA Krasa in Brkinov, d. o. o.
Foto: arhiv ORA Krasa
in Brkinov, d. o. o.

POLETJE, FILMI IN LJUBEZEN

Pomlad na Škratelnovi domačiji je bila pestra in polna raznovrstnih obiskovalcev, ki so z zanimanjem odkrivali skrivnosti filmskega sveta. Konec marca smo obiskali **Kulturni bazar** v Cankarjevem domu, kjer smo predstavili svoj program in pedagoške vsebine. Med 10. in 16. aprilom smo sodelovali pri spletni promocijski akciji **Naprej v preteklost**, ki se je pod okriljem *Skupnosti muzejev Slovenije* in *Službe za premično dediščino in muzeje* odvila že sedmič. Med tednom smo sodelujoči muzeji in galerije z objavami na spletnih straneh in družbenih omrežjih predstavili, kako spodbujamo pozitivne spremembe ter hkrati prispevamo k oblikovanju trajnostne prihodnosti. V *Muzeju slovenskih filmskih igralcev* smo pripravili spletno predstavitev **Muzej slovenskih filmskih igralcev skozi oči domačinov**, v sklopu katere smo na naših socialnih omrežjih delili poglede in misli domačinov o našem muzeju ter njegovem prispevku k dobremu počutju, povezovanju lokalne skupnosti in trajnostnemu razvoju. Vse objave so še vedno dostopne na naših socialnih omrežjih, kjer jih lahko poiščete s pomočjo ključnikov *#naprejpripreteklost*, *#dobropočutje* in *#trajnostnirazvoj*. Na **Mednarodni muzejski dan** smo na stežaj odprli svoja vrata in povabili na obisk. Vstop v muzej je bil med 9. in 20. uro brezplačen, v popoldanskih urah pa smo postregli tudi z vodenim ogledom naših stalnih razstav. Večerni program smo pripravili v sodelovanju z *Zavodom Dobra pot*. Ob 19. uri je premiero doživel kratki dokumentarni film **Čarobni venčki sv. Ivana** (Zavod Dobra pot, 2022). Prislulnili smo zgodbi o starem obi-

čaju spletnja venčkov sv. Ivana, pripovedi o simboliki venčkov in vanje vpletenih rastlin. Po filmu je sledil zanimiv pogovor z ustvarjalci, ki je ponudil edinstven vpogled v ozadje nastajanja dokumentarca. V četrtek, 25. maja, smo na pogovornem večeru **Divača – mesto nad Reko: Pristanišče Pulj in Istrska proga** spoznali zgodovino vojaškega pristanišča v Pulju ter izvedeli, kako je z njim povezana izgradnja infrastrukture usodno zaznamovala razvoj Divače. Predavatelja 37. pogovornega večera sta bila **Franco Cossutta**, ladjedelski inženir in eden od pobudnikov izgradnje Ribiškega muzeja v Križu, ki je predstavil civilno in vojaško zgodovino pomorstva v Pulju, ter **dr. Josip Orbanič**, do upokojitve vodja Projekta kakovosti na Slovenskih železnicah in predavatelj na Fakulteti za logistiko Univerze v Mariboru, ki je predstavil zgodovino in sedanost Istrske proge. Pogovor je pripravil in povezoval divaški arhitekt **Stojan Lipolt**.

Tudi letošnje poletje bo filmsko obarvano. Skupaj s Kosovelovim domom Sežana bomo popestrili poletne večere s projekcijami pod zvezdnatim nebom – v Sežani v juliju, v Divači pa se bo naš 35-mm filmski projektor vrtil ob avgustovskih petkih. Dogajanje bomo otvorili v petek, 7. julija, s prireditvijo **Poklon Janezu Hočevarju**. V pogovoru z igralcem bomo spoznali njegovo bogato igralsko kariero, večer pa bomo zaokrožili s projekcijo filma **Kavarna Astoria** (1989) režiserja Jožeta Pogačnika. Dogajanje bo z glasbo pospremila izvrstna zasedba **Funk Fact**, druženje pa bomo ob kozarcu odličnih vin lokalnih vinarjev nadaljevali v pozne večerne ure. Ob tej priložnosti bo izšla tudi publikacija **Poklon**

Kavarna Astoria, 1989; arhiv Slovenske kinoteke

Janezu Hočevarju, v kateri bo predstavljen igralčev bogat filmski opus. S filmskimi projekcijami bomo nadaljevali v avgustu, rdeča nit letošnjega filmskega poletja pa je ljubezen. V petek, 4. avgusta, bo na sporedu **Kraljestvo vzhajajoče lune** (Moonrise Kingdom, 2012), zabavna in prisrčna pripoved o mladem paru, ki ga prva ljubezen tako prevzame, da se resničnost zazdi kot fantazija. V petek, 11. avgusta, sledi romantična drama **Pred zoro** (Before Sunrise, 1995) Richarda Linklaterja, 18. avgusta pa kaotična romanca Woodyja Allena **Ljubezen v Barceloni** (2008). Letni kino bomo zaključili v petek, 25. avgusta, s komično dramo režiserske Sofie Coppole **Izgubljen s prevodom** (Lost in Translation, 2003), v kateri blestita Bill Murray in Scarlett Johansson. Letošnje filmske večere pod zvezdami bodo popestrila glasbeno-kulinarična doživetja **Poletni večeri na Škratelnovi domačiji**, ki bodo od 19.30 dalje postregla z glasbo v živo, bogato izbiro pijače inokusnimi prigrizki. S peštrim programom bomo v poletnih mesecih poskrbeli tudi za mlade filmske navdušence. Med 24. in 28. julijem v sodelovanju z *Zavodom Dagiba* pripravljamo tedensko delavnico animiranega filma. Namenjena je otrokom in mladim od 11. do 16. leta, prijave sprejemamo na

elektronski naslov: msfi@kinoteka.si ter na telefonsko številko 041/550-044. V juliju in avgustu se nam lahko pridružite tudi na mesečnih ustvarjalnih delavnicah *Podobe filma*. V soboto, 8. julija, bomo na delavnici **Razgled-**

nice s filmskimi junaki kolažirali, risali in pisali razglednice s filmskimi junaki, v soboto, 5. avgusta, pa bomo na delavnici **Filmski spomin** razgibali svoje male filmske celice, poglobili znanje o filmih in družno poiskali

čim več nepozabnih filmskih parov. Vabljeni na druženje na Škrateljnovo domačijo!

Tamara Udovič

Muzej slovenskih filmskih igralcev

KRAŠKA HARMONIKA ŽE VEČ KOT 35 LET RAZVESELJUJE MLADO IN STARO

KUD Kraška harmonika Sežana, ki deluje od leta 1986 in šteje več kot 60 članov, sta v lanskem letu vodili dve predsednici. Dosedanja predsednica Danica Pavlič je sredi leta predala funkcijo mlajši Petri Ružič Žvab. Za uspešno delo pri vodenju društva, ki je prepoznano ne samo v kraško-brkinskem prostoru, ampak tudi širom Slovenije, so se jima zahvalili na zelo dobro obiskanem zboru članov, ki je potekal 18. marca v vinski kleti Pri Starčih v Križu. Na zboru članov, ki se ga je udeležil tudi njihov častni član s svetovnim ugledom, prof. Zoran Lupinc, so pregledali opravljeno delo društva, ki je temeljilo na izobraževanju in predstavitvi posameznih članov, kot tudi harmonikarskega orkestra. Slednjega že vrsto let vodi Matic Štavar, ki je postal tudi novi podpredsednik društva v lokalnem in slovenskem prostoru.

Nastopajo na tradicionalnih prireditvah, kot so praznik Občine Sežana, Mali kraški maraton, Tekaški pozdrav jeseni v Sežani, Traktorski zbor ter Praznik terana in pršuta v Dutovljah. Odmeven je Kraški frajtonar, na katerem se predstavijo njihovi člani. V društvu so oblikovali dve medgeneracijski komorni skupini: Sivi panterji in mladi levi in skupina mlajših članov z imenom Trio Adijo. Starejši člani prenašajo svoje znanje in izkušnje na mlajše, mladi pa jih

spodbujajo, krepijo znanje starejših s področja moderne, popularne glasbe in sodobnih prijemov oz. sodobnega igranja. Obe komorni skupini nastopata na prireditvah, kjer zaradi številčnosti ni možen nastop orkestra. Nepozabne so tudi strokovne ekskurzije. Tako so lani obiskali Mirno Peč z muzejem Toneta Pavčka in Lojzeta Slaka, kjer so izkoristili priložnost za podelitev zaključnih priznanj desetim učencem, ki so uspešno zaključili šolo diatonične harmonike.

Mladi harmonikarji dosegajo vidne uspehe

Njihovi člani se udeležujejo raznih tekmovanj v igranju na diatonično harmoniko v Sloveniji in tujini ter so na Kras prinesli nagrade in priznanja. To so: Maša Skvarča, Grega Abram, Lara Stopar in Ruben Žvab. Vsi so prejeli zlata ali srebrna priznanja na tekmovanju za nagrado Lojzeta Slaka v Mirni Peči in na državnem tekmovanju v Dravogradu. Grega Abram je osvojil zlato priznanje na mednarodnem tekmovanju harmonikarjev Pannonia Accordion v Murski Soboti. Ruben Žvab je bil tretji v kategoriji B na evropskem prvenstvu v igranju na diatonično harmoniko v Attimis v Italiji ter je prejel priznanje za dose-

ženo 4. mesto na 30. tekmovanju harmonikarjev Zlata voščenska v Besnici. Na letošnjem 25. Muzikfestu v Praprotnu je njihov orkester osvojil prvo nagrado občinstva in 2. nagrado žirije, komorna skupina Trio Adijo pa 1. mesto strokovne komisije in 2. nagrado občinstva. Na letošnjem 16. mednarodnem tekmovanju za nagrado Avsenik je bil spet zlati.

Tudi v letošnjem letu bodo s svojo aktivnostjo prisotni na raznih prireditvah, jubilejih in tekmovanjih. Pripravljali so se na nastope na dobrodelnem koncertu v Famljah, namenjenem Mihi Hladu za fizioterapije po hudi prometni nesreči (25. marca v organizaciji Društva vremeske mladine), na Malem kraškem maratonu (26. marca), na srečanju harmonikarjev ob Blejskem jezeru (7. maja) in na Traktorskem zboru v Dutovljah (3. junija) ter drugo.

Društvo ima svojo himno avtorja Bojana Podgorška

Društvo ima tudi svojo himno, ki jo je napisal Bojan Podgoršek, katerega plemenito srce je prenehalo biti pred letom dni (14. aprila 2022). Refren himne se glasi: »Ko kraška harmonika nam zaigra,/ vihra kakor burja z gora do morja/ in poje kot ptica, ki mej ne pozna/ in seže človeku v globino srca.« »V slogi je moč,« je povzela delovanje društva po starem slovenskem pregovoru marljiva predsednica Ružič Žvab in dodala: »Skupaj delamo bolje in naredimo več. Če skupaj stremimo k ciljem društva, delujemo v njegovo dobrobit, bo društvo uspešno delovalo in cilji bodo doseženi. Voditi nas morajo glasba, veselje, dobri medsebojni odnosi, uspešno medsebojno sodelovanje. Zavedati se moramo, da skupaj zmoremo, le če v to verjamemo.«

Olga Knez

Foto: Olga Knez

NE ZAVRZI OBLEK, OHRANI PLANET

V okviru projekta Ekošole smo se v »Centru za usposabljanje Elvira Vatovec Strunjan, enota Divača« v tem šolskem letu posvetili recikliranju starih oblačil. Le-ta smo celo šolsko leto prinašali v šolo. Pri pouku delovne vzgoje smo se veliko pogovarjali o pomenu recikliranja. Iskali smo ideje za predelavo oblačil. Najbolj so nam bile všeč torbice in nakit iz jeansa. Začetek je bil težak, vendar so nas končni izdelki motivirali za iskanje novih idej. Iz jeansa smo izdelovali torbice, nakit in obeske, ki smo jim dodali različne bleščice. Nad svojimi izdelki smo bili navdušeni in hkrati veseli, da lahko z recikliranjem materialov pripomoremo k ohranjanju planeta.

Nataša Hreščak

Foto: Erika Trobec Marušić

PRIREDITEV IN DRUŽENJE OB DNEVU ŽENA V VREMAH

Prireditev ob 8. marcu, mednarodnem dnevu žena, privabi v našo dvorano mame, none, očete, nonote ter vse ostale krajanke in krajanke, tako da je prenovljena dvorana Rudnik Vreme ob takih prireditvah že premajhna. Številne obiskovalce so z nastopom razveselili učenci vremske podružnične šole s petjem, igrice, plesom in z igranjem na harmoniko. Zapele so pevke UPZ Dotik iz Hrpelj pod vodstvom Maurizia Marchesicha, v zaključnem delu prireditve pa je bila še premierno predstava naše igralske skupine z naslovom Bržola in pomfri, katere besedilo je napisala Tjaša Trampuž in jo tudi režirala, program pa je povezovala Jerneja Škrli. Vse navzoče je pozdravila tudi županja Občine Divača, Alenka Štrudl Dovgan. Na koncu sem se v imenu organizatorja TKŠD Urbanščica s šopki zahvalila vsem nastopajočim, namestnik predsednika Krajevne skupnosti Vreme, Andrej Hreščak, pa je ženam izrekel lepo čestitko in skupaj s podžupanom Občine Divača, Mariom Benkočem, razdelil vsem še rdeči nagelj. Sledilo je prijetno druženje s pogostitvijo, ki jo je pripravilo naše društvo.

Mirjam Frankovič Franetič

Foto: Mirjam Frankovič Franetič

PRAZNOVANJE 8. MARCA V OKVIRU VAŠKE SKUPNOSTI DOLNJE VREME

Ko se zaradi covida kar nekaj let nismo mogli sestati, da bi počastili praznik žena, je vendar prišel pravi čas. Po pozdravnem nagovoru novega predstavnika vaške skupnosti se je odvil kulturni program. Slišali smo, kako naše prednice niso imele takih pravic, kot jih imamo ženske danes, a so se trudile, da bi izboljšale življenje tako sebi kot družini. Poezija o mamah in ženah je doma tudi v

naši vasi, o njih sta pisala Franc Magajna in Danilo Florjančič. Za lahkotnejše vzdušje sta poskrbeli humorno obarvani »Lepa Vida« v špilerskem narečju in priredba »Skodelica kave«, oboje sad kreativnega uma špilerskih žensk. Večer je tako minil v sproščenem in prijetnem vzdušju.

Lilijana Drobnejak

Foto: Lilijana Drobnejak

PRISRČEN DAN ŽENA S ČLANICAMI DRUŠTVA DOBRNIČ

V Društvu Dobrnič, ki deluje po posameznih borčevskih organizacijah, dajejo pomemben pomen 8. marcu – dnevu žena s poudarkom na vlogi žensk v polpretekli zgodovini, v času NOB. V Senožecah, kjer prav tako deluje Društvo Dobrnič, se iz polpretekle zgodovine domačinke heroine Pepce Čehovin - Tatjane, prve partizanke, padle na Primorskem, in sicer 13. marca 1943 na Kozjanah. Z Velikega Polja je bila doma heroína Mihaela Škapin - Drina, ki je za svobodo padla 15. novembra 1943 na Žirovskem Vrh. Na Štjaku je 2. in 3. marca 1944 potekala 1. pokrajinska konferenca protifašistične ženske zveze za slovensko Primorje. Oktobra lani pa so se spomnili 1. kongresa AFŽ pred 79 leti v Dobrniču.

V dvorani Rudolfa Cvetka v Senožecah so tudi letošnjega 5. marca pripravili dobro obiskano tradicionalno proslavo v počastitev dneva žena, na kateri je bila, ob pozdravnem nagovoru divaške županje Alenke Štruel Dovgan, slavnostna govornica mlada 26-letna diplomirana zgodovinarica Anja Rože iz Preloži pri Lokvi.

Županja Alenka Štruel Dovgan je ponosna, da je ženska, ker »živim v družbi, v kateri se ženske lahko uveljavljamo na skoraj vseh področjih, kar še zdaleč ni samoumevno že v nam bližnjih državah. Ponosna sem na to, da mi uspe usklajevati svojo vlogo v domačem okolju s poklicno, da imam možnost v tradicionalno moškem poklicu, kot je župan občine, tej funkciji dodati žensko noto. Že leta 1942 so se ženske organizirale v posebno politično organizacijo AFŽ. Pomembno je bilo prebuditi narodno zavest pri ženskah vseh družbenih

slojev, hkrati pa vzpodbuditi željo po njihovem političnem udejstvovanju in vključitvi v NOB. Velikokrat zapostavljamo vlogo žensk v boju proti okupatorju, ki so množično pomagale moškim, opravljale kurirsko službo, delovale v saniteti in bile tudi aktivno vključene v partizanski boj. Vključevanje žensk v partizanskem boju ni bilo pomembno samo v neposredni pomoči v borbi proti okupatorju, temveč je hkrati pomenilo simbolno osvobajanje žensk od tradicionalnih vlog in vrednot. Ženske so prav v boju za svobodo postale enakopravne moškim.«

Rožetova je povzela besede Vide Tomšič o ženskah v Jugoslaviji, ko je napočila udeležba na volitvah v ustavodajno skupščino in je volivke nagovorila z naslednjimi besedami: »Naša enakopravnost ni bila pridobljena za zeleno mizo, ampak v enakopravnem boju za svobodo. Enakopravnost žene, naša volilna pravica, naše sodelovanje v oblasti je prav tako zgrajeno na trpljenju in krvi vseh.«

»Kot pa je dejala na zadnjem kongresu AFŽ Jugoslavije leta 1953, je bil za prizadevanje uzakonitve enakopravnosti žensk potreben še dolg, zavesten in vztrajen boj v prihodnosti. In od takrat lahko optimistično rečemo, da so se do danes stvari spremenile na bolje, vendar je še veliko prostora za izboljšave. Naj nam bo tako pot, ki so jo tlakovale ženske in dekleta, po imenu bolj ali manj znane, ki so na tak ali drugačen način prispevale k temu, da lahko danes živimo v demokratični Sloveniji, vedno v spominu, naj bo ta pot v poduk in spodbuda mlajšim bodočim generacijam. Ohranjanju in razvijanju spomina

na udeležbo žensk v NOB danes posebno skrb posveča tudi Društvo Dobrnič,« je poudarila Rože, mlajša hčerka sežanskega častnega občana in lastnika Vojaškega muzeja Tabor Lokev, Srečka Rožeta.

Bogat kulturni program, ki so ga med drugim poleg predsednika sežanskega borčevskega združenja Bojana Pahorja spremljale tudi članice Društva Dobrnič, so oblikovali: učenci domače podružnične šole pod mentorstvom Nataše Abram, senožški mešani pevski zbor z zborovodkinjo Ado Škamperle, Plesno društvo Srebrna z mentoricami Mirjano Kocen Čamer, Karin Šturm in Petro Bergoč, harmonikar Jan Škamperle in pianist Matej Barič, solistka Zala Hreščak in učenka klavirja Tinka Teinovič. Po prireditvi, ki sta jo vodili Cvetka Gorjup in Alenka Žiberna, so članice domačega aktiva žena in Društva Dobrnič postregle s pecivom.

Olga Knez
Foto: Olga Knez

SREČANJE KRVODAJALCEV JUBILANTOV KRASA IN BRKINOV

Območno združenje RK Sežana je po nekaj letih premora priredilo srečanje krvodajalcev – jubilantov vseh štirih občin Krasa in Brkinov. Na prireditvi, ki se je odvijala 3. marca 2023 v Kosovelovem domu v Sežani, so se zbrali krvodajalci, ki so v zadnjih nekaj letih dosegli okrogle jubileje darovanja krvi (10-krat, 20-krat in več). Teh je bilo kar 390. Med jubilanti je bil tudi Bruno Kocjan iz Senožeč, ki je prejel priznanje za 90-krat darovano kri.

Naj prostovoljnost in srčnost nikoli ne umre

Za najzlahtnejše dejanje, s katerim uresničujejo en sam cilj – reševanje življenj, sta jim priznanje izrekla predsednica sežanskega območnega združenja Saša Likavec Svetelšek, tudi županja Občine Hrpelje - Kozina, in predstavnik Centra za transfuzijsko dejavnost Bojan Barič. Za najzlahtnejše dejanje darovanja krvi je Likavčeva označila, da »krvodajalci prispevate človeštvu največ – dajete del sebe in s tem ohranjate nešteto življenj. Jubilanti tukaj zbrani ste to življenjsko tekočino darovali najmanj 10-krat in veliko več. Dovolite, da se vam v imenu vseh, ki so vašo kri potrebovali, in v imenu nešteto drugih, katerih svojcem je vaša kri bila dana in so z njeno pomočjo ozdraveli, iskreno zahvalim za vašo plemenito odločitev. Hvala za to humano človeško gesto, za katero se vedno znova odločate. Hvala za vztrajnost in da skrbite za svoje zdravje, kajti brez tega še taka srčnost na področju krvodajalstva v trenutku usahne. Želim, da bi vaša vztrajnost bila zgled tudi drugim, predvsem mlajšim rodovom. Potrudimo se vsi skupaj, da bo krvodajalstvo ostalo naše poslanstvo, prostovoljno, brezplačno, kot je bilo že vsa dosedanja leta, da ne bi kdaj doživeli, da bi kdo umrl samo zato, ker je reven. Hvala tudi vsem prostovoljcem RK.«

Krvodajalcem, katerih kri rešuje življenja, a ostajajo anonimni, se je zahvalil tudi predstavnik Centra za transfuzijsko dejavnost Izola Bojan Barič.

390 krvodajalcev jubilantov

Krvodajalske akcije so kljub omejitvam zadnja leta potekale redno in krvodajalci so se odzivali na vabila. V teh letih se je po besedah sekretarke sežanskega RK Dore Sedmak nabralo kar 390 krvodajalcev jubilantov. Za 10-krat darovano kri je 130 jubilantov, 89 jih je za 20-krat, 51 za 30-krat in 37 za 40-krat darovano kri. Jubileje za 50-krat in več darovano kri slavi kar 83 krvodajalcev (za 50-krat 22, za 60-krat 19, za 70- in 80-krat darovano kri po 12, za 90-krat 5, za 150-krat eden in eden za 220-krat darovano kri). Zahvalo in jubilejno darilo sta jim izročila predsednica in podpredsednica sežanskega RK Saša Likavec Svetelšek in dr. Ljubislava Škibin.

Najvišja jubileja sta dosegla Drago Mali za 220-krat in Simon Pirjevec za 150-krat darovano kri, celice in plazmo. Jubilanti za 90-krat darovano kri so: Jernej Vrabec, Franc Gerič, Darko Brezovec, Dušan Škerlj in Bruno Kocjan. Visoke jubileje za 50-krat in več krat darovano kri je doseglo tudi sedem krvodajalk (tri za 50-krat, prav tako tri za 60-krat in Nadja Mahnič za 70-krat).

Drago Mali

Bruno Kocjan iz Senožeč, ki je prvič daroval kri pri 18. letih, ko je služil vojaški rok v Beogradu kot ostrostrelec, je doslej daroval kri, krvno plazmo in trombocite že 96-krat. Pravi: »Udeležujem se krvodajalskih akcij tako v Sežani kot tudi v Izoli in Ljubljani. Sicer pa izhajam iz družine, kjer smo vsi krvodajalci (tudi žena, sin in snaha). Srečen in zadovoljen sem, da živimo v taki skupnosti, domovini, kjer je krvodajalstvo humana dejavnost in neplačana, za razliko od nekaterih sosednjih držav. Pozivam vse mlade in zdrave ljudi, da darujejo svojo kri ali plazmo z namenom, da nekomu rešimo življenje, ter da sami ne bi nikoli potrebovali te dragocene življenjske tekočine.«

Bruno Kocjan

S kulturnim programom so večer, ki ga je povezovala Minka Kos, obogatili: člani KD Kraška harmonika in mladi pianist sežanske glasbene šole Sebastian Šimetič, za smeh pa je poskrbela komenska humoristka Erna Stantič v vlogi Pepke, žene gasilca Pepija.

Olga Knez
Foto: Olga Knez

OB (DVAIN)DVAJSETI OBLETNICI O TURIZMU V NAŠIH KRAJIH SKOZI ČAS

Bil je miren petek popoldan 10. marca 2023, ko so se po treh šolskih letih z avtobusoma v Matavun pripeljali predstavniki sedmih od osmih osnovnih šol naše Mreže šol parka Škocjanske jame (v nadaljevanju MŠ PŠJ), ki so sodelovali pri vsakoletni raziskovalni nalogi v počastitev mednarodnega dneva žena. V šolskem letu 2022/2023 so se pod budnim očesom mentoric posvetili raziskovanju turizma v naših krajih skozi čas. Čeprav je potek dogajanja po dvaindvajsetih letih vpletenim tako rekoč že v krvi, je moralo preteči nekaj časa, da smo se ponovno začutili. Tako, v živo.

Današnje območje, s katerim JZ PŠJ upravlja na različne načine, je nadgradnja nekdanje turistične destinacije Škocjanskih jam in s strani UNESCO priznane lokacije izjemne univerzalne vrednosti, ki ji z vmesnimi padci iz leta v leto raste obisk. Mednarodne konvencije in slovenska zakonodaja, ki jim je lokacija zavezana, JZ PŠJ med drugim usmerjajo k trajnostnim oblikam turizma. Letošnja etnološka raziskovalna tema je tako posredno pod drobnogled vzela gospodarsko panogo in obliko družbenega gibanja, ki že stoletja zaznamuje ta prostor in potrjuje trditev letošnje slavnostne gostje doc. dr. Petre Kavrečič, da je turizem star toliko kot človeštvo samo. No, pri nas zagotovo 3000 let. Kar pravšnja tema za obeležitev naše okrogle obletnice, kajne?

Naši nadobudni raziskovalci in ustvarjalci so se posvetili oblikam turizma, počitka in dopusta prebivalcev UNESCO biosfernega območja Kras in porečja Reke nekoč ter njihovim spremembam skozi čas.

Pod mentorstvom Andreje Perhavec Čok in Petre Rakovec so se

letošnje teme lotili tudi vsi učenci od 1. do 5. razreda **Podružnične šole Vreme**, ki so raziskovali turizem v Vremski dolini s poudarkom na turističnih društvih. Likovno so upodobili utrinke svojih počitnic in dvoje (turističnih) znamenitosti Vremske doline, na katere so še posebej ponosni, tj. škofeljski most in rudnik Vremski Britof. Na šoli so gostili predsednico TKŠD Urbanščica, ki jim je predstavila delovanje starejšega Turističnega društva Vremška dolina, znanega po organizaciji skokov s škofeljskega mostu, in sedanjega društva Urbanščica, ki poleg turističnih, športnih in kulturnih prireditev skrbi za promocijo in ohranitev naravne, kulturne in tehniške dediščine Vremske doline. Tudi na **Osnovni šoli dr. Bogomirja Magajne iz Divače** so k delu pristopili raziskovalno in likovno. Učenci od 2. do 5. razreda so se **pod mentorstvom Nele Subič in Barbare Jazbec** posvetili turizmu skozi prizmo Nanetove gostilne v Matavunu, dopustovanju učencev danes in ustvarjali razglednice šolskega okoliša, učenci 4. in 5. razreda pa so **pod mentorstvom Danile Grželj in Anamarije Meglič** ustvarjali in raziskovali na temo turizma na Divaškem skozi čas in pri tem zbrali kar nekaj materialnih pričevanj. Med drugim so ugotovili, da je imela na razvoj turizma na Divaškem velik vpliv izgradnja železnice Dunaj–Trst. Tako so iz Trsta semkaj

že med obema vojnama prihajali na dnevne izlete Tržačani, kar je imelo za posledico razvoj gostiln. Zaradi zaposlovanja in razmaha prometa se v času Jugoslavije pojavijo sindikalni izleti, dopusti, obiski sorodnikov, še vedno pa tudi božje poti. V času samostojne Slovenije domačine bolj kot hrana vlečejo potovanja, ogledi znamenitosti in rekreacija.

Kot je zaključila naša letošnja gostja, zgodovinarica in etnologinja s Fakultete za humanistične študije Univerze na Primorskem doc. dr. Petra Kavrečič, se zaradi negativnih posledic hitrega, nenačrtnega in nepremišljenega turizma danes vračamo nazaj. Poudarjamo lokalni pristop, uporabo vlaka, avtobusnih linij in koles, večje spoštovanje lokalne identitete in lokalnih posebnosti na sploh, večje koristi za lokalne skupnosti in sonaravni razvoj turizma z uporabo lokalnih materialov, izdelkov, pridelkov, proizvodov in lokalne delovne sile.

O trajnostnem turizmu ne moremo govoriti, če svojih krajev ne poznamo, razumemo in spoštujemo. Ravno spoznavanje naravnega in kulturnega bogastva UNESCO biosfernega območja Kras in porečja Reke, pomena njegovega ohranjanja, spoštovanja in smotrne nadgradnje pa je od začetkov rdeča nit naše MŠ PŠJ.

Darja Kranjc

Foto: Darja Kranjc in Petra Ružič Žvab

V NAKLEM ŽIVAHNO ŽE OD PUSTA

Nakouski pust, ki je letos minil v znamenju podpore lokalnemu kmetovanju, je že davno mimo, pa vendar ga ne smemo pozabiti omeniti, saj so vaški fantje in dekleta s podporo izkušenejših nakouskih mož po dolгих letih pripravili tudi pustni voz. Ko smo nanj naložili vse potrebno orodje, nas je Jernej zapeljal preganjat zimo tudi na Brežec in Gradišče, ki so ga nakouske šeme zadnjič obiskale pred več kot dvajsetimi leti. Zvoki Nejčeve harmonike in Tinetovega bobna so nas popeljali tudi v Betanjo, Škocjan, Matavun in Naklo, najbolj pa nas je razveselilo dejstvo, da so se nam na poti, predvsem pa v domači vasi, pridružili tudi številni drugi kmetje. Tako so bile letošnje »pustne brajde« še posebej veselo obdelane, »pridelek« pa bogat. Nekaj smo ga pojedli na klobasnici, naši mladinci, ki so se organizacije praznovanja letošnjega običaja najbolj zavzeto lotili, pa so iz pustne bere dobili pikado, ki jih druži ob večerih v vaškem domu. Veselijo se tudi

prihajajočega piknika in mladinskih iger, ki jih bodo organizirali ob zaključku šolskega leta.

Vesna Matevlić

Foto: Vesna Matevlić

PUST 2023 V SENOŽEČAH

Na mojo in ženino pobudo in s pomočjo nekaj članov domačega kulturnega društva smo tudi letos v Senožečah organizirali pustovanje. Zbrali smo se pri športni dvorani in se v pustni povorki odpravili po vasi. Povsod so nas bili veseli in nam ponudili pustno okrepčilo ter sladkarije za najmlajše. Ob koncu obiska so vse maskare pogostili s kro-

fi v gostišču Stari grad. Hvala vsem maskaram, še posebej tistim, ki so skrbele za varnost najmlajših.

Andrej Škapin

Foto: Andrej Škapin

SPREMLJAM TE

Zavod SPREMLJAM TE organizira srečanje **skupine za žalujoče** ter delavnico na temo »**Temeljne življenjske vrednote in njihov vpliv na življenje**«. Pričeli bomo v septembru, o kraju in času srečanj boste obveščeni naknadno. Število udeležencev za posamezno skupino bo omejeno na 8 oseb. Prijave zbiramo do izpolnjenih mest po elektronski pošti info@spremljamte.si ali telefonu: 031 826 574.

Zavod SPREMLJAM TE je bil ustanovljen za pomoč in podporo osebam v težjih življenjskih situacijah, kot so

npr. nenadna bolezen, nesreča, stiske v času umiranja in smrt ter razne druge izgube. Vse to so težke življenjske preizkušnje, ki nam močno zatresejo temelje, na katerih so slonela naša dosedanja prepričanja.

Več informacij najdete na spletni strani <https://spremljamte.si/>.

Pomoč je na voljo tako na osebni ravni kot tudi v skupini. Za prijavo in/ali vprašanja nam pišite na elektronsko pošto info@spremljamte.si ali nas pokličite na telefon: 031 826 574.

KAMIŠIBAJKARICE V KNJIŽNICI DIVAČA

Morda pravljčni večer za odrasle konec maja ne pritegne toliko, kot bi pritegnil čez zimo, pa kljub temu je v divaško knjižnico v petek, 26. maja, privabil šest odličnih kamišibajkaric, ki so si nadele skupno ime *Furje z burje* – takih s kilometrino in tudi tistih brez. Prislunili smo Katerini Ferletič z avtorsko zgodbo *Milka in pošast* in zgodbo v doberdobskem narečju *Sz nu peščicu puopra*, Mirni Stopar z indijsko ljudsko *Zgodbo o 18. slonu* in zgodbo Yoganande *Drevo življenja*, japonski ljudski *Dva sosedu* v izvedbi Vesne Marion in njeni premierni zgodbi o devi in devaču, ki jo je napisala Brigita Orel, *Kako je deva okamenela*. Prislunili smo Vlasti Markočič in njenima zgodbama *Pokora* in *Od podzemeljskih jabolk*, državni selektorici kamišibaja, Silvi Karim, in njeni odlični interpretaciji in likovni upodobitvi lhanove zgodbe *Bogu je šlo na smeh* ter novepečeni kamišibajkarici Patri-

ciji Dodič z Rumijevo zgodbo *Grozdje*. Večer je napolnil srca in dušo in 8. decembra bo tradicionalno pričel svojo pot tudi v kozinski knjižnici, zato naj ilustracije in interpretacije živijo dalje in naj polnijo duše tako odraslim kot

otrokom, saj brez nenehnega gojenja notranjega otroka v sebi življenje ne bi bilo takšno, kot je.

Patricija Dodič

Foto: arhiv Knjižnice Divača

TETA ZIMA NA OBISKU

Le kdo bi si lahko mislil, da nas bo v mesecu aprilu, sredi prebujajoče se pomladi, obiskala teta Zima?! Pa nas je. V belino je odela Nanos in tudi bližnjo Vremščico. In vremenske razmere s snegom in mrazom so bile več kot odlična kulisa za našo aprilsko pravljčno urico o teti Zimi. S svojo avtorsko zgodbo z naslovom *Teta Zima*, ki govori o tem, kako so otroci, željni toplega pomladnega sonca in druženja na trati, iz dežele pregnali zimo, se nam je v polni in otroško razposajeni divaški knjižnici predstavila Anamarija S. Meglič, zaposlena na divaški osnovni šoli. Ob njeni doživetih pripovedi smo lahko zgodbi sledili tudi ob razstavljenih ilustracijah, ki jih je za slikanico naslikala slikarka Nina Naliny Meglič. Tudi ona nas je počastila s svojo prisotnostjo in nam namenila nekaj besed o nastanku svojih živobarvnih, nadvse pisanih ilustracij. Tako smo pod knjižnično streho spravili še en čudovit, čaroben pravljčni dogodek.

Tanja Bratina Grmek

Foto: arhiv divaške knjižnice

ZAKONCA ŠTREMFLJ O OBJEMU NA VRHU SVETA

Divaška enota sežanske Kosovelove knjižnice je letošnjega 25. aprila gostila vrhunska alpinista Marijo in Andreja Štremflja iz Orehka pri Kranju, ki sta kot prva zakonca na svetu 7. oktobra 1990 osvojila najvišjo goro sveta in stala na 8848 metrov visokem Mount Everestu. S tem uspehom sta se vpisala v Guinnessovo knjigo rekordov.

Profesorica biologije na kranjski gimnaziji Marija in upokojeni prof. športne vzgoje na srednji lesarski šoli Škofja Loka Andrej sta svoje izkušnje in bogato alpinistično pot, ki sta jo prehodila kot mednarodna alpinistična vodnika, zapisala v skupni knjigi *Objem na vrhu sveta*, ki je izšla v samozaložbi ob 30-letnici pomembnega podviga (2020), in v najnovejši knjigi *Kristali sreče – avtobiografija alpinista*, ki je izšla lani v založništvu Neže Štremfelj in v kateri Andrej, ki je že pri svojih 23. letih kot prvi Slovenec ob Nejcu Zaplotniku leta 1979 osvojil Mount Everest, opisuje svojo več kot 40-letno alpinistično pot. Marija Štremfelj je na streho sveta stopila kot 13. ženska v zgodovini in kot tretja Evropejka ter je še vedno edina Slovenka z vzponom na najvišji vrh sveta. Slikovito in ob pomoči fotografij sta opisala odpravo iz leta 1990, ki sta jo organizirali Slovenska planinska zveza in tržaško planinsko društvo, ter številne dogodivščine, ki sta jih doživela ob vzponu na najvišji vrh sveta v Nepal. Andrej Štremfelj je prvi Slovenec, ki je prejel zlati cepin za življenjsko

delo v alpinizmu, najvišje mednarodno priznanje za alpinistične dosežke, ter sploh edini prejemnik tega prestižnega priznanja tako za življenjske dosežke kot za vrhunski vzpon.

Številni obiskovalci, med njimi zlasti planinci z alpinistom in obiskovalcem Himalaje Marjanom Olenikom, so z zanimanjem prisluhnili pogovoru, ki ga je vodila Jana Barba. Zavedali so se, da večini Slovincem ni dano izkusiti alpinizma v takem obsegu, kot sta ga doživela tokratna divaška gosta. Vendar so njune bogate izkušnje več kot 30-letne alpinistične poti prav za vsakogar zelo zanimive, predvsem zaradi njune hvaležnosti, da so jima bili

dani volja, moč, pogum, potrpežljivost, radovednost in strast ter ljubezen do hribov, pa tudi velika ponižnost in strahospoštovanje do njih. »Ko sva odšla na Everest, je odprava trajala tri mesece. V knjigi vsak s svojega zornega kota piševa zgodbo o doživljanju te poti na vrh, o ljubezni do alpinizma in medsebojni ljubezni. To je življenje, ki presega materialno plat. Gibanje v gorah nama polepša življenje v naravi,« sta poudarila gosta.

Ob zaključku srečanja pa se je gostoma zahvalila vodja divaške knjižnice

Tanja Bratina Grmek
Foto: arhiv divaške knjižnice

FOTOPIS O ANTARKTIKI

»Ali nam bo uspelo dočakati Nejca?« smo se spraševali, ko smo se v številni družbi zbrali v prostorih divaške knjižnice. Zastoji na cesti so predstavljali uro začetka. Kako nestrpno smo pričakovali fotopis (to je potopis s posebnim poudarkom na fotografiji) o Antarktiki, ki ovita v led in sneg kraljuje daleč na jugu naše Zemlje. Le redkim ljudem se uresniči želja, da jo obišejo. Nejc Draganjec, nagrajeni popotni fotograf in navdušen biolog, je tam preživel skoraj tri mesece. Želeli smo prisluhniti, kakšni so pogoji za življenje, kaj pomenita »večni led in mraz«, želeli smo »odpotovati« z Nejcem in skupaj z njim odkrivati

skrivnosti te celine. Bili smo vztrajni in splačalo se je. Tako smo lahko v torek, 18. aprila, iz prve roke slišali in videli, da je res, kar je predavatelj zapisal o svoji izkušnji: »Najbolj hladna, najbolj suha, najbolj gorata, najbolj odročna, najhitreje spremenljiva in ... najbolj fotogenična! Kako ne bi

bila, ko pa se za vsakim rtom skriva jo dih jemajoči prizori kitov, tjušnjev, pingvinov, ledenih gora v velikosti celih mest in pravih gora iz sanj vsakega pokrajinskega fotografa.«

Nepozabne fotografije in zanimivi komentarji so nas navdušili, slikovito predavanje je vsaj za nekaj časa po-

tolažilo našo radovednost. Številna vprašanja in bučen aplavz na koncu pa so potrjevali, da se zagotovo še srečamo.

Irena Draganjec

Foto: arhiv Knjižnice Divača

DAN ZA SPREMEMBE V DIVAŠKI KNJIŽNICI

V vseslovensko prostovoljno akcijo *Dan za spremembe 2023* smo letos z roko v roki stopili Knjižnica Divača, varovanci VDC Koper, Enota Divača in uporabniki Doma na Krasu, DE Divača. Dogovorili smo se, da bomo izdelovali knjižne kazalke, ki naj bi jih prejeli obiskovalci knjižnice ob izposoji knjig. Motive, s katerimi smo olepšali kazalke, smo poiskali v slovenski ornamentiki. V dopoldanskem času, tj. v ponedeljek, 17. aprila 2023, smo se tako dobili v divaški knjižnici in veselo pričeli z izdelavo. Vsak udeleženec je

odlično opravil svoje delo. V svoj izdelek je dal delček sebe, svojo ustvarjalnost in nastale so unikatne kazalke, ki so polepšale dan tistim, ki so obiskali knjižnico. Za prijetno vzdušje in pogostitev je poskrbela knjižničarka, ga. Tanja, mi pa smo v ustvarjanju in skupnem druženju preživeli lep dan.

Nadja Večerina, varuhinja

Foto: arhiv divaške knjižnice

MED SEVERNOAMERIŠKIMI INDIJANCI

David Stegu, popotnik, učitelj, gornik, avtor nedavno izdane knjige z naslovom *Zakaj pa ne?*, ki nas je v lanskem oktobru nagovoril s svojo nepalsko zgodbo, nam je v torek, 21. marca 2023, v do zadnjega kotička napolnjeni divaški knjižnici znotraj naših potopisnih potepanj predstavil svojo izkušnjo življenja s severnoa-

meriškimi Indijanci. O njej govori tudi 4. poglavje njegove knjige, ki si jo lahko izposodite v naši knjižnici. O severnoameriških Indijancih vemo, tako je prepričan David, (pre) malo. Zagotovo so stvari, ki so še bolj pomembne od znanja. Gost nam je omenil misel Indijancev plemena Lakota, ki se glasi *Mitakuye Oyasin*, kar

v prevodu pomeni *vsi smo povezani*. »Pa ne le preko sorodstvenih razmerij in medosebnih odnosov, ampak preko vsega Stvarstva, ki nas obdaja. Ko dosežemo to zavedanje, pa pridemo do točke, ko lahko ne zgolj zapišemo, tako kot piše na spominski klopi na kraju, kjer so pred 160 leti obesili 38 Indijancev plemena

Dakota, ampak to tudi živimo: *Forgive everyone everything* (Odpusti vsem vse). *Forgive* (odpustiti) pa ni enako kot *forget* (pozabiti). Obe besedi kličeta k odgovornosti: prva k odgovornosti srca, druga pa k odgovornosti uma. Besedi *forgive* in *forget* (in spoznanje, kako pomembno je za našo družbo, da razlikujemo med njunima pomenoma) sta torej med ključnimi, ki lahko poskrbita, da ne bomo ponovili napak iz preteklosti. Eden izmed poglobitvenih razlogov, da Indijanci vidijo življenje neprimerno lepše, je ta, da si upajo priznati, da obstaja tudi to, česar ne moremo izmeriti ali opredeliti. Bodisi s števil-

kami bodisi s črkami. Tako živijo ne zgolj življenje, ampak Življenje.»

**David Stegu in
Tanja Bratina Grmek**
Foto: arhiv Knjižnice Divača

Knjižnica

PANDEMIČNI UTRINKI IVANA PAVLINA

Ivan Pavlin je človek mnogih talentov, vedoželjen, delaven, kreativen, odprtega duha in srca. Obdobje pandemije ga ni niti malo »vrglo s tira«, nasprotno, ponudilo mu je nove možnosti, priložnosti in razsežnosti. Nova spoznanja, nove aktivnosti, nov način razmišljanja in življenja. V obdobju pandemije je uzrl mnogo drobnih, neponovljivih utrinkov. To so tisti trenutki, ki zdaj so in že čez

eno minuto jih ni več ali pa niso več takšni. Nekaj teh je bilo na razstavi. Na vprašanje, kakšen fotoaparatus uporablja, je Ivan odgovoril, da »kitajca« in pokazal Huawei telefon. To je njegov fotoaparatus. Na odprtju razstave sta nastopila Erik Uršič s kitaro in Eva Sluga s prečudovitim glasom. Pesmi je izbral Ivan. Na eni od fotografij je tudi »kafe in kruh na šprgeri« – kot v starih časih. Tako kafe, kot

ga ima Ivan rad, saj tistega pravega ne pije. Prijazna knjižničarka Tanja ga je na koncu programa obdarila ... s projo. Za kafe. In kruh. Kako prisrčno in domiselno. Hvala vsem za nadvse prijeten dogodek, ki se je zgodil 12. marca 2023 v divaški knjižnici.

Eda La Vita
Foto: Igor Petaros

INTERVENCIJE PGD SENOŽEČE

Požar v naravi – Vatovlje

Nedelja, 12. 2. 2023, ob 14.13

V gozdu v dolini vodotoka Padež v občini Divača je bil opažen močnejši dim. Po pozivu ReCO Postojna je na intervencijo izvozilo 5 gasilcev PGD Senožeče. Skupaj s kolegi iz ZGRS Sežana in PGD Divača so na lokaciji pogasili neprijavljeno in nenadzorovano kurjenje vejevja ter ostalih ostankov sečnje v gozdu, na površini okrog 50 kvadratnih metrov.

Požar v naravi – Brežec pri Divači

Sreda, 15. 2. 2023, ob 15.20

V naselju Brežec pri Divači je gorela trava. Po pozivu ReCO Postojna je na intervencijo izvozilo 5 gasilcev PGD Senožeče. Skupaj s kolegi iz ZGRS Sežana in PGD Divača so požar na površini približno 0,3 ha pogasili.

Požar na prometnih sredstvih – Gabrk

Četrtek, 16. 2. 2023, ob 17.01

Na lokalni cesti Divača–Senožeče v občini Divača je zagorela guma na priklopi tovornjaka. Po pozivu ReCO Postojna je na intervencijo izvozilo 6 gasilcev z dvema voziloma. Na kraju so prometno zavarovali kraj dogodka, gorečo gumo pogasili in sanirali cestišče po požaru. Na intervenciji so sodelovali skupaj s poklicnimi kolegi iz ZGRS Sežana in PGD Divača ter policijo.

Požari v stanovanjskih objektih – Naklo

Petek, 17. 2. 2023, ob 20.58

Zagorele so saje v dimniku stanovanjskega objekta. Po pozivu ReCO Postojna je na intervencijo izvozilo 9 gasilcev PGD Senožeče. Skupaj s kolegi iz ZGRS Sežana in PGD Divača so goreče saje pogasili, prezračili prostore, dimnik deloma očistili in pregledali s termo kamero. Stanovalcem so odsvetovali kurjenje do pregleda dimnika s strani strokovne službe.

Prometna nesreča – Dolenja vas

Nedelja, 19. 2. 2023, ob 15.11

Na stari cesti med Divačo in cestninsko postajo Senožeče v občini Divača se je zgodila prometna nesreča. V nesreči je bilo udeleženo eno osebno vozilo, ki je zaradi spolzkega cestišča zletelo s ceste in se prevrnilo na streho. Po pozivu ReCO Postojna je na intervencijo izvozilo 7 gasilcev PGD Senožeče. Na kraju so izvajali požarno in naletno varovanje, odklopili akumulator ter pomagali ekipi NMP Sežana pri oskrbi in

prenosu poškodovane osebe. Na intervenciji so sodelovali skupaj s poklicnimi kolegi iz ZGRS Sežana. Poškodovana oseba je bila prepeljana v SB Izola na nadaljnje zdravljenje.

Prometna nesreča – Gabrče

Torek, 28. 2. 2023, ob 17.38

Na cesti Divača–Senožeče v občini Divača sta trčila osebno in tovorno vozilo, pri tem je slednje zapeljalo z vozišča in se prevrnilo na bok. Po pozivu ReCO Postojna je na intervencijo izvozilo 7 gasilcev PGD Senožeče. Skupaj s kolegi iz ZGRS Sežana so prometno in požarno zavarovali kraj nesreče, s tehničnim posegom zaustavili iztekanje hidravličnega olja iz rezervoarja tovornega vozila, odklopili akumulator na osebnem vozilu ter nudili pomoč policiji in dežurnemu delavcu cestnega podjetja pri sanaciji cestišča. V nesreči ni bilo poškodovanih.

Prometna nesreča – Veliko Polje

Petek, 10. 3. 2023, ob 14.55

Na cesti med naseljem Dolenja vas in naseljem Veliko Polje je voznica osebnega avtomobila zapeljala s cestišča in se pri tem huje poškodovala. Po pozivu ReCO Postojna so na intervencijo izvozili 4 gasilci PGD Senožeče. Na kraju so skupaj s kolegi iz ZGRS Sežana zavarovali kraj nesreče, s tehničnim posegom rešili voznico iz avtomobila, nudili prvo pomoč do prihoda reševalcev, odklopili akumulator, nudili pomoč pri izvleku avtomobila in pomagali reševalcem pri nadaljnji oskrbi. Ekipa NMP Sežana je poškodovano osebo oskrbelo in prepeljalo na nadaljnje zdravljenje.

Požar v naravi – Goriče pri Famljah

Petek, 24. 3. 2023, ob 9.52

Pri naselju Goriče pri Famljah v občini Divača je kurjenje trave ušlo izpod nadzora. Po pozivu ReCO Postojna je na intervencijo izvozilo 5 gasilcev PGD Senožeče. Skupaj s kolegi iz PGD Divača in ZGRS Sežana so požar na površini 600 kvadratnih metrov pogasili.

Prometna nesreča – AC Divača

Sobota, 25. 3. 2023, ob 13.06

Na avtocestnem odseku Divača–Senožeče je voznik avtomobila zapeljal s cestišča v odbojno ograjo. Po pozivu ReCO Postojna je na intervencijo izvozilo 7 gasilcev PGD Senožeče. Skupaj s kolegi iz ZGRS Sežana so kraj dogodka prometno in požarno zavarovali, odklopili akumulator ter z absorbentom posuli cestišče.

Požar na tovornem vozilu – AC Razdrto

Četrtek, 30. 3. 2023, ob 7.47

Na avtocestnem odseku Razdrto–Senožeče je prišlo do požara na tovornem vozilu. Po pozivu ReCO Postojna je na intervencijo izvozilo 9 gasilcev PGD Senožeče z dvema voziloma. Požar je pogasil voznik tovornega vozila. Šlo je za poškodovano hidravlično cev, iz katere je uhajalo olje na razgret motor. Na lokaciji so vršili prometno in požarno varovanje, vozilo pregledali s termo kamero in odklopili akumulator. Na intervenciji so sodelovali s kolegi iz ZGRS Sežana, PGD Razdrto in PGD Postojna.

Prometna nesreča – AC Senožeče

Četrtek, 6. 4. 2023, ob 8.19

Na avtocesti med uvozom Senožeče in Golim vrhom v občini Divača je prišlo do prometne nesreče, v kateri so bila udeležena tri osebna vozila in tovorno vozilo. Po pozivu ReCO Postojna je na intervencijo izvozilo 5 gasilcev PGD Senožeče. Skupaj s kolegi iz ZGRS Sežana so zavarovali kraj dogodka, odklopili akumulatorje in sanirali razlite tekočine po cestišču. V nesreči je bila ena oseba lažje telesno poškodovana in je bila s strani NMP Sežana odpeljana v izolsko bolnišnico na nadaljnje zdravljenje.

Odstranjevanje sršenov – Dolenja vas

Torek, 11. 4. 2023, ob 18.00

Prejeli smo klic občana, da je na podstrešju stanovanjskega objekta večje sršenje gnezdo. Štirje gasilci PGD Senožeče so sršenje gnezdo odstranili iz objekta.

Požar tovornega vozila – Divača

Sreda, 12. 4. 2023, ob 22.13

V poslovni coni Risnik v Divači je zagorelo tovorno vozilo s polpriklopnikom cisterno. Po pozivu ReCO Postojna je na intervencijo izvozilo 8 gasilcev PGD Senožeče. Skupaj s kolegi iz PGD Divača in ZGRS Sežana so zavarovali kraj dogodka, pogasili požar tovornega vozila, opravili pregled vozila s termo kamero ter namestili pivnike zaradi razlitih tekočin, ki so iztekle iz tovornega vozila. O dogodku je bil obveščen OKC Koper. V požaru je bilo tovorno vozilo uničeno, polpriklopnik je bil obvarovan. Nastala je večja materialna škoda.

Prometna nesreča – Divača

Nedelja, 16. 4. 2023, ob 15.23

V krožišču pri izvozu iz avtoceste v Divači se je zgodila prometna nesreča. Po pozivu ReCO Postojna je na intervencijo izvozilo 7 gasilcev PGD Senožeče. Na lokaciji so zavarovali kraj dogodka, odklopili akumulator na vozilu, s tehničnim posegom odprli vrata vozila in tako omogočili dostop do voznika. Nudili so pomoč ekipi reševalcev NMP Sežana pri oskrbi in prenosu poškodovanega voznika do reševalnega vozila, umaknili vozilo s cestišča, sanirali razlite tekočine in nudili pomoč dežurni službi cestnega podjetja pri čiščenju cestišča. Na intervenciji so sodelovali skupaj s poklicnimi kolegi iz ZGRS Sežana.

Požari na prometnih sredstvih – AC Gabrk

Sobota, 22. 4. 2023, ob 7.23

Na avtocestnem odseku Gabrk–Senožeče v občini Divača je gorelo osebno vozilo. Po pozivu ReCO Postojna je na intervencijo izvozilo 6 gasilcev PGD Senožeče. Požar na vozilu so pričeli z gasilniki gasiti mimoidoči vozniki. Gasilci ZGRS Sežana so naletno zavarovali kraj dogodka, dokončno pogasili požar, odklopili akumulator ter izvedli pregled s termovizijsko kamero. Gasilci PGD Senožeče so bili med izvozom na intervencijo preklicani.

Prometna nesreča – Divača

Sobota, 22. 4. 2023, ob 15.59

V križišču na lokavski cesti v Divači je prišlo do trka osebne vozila in motorista s sopotnikom. Po pozivu ReCO Postojna je na intervencijo izvozilo 7 gasilcev PGD Senožeče. Kraj dogodka so požarno in naletno zavarovali, odklopili akumulatorje, sanirali izlite tekočine ter nudili pomoč reševalcem NMP Sežana in policiji. Obe poškodovani osebi sta bili prepeljeni v SB Izola na nadaljnje zdravljenje.

Požar na prometnih sredstvih – Goli vrh

Sobota, 6. 5. 2023, ob 8.45

Na primorski avtocesti med Senožečami in Razdrtim je zagorelo v motornem prostoru osebne vozila. Požar je pred prihodom gasilcev delno pogasil mimoidoči voznik z gasilnim aparatom. Po pozivu ReCO Postojna je na intervencijo izvozilo 6 gasilcev PGD Senožeče. Zavarovali so kraj dogodka, pogasili požar, odklopili akumulator in vozilo pregledali s termovizijsko kamero ter z absorpcijskim sredstvom posuli izlite tekočine. Na intervenciji so sodelovali skupaj s poklicnimi kolegi iz ZGRS Sežana.

Novice iz PGD Senožeče

TEČAJ NOSILEC IDA – IG

15. in 16. februarja je v izobraževalnem centru na Igu potekalo dvodnevno izobraževanje na temo izolirnih dihalnih aparatov. Tečajniki se na tečaju spoznajo z opremo in praktičnimi vajami na poligonu. Izobraževanja se je udeležila tudi ena članica operativne enote PGD Senožeče Lara Čič, ki je tečaj tudi uspešno zaključila.

ZAKLJUČNI IZPIT ZA VODJO ENOTE – ICZR IG

V soboto, 1. 4. 2023, je član operativne enote PGD Senožeče Andraž Brožič uspešno zaključil usposabljanje za vodjo enote in s tem pridobil čin nižjega gasilskega častnika. Gre za 120 ur trajajoče usposabljanje, kjer tečajniki pridobijo potrebna znanja in veščine za vodenje enote. Tečaj je sestavljen iz teoretičnih predavanj in izpita iz teorije, izdelave seminarske naloge na temo gasilske taktike, praktičnega usposabljanja ter zaključnega praktičnega izpita. Zaključnega izpita se je udeležilo skupno 17 tečajnikov iz Kraške gasilske zveze. Vsem tečajnikom čestitamo.

SKUPŠČINA KGZ

V četrtek, 20. aprila 2023, je potekala Skupščina Kraške gasilske zveze, ki so jo letos organizirali kolegi iz Povirja. Skupščine so se udeležili 4 člani PGD Senožeče.

TEKMOVANJE KGZ

V soboto, 13. 5. 2023, je v Sežani v dopoldanskem času potekalo tekmovanje Kraške gasilske zveze za pionirje in mladince. Naše društvo sta zastopali ekipa pionirjev in mladincev. Žal so zaradi bolezni nastop odpovedale mladinke. Pionirska ekipa nadaljuje z zmagami tudi v letošnjem letu. Dosegli so odlično prvo mesto, mladinci pa so bili osmi. Po dopoldanskem delu tekmovanja pionirjev in mladincev je potekalo še tekmovanje za člane, članice in veterane. Letos je bilo tekmovanje oz. memorial prvič posvečeno tovarišu Dragu Počkarju iz Štjaka. Naše društvo so v članski konkurenci zastopale tri ekipe in dosegle naslednje rezultate: članice v konkurenci B: 1. mesto, člani v konkurenci B: 4. mesto in člani v konkurenci A: 6. mesto.

Vsem tekmovalcem čestitamo za borbenost, še posebej pa ekipi članic B, ki so dosegle 1. mesto!

Vse pohvale za odlično organizacijo in izpeljavo tekmovanja pa kolegom iz PGD Sežana!

LETNI OBČNI ZBOR PGD SENOŽEČE

V soboto, 4. 3. 2023, ob 18.00 je v večnamenski dvorani Rudolfa Cvetka v Senožeah potekal 143. občni zbor društva PGD Senožee. Občni zbor se je pričel s predstavitvenim filmom največjega požara v zgodovini Slovenije, požara na Krasu, ki se je zgodil v prejšnjem letu. Upravni odbor PGD Senožee je na svoji redni seji predlagal člane delovnega predsedstva, zapisnikarja, overovatelja zapisnika in člane verifikacijske komisije, ki so bili na občnem zboru tudi potrjeni in so zasedli svoje položaje. Najprej sta poročila prebrala predsednik PGD Senožee Andraž Brožič in poveljnik PGD Senožee Denis Renner. Sledila so še poročila: predsednice komisije (p. k.) za delo z mladino PGD Senožee Sanje Višnjevec, p. k. za delo s članicami Lare Čič, p. k. za delo z veterani Viljema Gerželja, NO PGD Senožee Valterja Cerkvenika in blagajničarke PGD Senožee Ane Žetko. Povzeli smo vsa poročila.

V letu 2022 smo intervenirali 57-krat. Imeli smo večje število požarov v navedeni primerjavi s preteklimi leti. Kot že nekaj let zapored tudi letos beležimo porast prometnih nesreč. Zmanjšuje se število tragičnih nesreč s smrtnim izidom, kljub temu smo žal zabeležili dve. Zunaj meja naše občine smo posredovali na območjih občin Komen, Sežana in Hrpelje - Kozina. Za vsa intervencijska posredovanja smo porabili 1409 ur. Odzvali smo se na vse klice, odzivni časi prvega izvoza pa so bili pod 5 minut. Imeli smo več delovnih akcij v gasilskem domu in njegovi okolici. Zamenjali in izolirali smo streho nad garažo ter zamenjali vse elektroinstalacije v garažah. Prav tako smo uredili in pripravili parkirišče za gasilskim domom za asfaltiranje. Redno smo se udeleževali vaj in izobraževanj. Člani PGD Senožee smo tako v letu 2022 opravili 2271 prostovoljnih ur. V maju smo se udeležili tekmovanja Kraške gasilske zveze, ki je potekalo v Povirju. Dosegli smo odlične rezultate: pionirji 1. mesto, mladinke 2. mesto ter člani B 2. mesto. Ekipe članov B je na regijskem tekmovanju v Kopru dosegla 3. mesto, pionirji pa so na regijskem tekmovanju v Sečovljah osvojili 1. mesto. Obe ekipe sta si tako zagotovili nastop na državnem tekmo-

vanju, ki bo potekalo letos septembra. Še enkrat iskrene čestitke vsem. V juliju smo v operativno rabo prevzeli večje vozilo za gašenje gozdnih požarov, ki je zamenjalo staro vozilo Tam 110. Pisal se je 19. julij, ko je državo prizadel največji požar v zgodovini samostojne Slovenije. Kar 17 dni, noč in dan, smo se gasilci borili z uničujočimi plameni. Stotine, tisoče ur fizičnih in psihičnih naporov. Konec avgusta se je poveljnik udeležil sprejema pri predsedniku Republike Slovenije Borutu Pahorju za gasilce, ki so sodelovali na intervenciji KRAS. V začetku oktobra smo pripravili predstavitev naše dejavnosti ter evakuacijo v vrtcu in OŠ Senožee. Konec oktobra pa smo izpeljali uraden prevzem novega vozila. Priložnost smo izkoristili še za predstavitev delovanja društva širši javnosti, vozil in opreme ter izvedli nekaj prikaznih in tekmovalnih vaj. V decembru smo v sodelovanju s podjetjem CIMOS, d. d., izvedli vajo evakuacije in gašenja. Članice so se med letom udeležile Regijskega posveta članic v PGD Nova vas nad Dragonjo, srečanja članic KGZ v PGD Materija in ostalih organiziranih druženj. Veterani so se prav tako udeležili regijskega posveta gasilskih veteranov Obalno-kraške regije, srečanja gasilskih veteranov KGZ v Lokvi in ostalih srečanj, na katera so bili povabljeni. Vsem prisotnim je po prebranih poročilih nekaj besed namenila županja Alenka Štrucl Dovgan, ki je med drugim tudi naša članica. Zahvalila se nam je za vsa naša prizadevanja, sodelovanja, podporo in delo, ki ga opravljamo na terenu, ter delo, ki smo ga opravili v preteklem letu. Naslednji nam je nekaj besed namenil Peter Jerina, poveljnik KGZ. Pripomnil je, da ga je začetna predstavitev slik s požara na Krasu zelo ganila. Mnogo občutkov, ker je bil tudi sam prisoten, zato nam je povedal dogodivščino, ki je bila poučna in zelo stresna. Ko so gasili v Brestovici proti Jamljam, je na požaru sodelovala tudi štajerska regija. Ogenj je objel določene objekte. Kot vodja intervencije je dobil klic, da se nima jo kam umakniti in da bodo zgoreli. Z avtom so se le s težavo prebili do njih. Ko so jih našli, so mu štajerski gasilci povedali, da so v bližini še eni gasil-

ci. Odpravil se je do njih in zagledal Senožee, ki so »z zadnjim pljuncem vode« obranili hišo (navedeno po njegovih besedah). S to zgodbo ni mislil reči, da je bilo štajerske gasilce strah, ampak da je razlika v izkušnjah kraških gasilcev in preostalih gasilcev po Sloveniji. V ponos mu je biti poveljnik takim društvom, kot jih ima. Pozdravil nas je še v imenu ZGRS Sežana. Zahvalil se nam je za sodelovanje, ki je na visokem nivoju, na koncu pa zaključil s pozdravom. Naslednji je spregovoril občinski svetnik Bruno Kocjan, pozdravil vse prisotne, občni zbor pa izkoristil še za eno stvar. Podaril nam je sliko Gasilskega društva Senožee iz leta 1912 s prilogo imen vseh, ki so bili na sliki. Slika naj nam krasi gasilski dom in tudi nov dom, ki ga vsi že dolgo pričakujemo. Tudi predstavniki sosednjih društev PGD Komen, PGD Razdrto, PGD Postojna, PGD Materija, PGD Štjak in PGD Povir so nam čestitali za opravljeno delo in nam zaželeli še mnogo uspeha v prihodnje.

Priznanja in odlikovanja za leto 2022 sta članom in članicam podelila predsednik društva Andraž Brožič in poveljnik KGZ Peter Jerina:

Značka za dolgoletno delo 50 let: Mirjan Pangerc, Matjaž Tašič, Ivan Rudolf. *Značka za dolgoletno delo 40 let:* Denis Počkar, Katja Pegan, Mojca Može Škapin, Anita Ferfila. *Značka za dolgoletno delo 10 let:* Sanja Višnjevec, Mojca Štrucl, Lara Čič, Karin Pavlin Može, Sebastjan Seražin, Nika Može, Mateja Koren, Emina Nuhic, Tatjana Ščančar, Vejsil Jušić. *Značka za operativno delo 30 let:* Gorazd Pangerc, Borut Rupnik, Elvis Prelaz, Damjan Suša. *Značka za operativno delo 10 let:* Erik Čokelj. *Priznanje Kraške gasilske zveze I. stopnje:* Verica Colja. *Priznanje Kraške gasilske zveze II. stopnje:* Erik Čokelj, Leon Prelaz, Janko Šenkinc, Sanja Višnjevec. *Priznanje Kraške gasilske zveze III. stopnje:* Pavel Kolenc. *Gasilska plamenica II. stopnje:* Gorazd Pangerc. *Napredovanje višji gasilec 1. stopnje:* Luka Može, Andraž Brožič. *Napredovanje nižji gasilski častnik 2. stopnje:* Denis Renner.

Lara Čič in Andraž Brožič

Foto: arhiv PGD Senožee

INTERVENCIJE PGD DIVAČA

12. 2. 2023

Ob 14.13 je bil gozdu, v dolini vodotoka Padež v občini Divača opažen močnejši dim. Gasilci PGD Divača, Senožec in ZGRS Sežana smo na lokaciji pogasili neprijavljeno in nenadzorovano kurjenje vejevja ter ostanka sečnje v gozdu na površini okrog petdeset kvadratnih metrov.

14. 2. 2023

Ob 18.54 smo v Brežcu pri Divači v občini Divača gasilci PGD Divača odstranili sršenje gnezdo iz podstrešja stanovanjske hiše.

15. 2. 2023

Ob 15.18 je v naselju Brežec pri Divači v občini Divača zagorela trava. Posredovali smo gasilci PGD Divača, Senožec in ZGRS Sežana, ki smo pogasili požar na površini 0,25 ha.

16. 2. 2023

Ob 16.57 je na lokalni cesti Divača-Senožec v občini Divača zagorela guma na prikolici tovornjaka. Gasilci PGD Divača in Senožec ter ZGRS Sežana smo prometno zavarovali kraj dogodka, gorečo gumo pogasili ter sanirali cestišče po požaru. Na tovorni prikolici ni bilo zaznati dodatne škode.

17. 2. 2023

Ob 20.55 so v naselju Naklo v občini Divača zagorele saje v dimniku stanovanjskega objekta. Gasilci PGD Divača in Senožec ter ZGRS Sežana smo goreče saje pogasili, prezračili prostore, dimnik deloma očistili in pregledali s termo kamero. Stanovalcem smo odsvetovali kurjenje do pregleda dimnika s strani strokovne službe.

20. 3. 2023

Ob 17.55 naj bi gorelo na področju Kačne jame proti Bukovniku v občini Divača. Posredovali smo gasilci PGD Divača in Senožec ter ZGRS Sežana. Ob prihodu na lokacijo posredovanje ni bilo potrebno, saj ni bilo požara.

24. 3. 2023

Ob 9.49 je pri naselju Goriče pri Famljah v občini Divača kurjenje trave ušlo izpod nadzora. Požar na površini 600 kvadratnih metrov smo pogasili gasilci PGD Divača in Senožec ter ZGRS Sežana.

12. 4. 2023

Ob 22.10 smo bili obveščeni, da gori tovorno vozilo s polpriklopnikom cisterno v poslovni coni Risnik v Divači. Posredovali smo gasilci PGD Divača in Senožec ter ZGRS Sežana. Po prihodu na kraj smo zavarovali kraj dogodka, pogasili požar tovornega vozila, opravili pregled vozila s termo kamero ter namestili pivnike zaradi razlitih tekočin, ki so iztekale iz tovornega vozila. O dogodku je bil obveščen OKC Koper. V požaru je bilo tovorno vozilo uničeno, polpriklopnik smo gasilci obvarovali. Nastala je večja materialna škoda.

15. 4. 2023

Ob 18.47 smo bilo obveščeni, da meteorna voda zaliva stanovanjsko hišo v Misličah v občini Divača. Posredovali smo gasilci PGD Divača in ZGRS Sežana, ki smo na kraju s pomočjo črpalk izčrpali meteorno vodo iz stavbe. Na kraju smo pustili dve črpalke za črpanje vode, ki jih je nadzoroval lastnik stavbe.

5. 5. 2023

Ob 3.49 je bila v naselju Famlje v občini Divača neodzivna oseba. Na zahtevo NMP Sežana smo bili aktivirani prvi posredovalci PGD Divača, ki smo nudili pomoč reševalcem pri oživljanju obolele osebe. Reanimacija je bila žal neuspešna.

30. 5. 2023

Ob 17.42 sta zagorela trava in grmičevje ob železniški progi med Gornjimi Ležecami in Divačo. Posredovali smo gasilci PGD Divača in Senožec ter ZGRS Sežana, ki smo pogasili požar na površini približno štiristo kvadratnih metrov.

V PGD DIVAČA SMO TEKMOVALI, SE IZOBRAŽEVALI IN PREDSTAVILI OBČANOM

Gasilec voda seveda ne moti, zato napovedana deževna sobota ni bila vzrok, da bi odpovedali tekmovanje Kraške gasilske zveze. Letos je potekalo 13. maja v organizaciji PGD Sežana. Dopoldanski del tekmovanja se je pričel z zborom ekip. Udeležilo se ga je kar 20 ekip pionirjev in pionirk ter mladincev in mladink. Tekmovanja smo se lotili povsem neobremenjeno in brez velikih pričakovanj. Ko je bil naš nastop opravljen, smo v sproščenem vzdušju opazovali ostale ekipe in se učili, kako svoj nastop v bodoče še izboljšati. Tekmovanje je potekalo precej hitro in kmalu po poldnevu je

bila že razglasitev. V kategoriji pionirjev je prvo mesto osvojila ekipa PGD Senožeče, v kategoriji mladincev pa ekipa PGD Komen. Pionirska ekipa našega društva je zasedla 4. mesto, mladinska ekipa pa 7.

V maju smo za člane operativne enote društva izvedli delavnico temeljnih postopkov oživljanja in posredovanja ob nenadnih življenjsko ogrožajočih stanjih. V društvu žal ugotavljamo, da smo vedno pogostejše aktivirani tudi za pomoč nenadno obolelim, ki potrebujejo reanimacijo ali nujno medicinsko pomoč. Da bi bila naša pomoč uspešna, je treba izobraziti čim več bolni-

čarjev. Zahvaljujemo se ekipi Nujne medicinske pomoči Zdravstvenega doma Sežana za korektno in strokovno pomoč pri izvedbi delavnice.

Zadnji vikend maja so v Matavunu, Škocjanu in Betanji praznovali jamski praznik, Belajtno. Na dogodku smo radovednim obiskovalcem predstavili gasilsko vozilo GVC-1, mladinci in pionirji pa so prikazali vaje z vedrovko. Slednje so pritegnile predvsem mlade, ki so z veseljem preizkusili svoje gasilske veščine.

Jana Volk

Foto: arhiv PGD Divača

INTERVJU Z BORUTOM LOZEJEM

V ponedeljek, 24. 1. 2023, smo dijaki 4. letnika ekonomskega tehnika izvedli intervju z G. Borutom Lozejem, predsednikom Jamarskega društva Gregor Žiberna Divača glede Divaške jame za našo maturitetno nalogo.

Jame spremljajo človeka že od njegovega obstoja pa do danes. Borut Lozej je jamar na Krasu, stanuje v Divači in je zaposlen v Jamarskem društvu Gregor Žiberna v Divači, ki se ukvarja z Divaško jamo.

Slišali smo, da ste velik ljubitelj narave in med drugim tudi jam. Za začetek bi vas vprašali, ali vas jame zanimajo že od malih nog oziroma od kdaj so vas začele zanimati in kdaj ste postali prav jamar ter kaj ste sploh po izobrazbi?

Že kot osnovnošolca me je zanimala narava. Bil sem član planinskega društva, že v tretjem razredu sem se udeležil enotedenskega kampa za planinskega vodnika v Bavščici. V srednji šoli sem veliko hodil v hribe in kasneje med študijem. Ljubezen do narave me je pripeljala do jamarstva. Jame smo raziskovali že kot otroci s kolegom Erikom in Goranom. Naše igrišče je bil hrib Tabor v Sežani, pod katerem smo živeli v Gradišču v Sežani. Na Taboru je nekaj jam, v Lozi in na vrhu, v katerih smo si uredili zavetišča, v nekatere smo se celo spuščali z vrvmi, dobro, da starši niso vedeli vsega. Poklic jamarja sem osvojil leta 1996, ko sem se včlanil v jamarsko društvo. Po študiju sem se poleg jamarstva ukvarjal tudi s športnim plezanjem dobrih 15 let. Po izobrazbi sem varnostni inženir in organizator dela. Med študijem sem se tako pri varnosti kot pri študiju menedžmenta posvečal temam varnosti v jamah in jamskega turizma in svoji zaključni deli posvetil ravno tem temam, varnosti v Škocjan-skih jamah in razvoju turistične ponudbe Divaške jame.

Kot ste že prej omenili, ste se včlanili v jamarsko društvo. Kakšni so bili tam vaši začetki, kaj vas je tako pritegnilo za odkrivanje podzemnega sveta, s čim natančneje se pravzaprav ukvarja poklic jamarja in katere priporočke vse uporablja jamar?

Če začnem z jamarskim društvom, smo najprej osvojili znanje za varno obiskovanje jam. Že od začetka smo skrbeli za Divaško jamo in v njo vodili obiskovalce. Slovenija je prva država na svetu, ki je sprejela Zakon o jamah. Sam razvoj speleologije kot znanosti ima korenine pri nas in nas uvršča med pionirske dežele. Zakon predvideva, da morajo vsi, ki želijo raziskovati jame, imeti opravljen jamarski izpit, s katerim se osvoji znanja varne uporabe tehnike. Veliko poudarka pa je tudi na sami ekologiji in prijaznem obiskovanju jam. Jamarji smo zato nekakšni skrbniki podzemlja, zadolženi za skrb podzemne naravne dediščine. Raziskovanje podzemnega sveta me je pritegnilo, saj so jame del narave in lahko v njih veliko počneš.

Poklic jamarja pa se ukvarja z raziskovanjem jam, jih beleži, vnaša v kataster in soustvarja kartografijo za podzemlje. Jamarji, kot že rečeno, skrbimo za okolje oziroma za podzemno naravno dediščino. Jamarji smo v zadnjih desetletjih očistili veliko jam, saj so v preteklosti žal velikokrat služile kot prikladna odlagališča odpadkov. Z vodenjem po jamah pa skrbimo, da se v jamah ne bi počelo stvari, ki bi jame ogrožale.

Kot ste me že prej vprašali, jamar uporablja naslednjo opremo, in sicer človek najprej pomisli na svetilko, ker v jami ni sončne svetlobe, zato je zelo pomembno, da se v jamo odpravimo s tako svetilko, ki bo varno delovala cel čas našega obiska. Glavo si zaščitimo s čelado, ki nas varuje pred padajočimi predmeti in udarci, pomembna so tudi topla oblačila, ker je v jami poleg teme tudi veliko vlage in se ob mirovanju lahko hitro podhladimo. Oblačila morajo biti izdelana iz takih materialov, ki se hitro sušijo.

Ali delate bolj individualno ali v skupini?

Jamarji in planinci smo že po naravi bolj samotarji, si mislim. Delam pa večinoma v skupini, saj je jamarsko društvo skupinski šport, raziskave velikih jam zahtevajo večje ekipe, ker je v jame potrebno znositi veliko opreme, varovalnih vrvi, čolne, potapljaško opremo, hrano, opremo za bivačanje, odvisno od namena obiska oz. od

jame same. V jamo pa greš seveda lahko tudi sam, če ti to omogočajo razmere, kar je posebno doživetje, takrat jama zares začutiš. Zelo priporočljivo pa je, da gre vsaj še nekdo zraven, že zaradi same varnosti.

Ali sodelujete tudi z jamarji iz sosednje Italije?

Da, še posebej s tržaškimi jamarji, ker smo si med seboj blizu. Sodelujemo že vrsto let, smo dobri prijatelji in skupaj delamo veliko projektov.

Kaj pa morda z jamarskimi reševalci? A z njimi tudi kaj sodelujete?

Sodelujem ne, sem se pa izobraževal za pripravnika reševalca, da si malo razširim znanje. V reševalno službo se nisem nikdar vključil, saj to zahteva zelo veliko prostega časa.

Slišali smo, da ste uvedli tudi jamarski krožek. Kdaj ste ga prvič uvedli, kje ste dobili idejo zanj?

Z jamarskim krožkom je pred približno desetimi leti začel naš kolega Mitja Maružin. Sam namen krožka je, da se v jamarstvo vključuje že mlade, da se znanje in zanimanje za našo naravno dediščino prenaša na mladi rod. Slovenija je dežela, kjer je krasoslovje doma, in na to bi morali biti še posebej ponosni. V zadnjih letih se zanimanje za obisk Slovenije močno povečuje, zato moramo biti na to pripravljeni, da bomo znali ceniti in pravilno predstavljati našo deželo. Turizem postaja zelo pomembna ekonomska panoga. Jama kot take pa so že dolgo let pomemben steber turizma na Krasu, saj jih za obiskovalce urejamo že dobrih dvesto let. Na Krasu imamo celo najstarejšo turistično jamo v Evropi, Vilenico, v katero so obiskovalce za vstopnino začeli voditi že davnega leta 1633. Jamarski krožek se izvaja v Osnovni šoli dr. Bogomirja Magajne Divača.

S čim se pri jamarskem krožku ukvarjate?

Zelo veliko časa preživimo na terenu, kjer spoznavamo kraške oblike, vrtače, škraplje, udornice, jame, kraško floro in favno in se učimo o pomenu geološke dediščine. Izvajamo čistilne akcije, kjer smo pobirali smeti po udornicah, npr. po Risniku, z name-

nom, da se zavemo, da se smeti ne odlaga vsepovsod. Izvajamo različne delavnice, kjer spoznavamo jamsko fotografijo, izdelujemo ptičje krmilnice in hiške za netopirje, ki smo jih potem postavimo po učni poti Divaški kras. Učimo pa se tudi plezalnih tehnik na šolski plezalni steni, kar smo prakticirali tudi na terenu v okoliških udornicah. Obiskujemo tudi dostopne jame, kot so Divaška jama, Triglavca, Škocjanske jame, kjer se seznanjamo z jamsko favno, klimo itd.

Sedaj pa namenimo nekaj časa prav Divaški jami, saj ste na začetku omenili, da ste tam zaposleni in da se z njo ukvarjate. Kaj vas je pravzaprav pri njej pritegnilo, da ste jo začeli raziskovati, in kaj bi nas lahko naučili o njej?

Jama je posebej pritegnila že ob prvem obisku, saj je izredno lepa. Vendar je bila zelo zanemarjena, v njej je bilo veliko smeti, ki so jih odlagali obiskovalci, saj so jama 40 let nenadzorovano obiskovali, kar je pustilo posledice. V jami so kurili, hodili izven za to urejenih poti in lomili kapnike. Jama so onesnažili že prej, pred 100 leti, in sicer z lešom. To je premogov pepel, s katerim so posipali poti, ker so bile blatne in so jih želeli utrditi. Žal je to bila takrat praksa, da so z lešom posipali ceste, celo športna igrišča. Leš je material, ki seveda ne sodi v jama. Že takrat sem si rekel, da bomo jama uredili, kar je sicer bila želja društva vse od ustanovitve leta 1965. Zadnjih 20 let je bilo temu namenu naklonjenih, veliko pa so pripomogla tudi evropska sredstva, namenjena razvoju podeželja. Jama smo s pomočjo teh podpor, naklonjenosti Občine Divača in seveda ogromno prostovoljnega dela uspeli očistiti in urediti. V jami smo nastrgali 60 ton premogovega pepela in ga iznesli iz jame. Jama smo nato sprali z vodo in utrdili poti z betonom. Jama je sedaj urejena in lahko dostopna, primerna za obiskovalce vseh starostnih skupin. Jama obišče vse več obiskovalcev in lansko leto smo za beležili največji obisk v zgodovini, ko je jama obiskalo dobrih 3200 obiskovalcev. Obiskovalci prihajajo iz celega sveta na ogled te naravne znamenitosti in so nad jama zelo navdušeni.

Urejali naj bi nov butični del jame. Povejte nam nekaj o njem, in sicer

kdaj ste ga odkrili in kako se razlikuje od drugega dela jame.

Najprej smo uredili petsto metrov jame, to je bilo med letoma 2000 in 2009. Drugi del pa je čakal, ker nismo imeli sredstev. Potem pa se je pojavila priložnost v okviru projekta Za Kras, kjer so bila evropska sredstva namenjena ohranjanju življenjskih okolij – habitatov ogroženih živalskih vrst, ko smo se s pristojnimi v varstvu narave odločili, da bomo jama povrnila v naravno stanje. Tako smo uredili še preostali del jame. Dela so potekala pet let. Ta del jame je zelo lep, ker so tukaj zakladnice Gregorja Žiberne. Kako bo potekal obisk v tem delu jame, še ne vemo natančno, razmišljamo, da bi lahko vodili samo z lučkami, da bi obiskovalci začutili pristen vstop v jama.

Katere starostne skupine obiskujejo Divaško jama?

Pravzaprav čisto vse, od družin do šol, vrtcev, višješolskih izobraževanj, upokojencev, skratka vseh po malo.

Kako pa poteka sam ogled jame?

Ogled je seveda organiziran po vnaprej določeni uri. Najbolj priporočljivo je, da skupine ne presegajo trideset do štirideset obiskovalcev. Tudi v Škocjanskih jamah omejujemo obisk, saj je to dobro za kvaliteto doživetja, seveda pa skrbimo tudi za to, da obiski ne bi ogrozili naravnega stanja v jami. Tako gremo v smeri butičnega doživljajskega turizma. Ogled traja okoli uro in pol do dve uri.

Kot vemo, v večini jam domujejo tudi kakšne živalske ali rastlinske vrste. Ali je tudi Divaška jama kaj poseljena?

Da, prisotne so cianobakterije, ki rastejo po stenah. Prisotne so lahko tudi kakšne glive. Je pa tudi veliko živalic, v Sloveniji je opisanih kar štiristo petdeset vrst. Gre za majhne organizme, kot so na primer skakači, stonoge, pajki, rakci, ščipalci in razni hrošči.

Koliko stopinj ste izmerili v jami?

Jama ima konstantno notranjo temperaturo in znaša osem stopinj Celzija.

Veliko ljudi se sprašuje, zakaj se kapnikov ne smemo dotikati. Ali nam lahko pojasnite, zakaj?

Kapniki so krhke strukture, ki jih z dotikanjem lahko enostavno poškodujemo oziroma polomimo, če je dotikanje premočno.

Koliko časa pa raste kapnik?

Najhitrejša rast kapnikov v Sloveniji je tri leta za en kubični centimeter, povprečje je pa recimo trideset let. Vsekakor vemo, da je na primer Divaška jama stara že nekaj milijonov let in so tudi nekateri kapniki toliko stari, torej lahko uničenje pomeni nepopravljivo škodo. V jamah je torej zapisan čas nekaj milijonov let, znanstveniki, študentje pa z razvojem znanosti odkrivajo vedno nova spoznanja o razvoju zemljine zgodovine. Tudi vi boste zagotovo prišli do novih spoznanj, zato moramo jama ohranjati za zanamce.

Katere vrste kapnikov poznamo in katera vrsta najbolj prevladuje v jami?

V notranjosti jame najdemo vse možne oblike kapnikov. Ogromno je stalaktitov, ponvic, biserov itd. V jami najdemo izredno lepe helektitne izrastke, to so monokristali kalcita. V jami prevladujejo kope, ki so med največjimi v slovenskih jamah. Jama je kapniško izredno bogata.

Ali obstaja morda kakšen mit oziroma legenda o tej jami?

Divaško jama je bil odkril Gregor Žibera, ki je bil poseben. Imel je nadimek *Tentava*, ker je rad hodil po jamah in ker naj bi bil tak "zvit mož". Tentava je bajeslovno bitje oziroma duh iz podzemlja, ki naj bi delal ljudi hudomušne. Žibera je tudi pravil, da je odkril jama, ki je še lepša, kot je Divaška jama, v kateri se nahajajo podzemna jezera ... Vendar jama ni nikomur pokazal, ker je v tistem času Primorska spadala k Italiji. Žibera je bil zaveden Slovenec in se je italijanskemu fašističnemu režimu upiral. Dolgo se ni vedelo, ali gre za njegovo izmišljotino. No, izkazalo se je, da ni tako, leta 2000 smo divaški jamarji pri udornici Risnik našli to jama, kjer smo našli stare lesene lestve in ki res vodi do podzemnih jezer.

Vso srečo vam želimo pri tem.

Za konec bi vas radi pohvalili za vaše delo in prizadevanja za ohranitev teh naravnih čudes pod-

zemnega sveta ter, kar je najpomembnejše, združevanje ljudi, ki jim je mar za naravo, naše jame in njihov razvoj.

Kakšni so načrti vašega društva v prihodnosti?

Društvo bi radi razvijali še naprej, radi bi tudi, da bi v društvo prišlo čim več mladih ljudi, saj je zaenkrat zanimanja veliko, saj na mladih stoji prihodnost. Mladi jamarji so tudi močnejši in zagnani in lahko izvajajo

tiste najtežje podvige. Naprej bomo urejali infrastrukturo za obiskovalce Divaške jame. Trenutno prijavljamo projekt za izgradnjo sprejemnega centra za obiskovalce. Jamo pa bi radi povezali z učno potjo Divaški kras, ki bi jo radi uredili po vzoru živega muzeja v rekreacijsko in naravoslovno območje za kvalitetno preživljanje prostega časa domačinov in obiskovalcev.

Spoštovani Borut Lozej, iskreno se zahvaljujemo za vaš čas in sodelovanje na današnjem intervjuju. Cenimo, da našo naravo in okolje ščitite, se zanjo zavzimate in jo občudujete. Menimo, da bo sodelovanje in trdo delo tako zavzetih ljudi, kot ste vi, predvsem pripomoglo k razvoju lokalnega turizma.

Lara Ferjančič

ZAGOTAVLJANJE MOBILNOSTI DVIGUJE KVALITETO ŽIVLJENJA STAREJŠIH NA PODEŽELJU

Zavod Sopotniki tudi v letošnjem letu z izvajanjem brezplačnih prevozov in zagotavljanjem dostopa do storitev starejšim omogoča daljše obdobje samostojnosti.

Da je mobilnost na podeželskih območjih velik izziv, ni treba posebej izpostavljati. Redkejša poselitev, večje razdalje med vasi in naselji, umikanje storitev, kot so trgovine, banke, pošte ter storitve zdravstvene oskrbe v večja mesta, je le nekaj skupnih lastnosti teh območij. V opisani situaciji pa so najbolj ranljiva skupina ravno starejši, ki se poleg naštetega soočajo še z zdravstvenimi ter mnogi tudi s finančnimi izzivi, kar še dodatno slabša njihovo mobilnostno neodvisnost ter kakovost življenja nasploh.

Na srečo je ravno na področju občine Divače pred zdaj že več kot devetimi leti s svojim delom pričel Zavod Sopotniki, ki se je osredotočil na mobilnost starejših. S svojim modelom delovanja, ki je prepoznana socialna inovacija in vključuje lokalno samoupravo, podjetja ter posameznike, zagotavlja kakovostno in vzdržno obliko mobilnosti starejšim osebam. Zavod Sopotniki v sodelovanju z občinami (ter ob pomoči sredstev iz evropskih in državnih razpisov) zagotavlja vso potrebno infrastrukturo: vozila, stroške goriva in vzdrževanja vozila, zavarovanja voznikov in potnikov, stroške usposabljanj in izobraževanj; same prevoze pa opravljajo vozniki prostovoljci. To so srčni posamezniki in posameznice, ki so pripravljeni del svojega prostega časa nameniti pomoči starejšim.

V prvih petih mesecih letošnjega leta 52,9–odstotna rast prevozov

Da je potreba po takšnih prevozih

zares velika, priča že sama statistika opravljenih prevozov. V letošnjem letu je bilo v prvih petih mesecih na področju kraško-brkinske enote Zavoda Sopotniki opravljenih kar 364 prevozov, vozniki in voznice prostovoljci pa so opravili 1.064 ur prostovoljskega dela ter z dvema namenskima voziloma prevozili kar 29.860 kilometrov. Glavni razlog, zakaj starejši uporabijo storitev brezplačnega prevoza, ostaja obisk zdravnika oz. zdravniška oskrba – preko 78 % prevozov, s 14,8 % sledijo prevozi za dostop do storitev trgovine, pošte, banke ipd., ostalo pa so prevozi na kulturne in družabne dogodke – 4,76 % ter drugi prevozi.

Pridružite se nam!

Če želite tudi vi nameniti en dan na teden, na štirinajst dni ali na mesec pomoči starejšim, vabljeni, da stopite v stik z nami. Dosegljivi smo na 031 831 030, www.sopotniki.org in info@sopotniki.org. Ko pomagamo drugim, udeležujemo naš moto »Človek človeku Sopotnik«.

Krepitev trajnostne mobilnosti na Krasu in v Brkinih: lokalno povezani in ToyotaGO

Zavod Sopotniki je kot projektni partner vključen v operacijo »Krepitev trajnostne mobilnosti na Krasu in v Brkinih«, ki ga sofinancirata Republika Slovenija in Evropska unija iz Evropskega sklada za regionalni razvoj (ESRR). Sodelovanje v projektu, katerega vodilni partner je ORA Krasa in Brkinov, pomembno prispeva h kakovosti storitve brezplačnih prevozov za starejše. Poleg sofinanciranja zaposlitve lokalne koordinatorke enote je v sklopu projekta zagotovljeno dodatno namensko vozilo za izvajanje

»Zagotavljanje mobilnosti dviguje kvaliteto življenja starejših na podeželju.jpg«

nje brezplačnih prevozov starejših ter vzpostavljena komplementarna storitev prevozov na zahtevo – »lokalno povezani« z uporabo aplikacije ToyotaGO. Tudi ti prevozi so za uporabnike Zavoda Sopotniki brezplačni in dostopni vsem, ki nimajo pametnega mobilnega telefona. Starejši rezervacijo prevoza s kombijem lahko opravijo kar prek klica Zavoda Sopotniki. Ob prvi uporabi prejmejo izkaznico s potrditveno kodo, ki je za njih trajno veljavna in jo lahko uporabljajo za vse nadaljne prevoze.

Zavodu Sopotniki povezanost storitev omogoča, da lahko zagotovijo prevoz večjemu številu starejših. Medtem ko se na primer eno vozilo odpravi na daljši prevoz, po navadi je to v UKC Ljubljana ali v Splošno bolnišnico Šempeter, je vsem ostalim starejšim s področja Brkinov in Krasa za prevoz še vedno na voljo drugo vozilo oziroma storitev ToyotaGO.

Gospa Marija se je razveselila novosti in vožnje s kombijem. Povedala nam je: »Super je bilo. Če bom še kdaj potrebovala, vas sigurno še pokličem!«

Zavod Sopotniki

PLATFORMA POMAGAJMO.IO ZA SPLETNO ZBIRANJE DONACIJ

Zakaj platforma Pomagajmo.io? Gre za prvo spletno platformo za namensko zbiranje denarnih sredstev, ki pomagajo društvom in drugim neprofitnim organizacijam izvajati aktivnosti, ki plemenitijo ta svet.

Platformo smo razvili v okviru Zavoda Sopotniki. Pred devetimi leti smo v Zavodu Sopotniki pričeli naše poslanstvo, da starejšim omogočimo dostojno starost z brezplačnimi prevozi. Naša želja je bila starejšim omogočiti boljše življenje. Uresničitev poslanstva je zahtevala in še vedno zahteva naš čas, voljo, naše delo. Spremembe lahko vidimo, ker smo mi tisti, ki jih ustvarjamo. Starejši imajo boljše življenje, ker pomagamo številni posamezniki: prostovoljci, zaposleni, partnerji in **donatorji**. Ponosni smo, ker svojo izkušnjo, **da je vse mogoče, če solidarno stopimo skupaj**, s platformo Pomagajmo.io lahko prenašamo na številne druge.

PROJEKTI NA PLATFORMI

Platforma je na spletu živelja v oktobru 2022. Do poletja 2023 se je na platformo vpisalo že deset organizacij iz različnih regij Slovenije, ki želijo s pomočjo donatorjev zbrati sredstva za lažje izvajanje svojih programov. Platforma omogoča, da na preprost način:

- društvo zbere denarna sredstva za nacionalno akcijo zapisovanja spominov starejših;
- društvo zbere denarna sredstva za nakup daril za starejše, ki jih obiskujejo prostovoljci na domu;
- društvo zbere sredstva za nakup opreme za interaktivno razstavo v novem Izobraževalno-raziskovalnem centru o delfinih itd.

Organiziranje kampanj na platformi je enostavno, saj se vsi postopki vodijo prek elektronskih obrazcev, v katere organizacije zgolj vnesejo vsebino. Platforma vključuje tehnologijo umetne inteligence (AI), ki pomaga organizacijam ustvarjati kakovostne in privlačne vsebine.

Vabljeni, da se pridružite kot nevladna organizacija, ki išče nove vire financiranja.

POUDAREK NA POZITIVNI UPORABNIŠKI IZKUŠNJI DONATORJEV IN PREGLEDNOSTI

Vsa denarna sredstva, ki jih posamezniki donirajo, gredo neposredno na račun organizacije, ki zbira sredstva – prek preprostega skeniranja UPN QR kode, plačila s kreditno kartico (PayPal) ali prek bančnega nakazila. Platforma zagotavlja pregledno in namensko porabo sredstev. Organizacije prek platforme donatorjem poročajo, kako so porabile donirana sredstva za izvedbo programa in priložijo dokazila, kot so računi ter fotografije. Na ta način donatorji doživijo nekaj lepega, ko vidijo dobre rezultate, h katerim so tudi sami pripomogli.

Vsi, ki radi pomagajo, vabljeni k obisku platforme. Več na: <https://www.pomagajmo.io/>.

POMAGAJMO.IO VKLJUČUJE TUDI PODJETJA V DRUŽBENO ODGOVORNE PROJEKTE

Na Pomagajmo.io so zbrani zanimivi dobrodelni projekti na enem mestu, ki jih lahko podprejo mala in velika podjetja. Podjetja, ki se registrirajo, pridobijo na platformi orodja za promocijo z vsega nekaj kliki. Na voljo so po meri izdelane objave za družbena omrežja, platforma samodejno ustvari vtičnik za vdelavo na spletno stran podjetja, na katerem je vidna podpora izbrani kampanji.

Podjetja, registrirana na platformi, lahko nevladne organizacije podprejo na tri napredne načine in dobijo možnost, da se izpostavijo kot osrednji podpornik. Kampanje lahko podprejo s poljubno donacijo in delijo novico o kampanji, lahko dopolnijo sredstva do končnega uspeha kampanje ali podvojijo vsako prispevano donacijo. Kot registrirani uporabniki pridobijo dostop do arhiva vseh preteklih donacij in do potrdil o opravljenih donacijah.

Vabljeni, da kot podjetje podprete organizacije, ki si prizadevajo graditi lepši in boljši svet!

VABLJENI, DA NA POMAGAJMO.IO PODPRETE PIHALNI ORKESTER DIVAČA!

Na Pomagajmo.io se trenutno odvija kampanja zbiranja sredstev, ki je prebivalcem občine Divača še posebej pri srcu. Podprete lahko Pihalni orkester Divača in mu pomagajte do novih uspehov.

Gre najverjetneje za največji pihalni orkester na Primorskem. A to ne po

Platforma_Pomagajmo.io_za_spletno_zbiranje_donacij_1/
Zajem zaslona na www.pomagajmo.io. Na prvi strani platforme so objavljene vse aktivne kampanje.

Platforma_Pomagajmo.io_za_spletno_zbiranje_donacij_2/
Zajem zaslona na www.elektro-primorska.si. Podjetje Elektro Primorska d.d. je z donacijo podprlo Zavod Sopotniki in delilo vtičnik z informacijami in povezavo o kampanji na svoji spletni strani.

številčnosti, kakovost muziciranja je tista, ki jih dela velike – in seveda vsi člani orkestra, ki redno hodijo na vaje in pustijo, da jih v pravo smer vodi Mitja Tavčar, odličen dirigent in motivator z neverjetno energijo. Skoraj ni mogoče verjeti, kaj je nastalo iz sicer s tradicijo bogate godbe na pihala, ki pa se je z leti prelevila v odličen pihalni orkester, ki se lahko kosa z najboljšimi v Sloveniji in najverjetneje tudi v tujini. Še vedno odmeva velik uspeh, ki so ga dosegli letos konec maja na 41. tekmovalju slovenskih godb v Krškem, ko so osvojili zlato plaketo s posebno pohvalo za dosežene točke in pokal za 1. mesto v svoji kategoriji.

Kot orkester, ki privablja vse več članov, potrebujejo velik nabor instrumentov. Vabijo vas, da jih podprete in jim pomagate pri nakupu male flavte (pikolo). Sredstva bodo zbirali v več etapah, saj

Platforma_Pomagajmo.io_za_spletno_zbiranje_donacij_4/
Utrinek s spomladanskega koncerta Pihalnega orkestra Divača v Kosovelovem domu Sežana.

instrument stane 3.000 EUR in več. Z donacijo jim lahko pomagate, da poleti dosežejo prvi mejnik in zberejo 1.000 EUR. Vsi, ki cenite glasbo in Pihalnemu orkestru Divača privoščite še veliko dobrih izvedb koncertov, pristrčno vabljeni k podpori! Namenite lahko poljubno donacijo!

Platforma_Pomagajmo.io_za_spletno_zbiranje_donacij_3/

S kampanjo se lahko povežete s skeniranjem QR kode ali pa obiščete spletno mesto <https://www.pomagajmo.io/> in na prvi strani poiščete kampanjo Pihalnega orkestra Divača.

IZROČILO – SPLETIŠČE DOKUMENTIRANEGA IZROČILA O NARAVNI IN KULTURNI DEDIŠČINI BRKINOV IN KRASA

Zavod Dobra pot od oktobra 2021 v sodelovanju s konzorcijskimi partnerji in številnimi sodelavci ter podporniki ustvarja projekt **IZROČILO – spletišče dokumentiranega izročila o naravni in kulturni dediščini Brkinov in Krasa**, ki je bil v letu 2020 prijavljen na tretji javni poziv za izbor operacij za uresničevanje ciljev Strategije lokalnega razvoja na območju občin Divača, Hrpelje-Kozina, Komen in Sežana, financiranih iz sredstev Evropskega kmetijskega sklada za razvoj podeželja (EKSRP). Namen javnega poziva je izbor operacij (projektov), katerih rezultati prispevajo k uresničevanju Strategije lokalnega razvoja na območju občin Divača, Hrpelje-Kozi-

na, Komen in Sežana (območje LAS). Sredstva za sofinanciranje je LAS dodelilo ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano.

Projekt **IZROČILO medsektorsko povezuje** več različnih deležnikov z območja LAS Krasa in Brkinov, ki so se združili v želji, da opozorijo na nujnost ohranjanja bogate naravne in kulturne dediščine območja in pokažejo nekatere **novodobne potenciale uporabe dediščinskih vsebin**. Dolgoročni cilj operacije je okrepiti prepoznavnost in dodano vrednost dediščinskih obrti, storitev in izdelkov z območja LAS Krasa in Brkinov.

Ob zavodu Dobra pot kot vodilnem partnerju projekt kot konzorcijski

partnerji soustvarjajo Šolski center Srečka Kosovela Sežana (Višja strokovna šola), Jasmina Klopčič kot strokovna sodelavka za pletarstvo in podjetje za spletno programiranje Svon, poleg tega so bili vanj intenzivno vključeni tudi podjetje za foto in video produkcijo Be GR8 Media, podjetje za odnose z javnostmi Kaspr ter oblikovalka Pika-Barbara Ciuha.

Na novo vzpostavljeni **inovativni spletni platformi**, ki bo v polnem obsegu zaživela na dogodku, so dokumentirane dediščinske vsebine, prednostno v obliki **desetih kratkih dokumentarnih filmov**, pri nastanku katerih so sodelovali številni domačini. V filmih so prikazane dediščinske obrti in običaji, ki prihajajo iz območja Brkinov in Krasa. **Njihov namen je izpostaviti zgodbe o življenju prednamcev, ki so s svojo ustvarjalnostjo in iznajdljivostjo ustvarili vse to, čemur danes pravimo dediščina, ter tako gledalcu predati sporočilo iz preteklosti.** Z njimi je osvetljena vloga dediščine v prostoru in času ter njen pomen za prihodnost, hkrati pa privlačne vizualne vsebine, opremljene z angleškimi prevodi in podnapisi, omogočajo široko turistično promocijo dediščinsko bogatega prostora.

Poleg tega platforma nudi funkcionalnosti za uporabo dediščinskih vsebin za namene **izobraževanja in trženja**. Kar zadeva izobraževanje, platforma gosti zanimive interaktivne igre na temo dediščine, ki bodo kot učno gradivo prosto na voljo šolam, učiteljem in vsem zainteresiranim za približevanje izročila mlajšim generacijam. Kar zadeva trženje, pa platforma vključuje tudi **spletno trgovino**, v kateri so na tehnološko napreden način, tj. v **3D pogledu in obogateni resničnosti**, predstavljeni lokalni rokodelski izdelki, kar odpira nove možnosti za digitalno promocijo in trženje lokalnih obrtnikov in rokodelcev. Zanimivost

bo tudi pilotni produkt v obliki spletne pletarske delavnice, kjer se lahko uporabniki naučijo pletarskih veščin. Projekt predstavlja **nov pristop k promociji dediščinskih vsebin** ter k sodobnemu digitalnemu trženju tovrstnih obrti, izdelkov in storitev. Ob lansiranju platforme bodo njeni upravitelji predstavili tudi nove **podporne pakete storitev**, s katerimi želijo podpreti lokalne obrtnike pri prehodu na digitalne načine razširjanja trga. Platforma **Izročilo** tako odraža bogastvo lokalne dediščine, ki je ne gre zanemariti, izpostavlja pomen medsektorskega in medgeneracijskega povezovanja ter kaže na nekatere še

neodkrite potencialne, ki jih dediščina nudi na področju opolnomočenja in trajnostnega razvoja podeželja.

(Projekt sofinancirata Evropska unija iz Evropskega kmetijskega sklada za razvoj podeželja in Republika Slovenija v okviru Programa razvoja podeželja 2014–2020. Projekt se izvaja v okviru Podukrepa 19.2: Podpora za izvajanje operacij v okviru strategije lokalnega razvoja, ki ga vodi skupnost. Za vsebino je odgovoren Zavod Dobra pot. Organ upravljanja, določen za izvajanje Programa razvoja podeželja RS za obdobje 2014–2020, je ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano. Partnerji projekta so Šolski center Srečka Kosovela Sežana, Jasmina Klopčič in podjetje SVON.)

Zavod Dobra pot
Foto: Zavod Dobra pot

KO NIMATE PREVOZA ... UPORABITE PREVOZ NA ZAHTEVO!

Za prevoze na treninge, obšolske dejavnosti, opravke ali družabne dogodke v občinah Krasa in Brkinov lahko po novem rezervirate prevoz na zahtevo. Ta sodobna oblika trajnostne mobilnosti omogoča, da prevoz enostavno rezervirate preko aplikacije, določite dan in uro odhoda, uro povratka in zanj odštete le simbolni znesek. Prevozi na zahtevo niso taxi, saj si vozilo (kombi) delite s tistimi, ki se istočasno odpravljajo v isto smer.

Kako deluje prevoz na zahtevo?

Prevoz rezervirate s pomočjo aplikacije ToyotaGO, ki si jo prenesete na svojo pametno napravo. Enostavna in intuitivna aplikacija vas ob prvi uporabi vodi skozi postopek namestitve ter vam pri nadaljnji uporabi

omogoča rezervacije in plačila prevozov.

Kdaj lahko naročim prevoz na zahtevo?

Prevozi so na voljo od ponedeljka do petka, med 6. in 19. uro. Prevoze lahko naročite že teden dni pred želenim odhodom in si tako zagotovite, da bo prevoz na voljo. Želimo si, da bi jo uporabili čim večkrat, da storitev zaživi in da skupaj v svojem ravnanju postanemo bolj trajnostno naravnani.

Kam lahko potujem s prevozom na zahtevo?

Kamorkoli na območju občin Divača, Komen, Hrpelje-Kozina in Sežana. Anketa, ki smo jo v okviru LAS projekta Krepitev trajnostne mobilnosti na Krasu in Brkinih izvedli na območju

vseh štirih občin, je pokazala, da si občani želijo predvsem dodatnih prevozov do občinskih središč, ko je treba po opravkih, za prevoze otrok na športne dejavnosti, v glasbeno šolo ali druge obšolske dejavnosti ter na družabna srečanja. Prevoz na zahtevo lahko rezervirate tudi za prevoz k zdravniku ali do trgovine.

Kdo izvaja prevoze na zahtevo?

Polletno pilotno izvedbo prevozov na zahtevo za občane vseh štirih kraško-brkinskih občin omogoča izvedba LAS projekta Krepitev trajnostne mobilnosti na Krasu in v Brkinih, ki smo mu nadeli slogan Lokalno povezani. ORA Krasa in Brkinov, občine Divača, Komen, Hrpelje-Kozina in Sežana ter Zavod Sopotniki smo se za izvedbo projekta povezali z lokalnim prevoznikom Petika, Peter Česnik s.p. in podjetjem Toyota Slovenija. Prevoze izvajamo z dvema Toyotinima hibridnima voziloma, z aplikacijo ToyotaGO omogoča tako rezervacijo in koordinacijo prevozov na zahtevo na območju Krasa in Brkinov.

Več informacij poiščite na www.lokalnopovezani.si in rezervirajte svoj prvi prevoz na zahtevo.

Kras in Brkini

Ni prevoza? Ni panike!

1. Naloži si aplikacijo ToyotaGO.
2. Dodaj svoje podatke.
3. Rezerviraj prevoz po simbolni ceni!

Za prevoze na treninge, obšolske dejavnosti, opravke ali družabne dogodke v občinah Krasa in Brkinov je prevoz na zahtevo prava izbira!

Več informacij na lokalnopovezani.si.

Lokalno povezani

SREBRNI TOMAŽ ŠKAMPERLE LETA 2023 IN SREBRNI MEŠANI PEVSKI ZBOR LETA 1980

Čestitke Divačanu Tomažu Škamperletu, prejemniku visokega odličja za življenjsko delo in dosežke na področju ljubiteljske kulture. Javni sklad RS za kulturne dejavnosti mu je podelil »srebrno plaketo« za dosežke na področju instrumentalne glasbe. Iskrene čestitke še enkrat!

Ampak ob srebrnem Tomažu se spominjamo še enega srebrnega nagrajenca iz Divače, to je Mešanega pevskega zbora, ki mu je predsedstvo SFR Jugoslavije podelilo »odlikovanje z redom zaslug za narod s srebrnimi žarki«. Listina, ki potrjuje podelitev medalje s srebrnimi žarki, je bila izdana v Beogradu 26. 11. 1980, z obrazložitvijo: »MePZ Divača je odlikovan ob petinosemdesetletnici obstoja in za posebne zasluge ter za dosežene uspehe pri razvijanju zborovskega petja in kulturno-zabavnega življenja v svojem okolju«. Odlikovanje je bilo predano zboru aprila 1981 na proslavi ob Dnevu železničarjev v Divači. 15. aprila 1981 je zbor, pod vodstvom dirigenta Edija Raceta, nastopil na slavnostni komemoraciji na Zaloški cesti v Ljubljani, pred spomenikom padlim železničarjem.

Lucijan Dubrovič – Lučo
Foto: Lucijan Dubrovič – Lučo

GLASNIK NASVETI

AL' PRAV SE PIŠE

Na Tenerifih, na Tenerifu ali na Tenerifu

Poletje nam običajno ponuja več priložnosti za obisk nekoliko oddaljenih počitniških destinacij. Eden od čudovitih otokov z zanimivim imenom je Tenerife. Zakaj zanimivim? Ker je sklanjanje imena pogosto napačno. Govorci ime Tenerife sklanjajo kot samostalnik ženskega spola v ednini, npr. *Tenerifa ima ugodno podnebje, Poletje sem preživel na Tenerifi, Želim obiskati Tenerifo ...* Podobno torej, kot se sklanjata otoka Ibiza ali Kuba. Druga napačna raba je sklanjanje po vzoru samostalnika ženskega spola v množini – *Dopust sem preživela na Tenerifah. Kdo še ni obiskal Tenerif?* Pogosto se Tenerife sklanja tudi kot samostalnik moškega spola v množini – *Nisem še obiskala Tenerifov. Na Tenerifih je vulkah El Teide ...* Podobno se sklanjajo npr. Maldivi, Bahami, a razlika med slednjimi

primeri in imenom Tenerife je ta, da Tenerife označuje en otok, Maldivi in Bahami pa skupino otokov. Jezikovni priročniki pa kot pravilno rabo predpisujejo sklanjanje po moški sklanjatvi v ednini, torej: *Ta otok je Tenerife. Nisem še obiskala Tenerifa. Na Tenerifu je vulkan Il Teide. Slovenski košarkarji so v polfinalu igrali s Tenerifom.*

A ker raba ne sledi predpisu, v besedilnih korpusih je namreč veliko pogostejši samostalnik moškega spola v množini, ni nujno, da se bo predpisana oblika res obdržala.

Doc. dr. Jana Volk,
Oddelek za slovenistiko Fakultete za humanistične študije
Univerze na Primorskem

NARAVNO BOGASTVO ZA ZDRAVJE LJUDI – ZDRAVILNE RASTLINE V DIVAŠKI OBČINI

Divjaška občina je znana po svojih naravnih lepotah, pa tudi po svojem bogatem rastlinstvu, med katerimi je kar nekaj zanimivih zdravilnih rastlin.

Ena izmed najbolj izstopajočih značilnosti v naši občini je kraška pokrajina, ki je nastala zaradi raztapljanja apnenca, kar je vodilo do nastanka številnih jam, vrtač, udornic in drugih kraških oblik. Značilnost kraške pokrajine je, da voda zelo hitro ponikne v globline, zato je rastlinstvo prilagojeno na sušne razmere. Velika pestrost rastlinstva je posledica različnih ekosistemov, ki se prepletajo na tem območju, med katerimi sta glavna suhi kraški travnik in toploljubljen kraški gozd. Poleg naravnih razmer je na oba močno vplival tudi človek s svojo dejavnostjo, predvsem pašo. O kraškem gozdu je RTV SLO pred leti posnela film z naslovom Kraška gmajna (ogled je mogoč v njihovem arhivu: <https://365.rtv slo.si/arhiv/gozdovi-slovenije-dokumentarna-serija/40609567>).

Zaradi splošnega velikega bogastva rastlinskih vrst pri nas uspeva tudi veliko zdravilnih rastlin. V nadaljevanju opisujemo le nekaj najbolj značilnih in nekaj splošno razširjenih:

• KRAŠKI ŠETRAJ (*Satureja montana*)

tana) je za te kraje zelo značilen, čeprav raste tudi v Julijskih Alpah in v dinarskem svetu. Je nizek grmiček, ki uspeva na kamnitih tleh z veliko svetlobe. Njegovi aromatični listi so priljubljena začimba, iz njih pa lahko pripravljamo tudi osvežilni ali zdravilni čaj. Učinkuje podobno kot materina dušica, in sicer po eni strani izboljšuje prebavo, zmanjšuje napenjanje in vetrove, po drugi pa olajšuje kašelj in zmanjša vnetje pri prehladu.

- **PRERASLA REPUŠICA** (*Smyr-nium perfoliatum*) je precej manj znana rastlina, vendar je tudi zelo uporabna in res značilna samo za Kras in Brkine, kjer je dokaj pogosta v svetlih gozdovih. V drugih delih Slovenije izven Krasa in Brkinov je ne najdemo. Rastlina je nekoliko podobna gojeni zeleni in jo lahko uporabljamo kot začimbo, kot zelenjavo ali kot zdravilno rastlino. Deluje antioksidativno, uporabljamo pa jo lahko tudi za urejanje prebave.

- **ARNIKA** (*Arnica montana*) načeloma raste po celi Sloveniji, vendar je izredno redka in tudi zavarovana. Poleg nabiralcev jo ogroža tudi intenzivna živinoreja, saj arnika ne uspeva na travnikih, ki so pognojeni. Njeni cvetovi se uporabljajo izključno zunanje na koži ob različnih podplutbah, udarninah in

zvinih. Zaradi strupenosti njene notranje uporabe ne priporočamo.

- **RMAN** (*Achillea millefolium*) je splošno razširjena zdravilna rastlina z značilnimi drobnimi belimi cvetovi, združenimi v češuljasta socvetja. Značilni so tudi drobno nacepljeni listi, ki vsebujejo grenčine in eterična olja in se uporabljajo za lajšanje prebavnih težav, kot so napihnjenost, prebavne motnje in krči.

- **SIVKA** (*Lavandula angustifolia*) je priljubljena zdravilna rastlina zaradi svojega pomirjujočega vonja in številnih koristnih lastnosti. Pri nas v naravi ne raste, je pa tudi zaradi svojih lepih vijoličnih cvetov zelo priljubljena za gojenje v vrtovih. Eterično olje sivke se pogosto uporablja v aromaterapiji

za lajšanje stresa, tesnobe in pri nespečnosti.

- **KOPRIVA** (*Urtica dioica*). Kopri-vo poznamo po nevarnosti, da nas opeče, vendar ima tudi številne zdravilne lastnosti. Listi koprive vsebujejo vitamine, minerale in antioksidante ter se zato uporabljajo v prehrani. Čaj iz listov koprive pa se uporablja za povečevanje tvorbe urina.
- **ČRNA DETELJA** (*Trifolium pratense*) v svojih cvetovih vsebuje tako imenovane fitoestrogene, ki lahko pomagajo lajšati težave pri ženskah v menopavzi.
- **MATERINA DUŠICA** (*Thymus serpyllum*). Timijan je aromatična zeliščna rastlina, ki se uporablja zaradi svojih antibakterijskih in ekspektorantnih (lajša kašelj) lastnosti.

Pomembno je vedeti, da je treba pri uporabi zdravilnih rastlin vedno paziti na pravilno prepoznavo, uporabo, odmerjanje in morebitne kontraindikacije. Pred uporabo se je priporočljivo posvetovati s strokovnjakom.

Divaška občina ponuja torej občanom in obiskovalcem priložnost, da se povežejo z naravo in izkoristijo zdravilne lastnosti teh rastlin. Vendar pa je treba pri tem naravo spoštovati in je ne ogrožati. Poleg splošnih načel sonaravnega nabiranja veljajo na območju Regijskega parka Škocjanske jame še dodatne omejitve. Naravno okolje moramo ohranjati, da bodo lahko zdravilne rastline še naprej prisotne in dostopne tudi prihodnjim generacijam.

Zdravilne rastline imajo dolgo tradicijo uporabe v ljudski medicini in ponujajo naravno podporo za zdravje in dobro počutje. Pred nekaj meseci je bilo zeliščarstvo vpisano v register

nesnovne kulturne dediščine in ena od nosilk te dediščine je tudi naša občanka Andrejka Cerkvenik iz Kačič.

Zdravilne rastline niso le stvar zeliščarske tradicije. So tudi predmet sodobnih raziskav, kar imenujemo fitoterapija, ter je tudi moje poslanstvo in služba na Fakulteti za farmacijo v Ljubljani. Znanje o znanstveno preverjenih učinkih zdravilnih rastlin z veseljem delim s študenti naše fakultete, pa tudi s širšo javnostjo, z ljubitelji in izkušenimi zeliščarji. V Dolnje Ležem se sem se preselil v letu 2022 in eden od razlogov je bil prav to, da so tukaj odlične razmere za organizacijo tečajev in delavnic na temo fitoterapije. Moje tovrstne dejavnosti lahko sledite na Facebook strani: [www.fb.com/SodobnaFitoterapija](https://www.facebook.com/SodobnaFitoterapija).

Samo Kreft

Foto: Samo Kreft

4 NASVETI ZA ZDRAV IN LEP NASMEH

Temelje za nego ustne votline in odnos do zobozdravnika postavite že v zgodnjem otroštvu. Z ustno higieno s ščetkanjem zob začnemo že pri dojenčku, lahko tudi že pred pojavom zob. Na takšen način pripomoremo k lažji izrasti mlečnih zob in sočasno vpeljemo rutino jutranjega in večernega umivanja. Z izrastjo prvih mlečnih zob se prične tudi čiščenje z zobnimi ščetkami, ki so po obliki in videzu prilagojene otrokovim potrebam. Prvi stik z zobozdravnikom mora biti prijeten, neboleč in v sproščenem ozračju, saj tako pridobimo otrokovo naklonjenost in olajšamo nadaljnje obiske. Otrok naj prvič obišče zobozdravnika ob izrasti prvega mlečnega zoba ali najkasneje do 6 mesecev po tem. Uporabljajte kvalitetne pripomočke za čiščenje zob in medzobnih prostorov.

Priporočamo uporabo zobne ščetke dvakrat dnevno. Dobra zobna ščetka ima predvsem veliko število mehkih ščetin. Za učinkovitost je potrebna zamenjava obrabljene zobne ščetke vsake 3–4 mesece ali, povedano enostavneje, ob menjavi letnega časa. Ob ščetkanju je treba enkrat dnevno očistiti tudi vse medzobne prostore z zobno nitko ali medzobnimi krtačkami ustrezne velikosti. Osnovno čiščenje lahko nadgradimo z uporabo električne krtačke ali ustne phe.

Prehranjujte se zdravo. V vseh življenjskih obdobjih je zdrava prehrana ključ do zdravih zob in dlesni. V splošnem je to sezonska, lokalno in ekološko pridelana hrana, ki jo uživamo svežo in čim manj predelano. Predvsem odsvetujemo uživanje hrane z veliko sladkorji, še zlasti sladici in belega kruha, ki se prilepi na površino zob, saj jih naravni mehanizmi čiščenja v ustih težje odstranijo. Posebej nevarne so tudi sladke, gazirane in sadne pijače ter energijski napitki, ker jih običajno srkamo ali pijemo počasi. Na takšen način so zobje dlje časa nehoti izpostavljeni nizkemu pH, ki ga ustvarjajo prisotne kisline v pijači. Izogibajte se kajenju cigaret in drugih oblik tobaka. Kajenje je pomemben

dejavnik pri nastanku raka ustne votline, pojavu parodontalne bolezni ter prezgodnji izgubi zob, poleg tega pa vpliva na uspešnost zobnih vsadkov, povzroča zabarvanje zob in prispeva k neprijetnemu ustnemu zadahu.

Svetujemo redne preventivne preglede pri zobozdravniku, enkrat letno, četudi ni nobenih subjektivnih težav. Ker se v ustni votlini kažejo bolezni različnih telesnih organov, je zobozdravnik lahko tudi prvi, ki ugotovi neprepoznano bolezensko stanje. Vabimo vas, da se naročite na kontrolni pregled ali brezplačni prvi posvet na naši kliniki DMD, kjer vam bomo z veseljem svetovali glede težav v ustni votlini ali izbili ustreznih pripomočkov ter predstavili pravilno uporabo le-teh.

VARSTVO PRED INVAZIVNIMI TUJERODNIMI VRSTAMI RASTLIN V GOZDOVIH

Zavod za gozdove Slovenije in Gozdarski inštitut Slovenije sta v septembru 2022 začela projekt Varstvo pred invazivnimi tujerodnimi vrstami rastlin v gozdovih. V dvoletnem projektu, ki ga financira Sklad za podnebne spremembe, bodo obravnavali problematiko invazivnih tujerodnih rastlin, ki ogrožajo naravno ravnovesje v slovenskih gozdovih.

Vremenske ujme in napadi podlubnikov so v zadnjem desetletju povzročili številne poškodbe v slovenskih gozdovih. V poškodovanih gozdovih so se na nekaterih območjih naselile tujerodne vrste rastlin, ki otežujejo ali celo onemogočajo naravno obnovo gozdov. Invazivne tujerodne vrste s hitro rastjo in širjenjem negativno vplivajo na naravne procese v gozdu ter rušijo naravno ravnovesje v gozdnih ekosistemih. So ena največjih groženj biotski raznovrstnosti, povzročajo lahko gospodarsko škodo, nekatere imajo lahko tudi škodljive vplive na zdravje ljudi. Med invazivnimi tujerodnimi rastlinami so v slovenskih gozdovih najbolj razširjene japonski oz. češki dresnik, navadna barvilnica ter veliki pajesen in žlezava nedotika. Veliki pajesen in žlezava nedotika sta na seznamu invazivnih tujerodnih vrst, ki zadevajo Evropsko unijo.

Aktivnosti, ki jih bodo izvajali v letih 2022 in 2023, so financirane iz Sklada za podnebne spremembe. Ključen cilj projekta je prispevati k omejevanju gospodarske in ekološke škode v gozdovih, s tem pa doseganju ciljev ohranjanja visoke biotske pestrosti in ohranjenosti gozdnih ekosistemov.

Predvidene aktivnosti:

- določitev najučinkovitejših metod odstranjevanja in zadrževanja širjenja invazivnih tujerodnih vrst rastlin (ITVR) v gozdu na primeru izbranih vrst;
- priprava strokovnih podlag za vgrajevanje problematike ITVR v obstoječi sistem gozdarskega načrtovanja;
- izdelava normativov za izvedbo nadstandardnih gojitvenih in varstvenih ukrepov za odstranjevanje oziroma zadrževanje širjenja ITVR v gozdu;
- odstranjevanje ITVR v gozdu na vsaj dveh testnih območjih;
- vzdrževanje in nadgradnja sistema za beleženje ITVR;
- izdelava kart rizičnih območij za izbrane ITVR;
- priprava koncepta izobraževanj skupaj z izobraževalnim gradivom ter izvedba izobraževanj za lastnike gozdov in gozdarske strokovne delavce javne gozdarske službe;
- objava prispevkov v medijih.

V projektu nadgrajujejo rezultate projekta LIFE ARTEMIS, v okviru katerega se je začelo intenzivno delo na področju varstva pred invazivnimi tujerodnimi vrstami v gozdovih. Rezultati projekta LIFE ARTEMIS so dostopni na spletni strani: <https://www.tujerodne-vrste.info/>.

Zavod za gozdove Slovenije, območna enota Sežana
Foto: arhiv ZGS

PO DOGODKU V BEOGRADU

Dogodek v Beogradu je pretresel tako otroke, mladostnike kot njihove starše v regiji. Dejanje s tako nepovratnimi posledicami pušča za seboj mnogo občutkov in vprašanj. Prav je, da se z otroki doma in v šoli pogovorimo o tem dogodku in ob pogovoru prepoznamo morebitne stiske, ki jih naši otroci doživljajo v šoli, doma, na treningih, s sovrstniki ali kjerkoli drugje. Zelo pomembno je, da pri otrocih krepimo empatijo do sovrstnikov, jih naučimo prepoznavanja znakov nasilja in jih opremimo z informacijami, ki jim bodo pri tem v pomoč.

V tem trenutku je ključnega pomena, da v naši sredini naredimo prostor, v katerem si bomo dovolili pogledati in osvetliti naše odzive. Starši ste zagotovo svoje otroke in mladostnike objeli močnejše kot po navadi in jim pokazali, kako dragoceni so. Te dni bodimo odrasli še bolj dostopni in razumevali, saj nas otroci potrebujejo. Mogoče nam tega ne

zmorejo povedati, zato jih opazujemo, poslušamo in jim bodimo podpora. Sedaj smo tudi v obdobju, ko se bliža zaključevanje ocen, zato je podpora vseh odraslih, otroku bližnjih oseb, še toliko bolj pomembna. Pomagamo jim lahko raziskati njihove možnosti, saj nekateri tega ne bodo zmogli sami. Odrasli jih lahko spodbujamo in usmerjamo, da se potrudijo in poskusijo.

Za otroke in mladostnike je tudi na TOM telefonu prostor, kjer lahko podelijo vsa vprašanja in dileme, s katerimi se soočajo. Pokličejo nas lahko na brezplačno številko 116 111, pišejo na tom@zpms.si ali nas kontaktirajo preko spletne klepetalnice Tom telefon | Telefon za otroke in mladostnike (e-tom.si).

Brezplačni otroški svetovalni telefoni delujejo tudi v sosednjih državah. Na Hrvaškem HRABRI telefon Hrabri telefon | Problem je manji kad se podijeli, v Bosni in Hercegovini PLAVI telefon Plavi telefon – Savjetodavna

linija za djecu u Bosni i Hercegovini, v Srbiji NADEL – nacionalna dječja linija O Nadelu (116111.rs)

Dogodka, kot sta beograjsko streljanje in tudi fizično medvrstniško nasilje v Celju, sta močno opozorilo družbi in odločevalcem za oblikovanje politik do otrok, ki bodo takšne primere onemogočile in vzpostavljale varno okolje za otroke. Morda je čas, da se kot družba od nenehne medsebojnega tekmovanja vrne mo k sodelovanju in tako poskušamo doseči najboljše rezultate.

17. maja ponovno začnemo vseslovensko akcijo »Tom potuje, otroke obiskuje« z željo in ciljem, da čim več otrok in pedagoških delavcev, spozna, kako pomemben je pogovor. Osnovne šole se akciji lahko pridružijo s prijavo na tomtelefon@zpms.si.

Povej naprej!

Poletni kino na Krasu 2023

Sežana

KOSOVELOV DOM SEŽANA
PLOŠČAD PRED VHODOM

7. 7. petek ob 21.30
JEZDECA
Dominik Mencej, Slovenija, Srbija, Bosna in Hercegovina, Italija, Hrvaška, 2022, 107'

9. 7. nedelja ob 21.30 /
Filmski teden Evrope
MOŽ, KI JE PRODAL SVOJO KOŽO
(The Man Who Sold His Skin) Kaouther Ben Hania, Tunizija, Francija, Belgija, Švedska, Nemčija, 2020, 104'

12. 7. sredo ob 21.30
DOTIK VODE
(L'effet aquatique) Sólveig Anspach, Islandija, Francija, 2016, 85'

14. 7. petek ob 21.30
PALM SPRINGS
(Palm Springs) Max Barbakow, ZDA, 2020, 90'

16. 7. nedelja ob 20.30 in ob 23.15
ZAKLJUČEK POLETNEGA KINA
koncert: AKUSTIČNI DUO Katja Florjančič in Emir Ibrakić ob 21.30
ORKESTER
Matevž Luzar, Slovenija, 2021, 111'

Filmske projekcije bodo na ploščadi pred Kosovelovim domom Sežana. Če bo vreme slabo, bodo predvajanja v dvorani. Vstopnine ni.

www.kosovelovdom.si

Divjača

MUZEJ SLOVENSkih FILMSKIH IGRALCEV LETNI KINO

7. 7. petek ob 21.30 / Poklon Janezu Hočevarju
Vinska klet Gulič + Anima Wine
KAVARNA ASTORIA
Jože Pogačnik, Slovenija, 1989, 35 mm, 1.66, barvni, 104'

4. 8. petek ob 21.30
Vinska klet Gulič
KRALJESTVO VZHAJAJOČE LUNE
(Moonrise Kingdom) Wes Anderson, ZDA, 2012, 35 mm, 1.85, barvni, 94', sp

11. 8. petek ob 21.30
Anima Wine
PRED ZORO (Before Sunrise) Richard Linklater, ZDA/Avstrija/Švica, 1995, 35 mm, 1.85, barvni, 105', sp

18. 8. petek ob 21.00
Anima Wine
LJUBEZEN V BARCELONI
(Vicky Cristina Barcelona) Woody Allen, Španija/ZDA, 2008, 35 mm, 1.85, barvni, 96', sp

25. 8. petek ob 21.00
Vinska klet Gulič
ZGUBLJENO S PREVODOM
(Lost in Translation) Sofia Coppola, ZDA/Japonska, 2003, 35 mm, 1.85, barvni, 104', sp

Filmi bodo predvajani s 35 mm filmskega traku s slovenskimi podnapisi. V primeru dežja ali burje program odpade. Vstopnica za letni kino velja tudi kot vstopnica za ogled Muzeja slovenskih filmskih igralcev. Projekcija v okviru prireditve Poklon Janezu Hočevarju je brezplačna, vstopnina za ostale projekcije se obračunava po veljavnem ceniku.

Filmske večere bodo popestrila glasbeno-kulinarična doživetja **Poletni večeri na Škratelnovi domačiji**, ki bodo od **19.30** dalje postregla z glasbo v živo, bogato izbiro pijače in okusnimi prigrizki.

www.kinoteka.si/msfi

KRIŽANKA 2 ► Sken ali fotografijo rešene križanke pošljite do **5. avgusta 2023** na e-naslov: glasnik@divaca.net s pripisom **NAGRADNA KRIŽANKA** in svojimi podatki. Lahko pa pošljete tudi izrezano križanko na naslov: **OBCINA DIVAČA (UO GLASNIK – nagradna križanka)**, Kolodvorska ulica 3a, 6215 DIVAČA. Nagradenec bo objavljen v naslednji številki Glasnika. **Nagrada bosta vstopnici za ogled Divaške jame.** Žreb nagrajencev naslednje nagradne križanke bo opravila komisija, ki jo bodo sestavljali predstavniki UO Glasnika in avtor križanke g. Marijan Sotlar. Nagradenec prejšnje križanke je Edvard Puntar, Dolnje Ležeče 74. Za prevzem nagrade se dogovorite na občini.

VABILO NA 4. TINETOV TURNIR

Vabljeni na 4. Tinetov turnir v malem nogometu, ki bo potekal v soboto, 24. 6. 2023, na športnem igrišču v Divači.

Vsem, ki bi se radi turnirja udeležili, sporočamo, da prijavnina za posamezno ekipo znaša 50 evrov. Prijave so možne do žreba, ki bo **23. junija ob 20. uri** v Itak pubu.

Nagradni sklad znaša 100 % od prijavnin.

Igra se 4 + 1 po pravilih FIFA, ekipa pa lahko ima največ 8 igralcev.

Vsem, ki bi radi preživeli sproščen, športno obarvan dan in turnir spremljali s tribun, pa sporočamo, da bosta na voljo tako hrana kot pijača.

Za več informacij se lahko obrnete na Nejca Škamperleta Kukca, in sicer na telefonski številki **040 159 556**. Več kot nas je, bolje je!

Vljudno vabljeni!

Vabimo vas

NA ŽETEV SIVKE IN DAN ODPRTIH VRAT

na ekološki kmetiji Korošec.

V soboto, 29. julija, od 9. ure naprej:
Ulica Gregorja Žiberne 4, Divača.

Za vas pripravljamo:
prikaz ročne in strojne žetve, prikaz
parne destilacije, delavnico izdelave trdega
mila s Stojanom Korošcem
ob 14. uri (v senci),
otroško delavnico (sivkin plastelin),
degustacijo sivkinih dobrot
(piškoti, žganje, sok),
delavnico venčkov, šopkov in butaric,
sivkino tržnico, masažo ob sivkinih poljih
s certificirano maserko Deboro Bržan (studio
Kresnička) in tržnico lokalnih ustvarjalk.

Za hrano in pijačo bo poskrbel
Mesni butik Bišteka, za sladolede pa Mihjwc.

Vabljeni na naša dišeča polja!

EKOLOŠKA KMETIJA KOROŠEC,

www.sivcek.si

Nika (040 381 391) in Stojan (031 605 268)

TRAJNOSTNO V POMLAD

V aprilu smo ponovno zagnali sistem avtomatizirane izposoje koles Kras Brkini bikes. Le-ta omogoča, da si lahko registriran uporabnik izposodi kolo na eni postaji, vrne pa ga na isti ali drugi postaji. Trenutno je na sedmih postajah na voljo 6 navadnih in 29 električnih koles.

Tudi letos je za izposajo potrebna nova ali obstoječa registracija, uporabnik pa lahko izbira med nakupom dnevnega ali letnega paketa. Dnevni paket stane 5 evrov, uporabniku pa omogoča, da ima v 24 urah od začetka izposoje kolo izposojeno 840 minut. Letni paket je veljaven 365 dni in stane 25 evrov; v tem obdobju si lahko uporabnik kolo izposodi za 840 min na teden. Registracijo in plačilo lahko uredite na turistično-informacijskih centrih v Štanjelu in Sežani, v Muzeju slovenskih filmskih igralcev v Divači ter v Centru za obiskovalce Mitskega parka v Rodiku ali pa v aplikaciji Mobiln.si s spletnim plačilom.

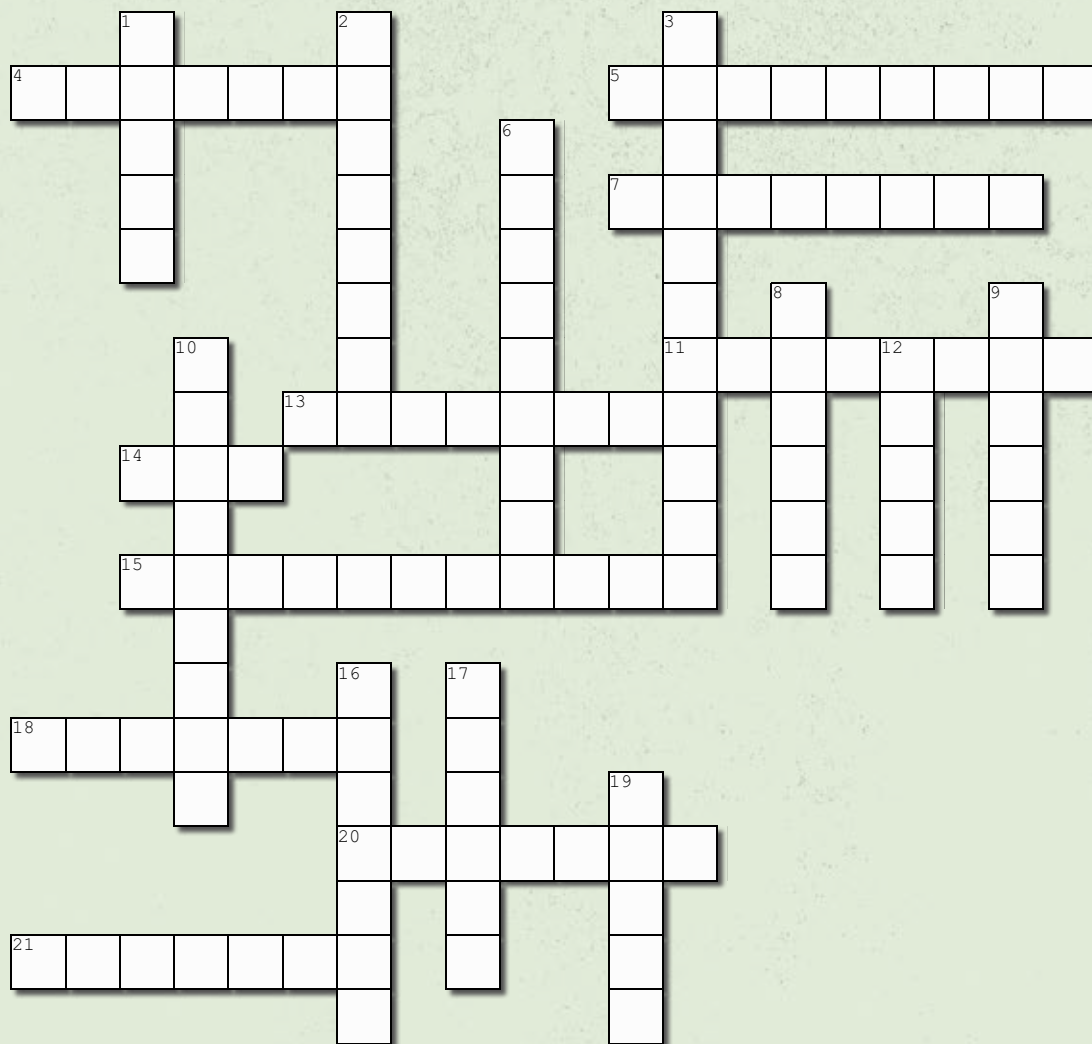
Vabljeni, da kolesa za prevoz med kraji preizkusite tudi sami in se tako odločite za okolju in zdravju prijazen prevoz!

Več informacij o sistemu in zemljevid postaj najdete na spletni strani

<https://www.visitkras.info/kras-brkini-bikes>.

Marjeta Semolič
ORA Krasa in Brkinov, d. o. o.

11. NAGRADNA KRIŽANKA**Vodoravno:**

4. kraj na Krasu, kjer oživljajo običaj spletnja venčkov
5. gledalcem nevidni prostor za kulisami odra
7. zaščitna roža praslovanskega božanstva Kresnika
11. lov brez predpisanega dovoljenja
13. prva predstavitev filma
14. kratica za projekt Digitalni dediščinski inkubator
15. slovensko botanično ime za divje rastoče orhideje
18. kdor se ukvarja z režiranjem filma
20. drugo ime za velikonočno butaro
21. praznik pomladi na dan sv. Jurija

Navpično:

1. kraški ravnik pod Vremščico
2. izdelovalec klobukov
3. pogosta igra pastirjev s kamni
6. hrošči, ki svetijo ponoči v času kresovanja
8. preprosto pastirsko glasbilo
9. vas v Brkinih blizu slepe doline Odolina
10. gorski potok z velikim padcem
12. pastir ovc
16. rastlina, ki je imela ob kresu čudodelno moč
17. priimek slovenskega pisatelja balad, Anton
19. grm, primeren za izdelovanje piščali

Pred vami je **11. nagradna križanka**, v kateri se lahko preizkusite v poznavanju in iskanju gesel na temo kulturne in naravne dediščine lokalnega oz. slovenskega prostora. Želimo vam prijetno in poučno razvedritev, če se vam pri kakšni besedi zatakne, pa odgovor najdete na spletni ali Facebook strani Zavoda Dobra pot ali v aplikaciji Zapisi spomina (www.dobra-pot.si, <https://www.facebook.com/DobraPot>, <https://zapisi-spomina.dobra-pot.si/>).

Nagrade so prispevali: **Katja Prunk – unikatna keramika, Park Škocjanske jame Slovenija, Čebelarstvo Ukovič – Materija, Čebelarstvo Sedmak – Klanec pri Kozini, Jamarsko društvo Gregor Žiberna Divača.**

Srečni nagrajenci 10. križanke so: Ivanka Cerkenik iz Gornjih Vrem, Helena Segulin iz Velikih Loč in Mirjam

Žerjal iz Štorij.

Rešitev prejšnje križanke (1-21): BRINJEVEC, ISTRIJANKA, OLJKA, OHCET, OTON, ROKODELEC, TROBENTICA, ZAJEC, JURIJ, PREDPASNIK, ŠARKA, DROBIR, JADRAN, KOLOVOZ, ARHIVAR, ČASOPIS, NOŠA, ŠOPEK, NOMAD, ZAKLAD.

Ponovno vabljeni, da rešeno križanko pošljete do 31. junij **2023** na sitka.tepeh@dobra-pot.si ali po pošti na Zavod Dobra pot, Barka 31, 6217 Vremški Britof. Imena nagrajencev bodo objavljena v eni izmed naslednjih števil glasila. Še enkrat se zahvaljujemo vsem donatorjem za prijazen odziv in darovane nagrade, s katerimi bomo obdarili navdušene poznavalce kulturne in naravne dediščine naših krajev.

					SESTAVIL: MARIJAN SOTLAR	ŠVICARSKA ZNAMKA UR	IME SRBSKEGA IGRALCA TADIĆA	HERBICID ZA ZATIRANJE PLEVELA	SLOVENSKA KAPITALSKA DRUŽBA	REKA V SIBIRIJI	NOSILEC NEVESTINE VLEČKE PRI POROKI	JAPONSKO PRISTANIŠKO MESTO NA SV OBALI OTOKA KJUŠU	NAJET KMETIJSKI DELAVEC	KURIRSKA POSTOJANKA V PARTIZANIH	POVRŠINA, OBMOČJE
					ŽELEZNIŠKI DELAVEC										
					SLOVENSKA LIUDSKA PESEM										
					HAITSKA DENARNA ENOTA					SLANO JEZERO NA ŠKOTSKEM					
					ARABSKO OGRINJALO NEDRA, PRSI				BOTRA						
									OZNAKA ZA NEZNANCA						
												AMERIŠKA LETALSKA DRUŽBA			
												ORGAN SLUHA			
GLASNIK	PREDMETNO DOPOLNILO GLAGOLA, DELOVALNIK	LESENA ZAKRIVLJENA PALICA PRI VOLOVSKEM JARMU (GOREN)	DROG NA VOZU SENA KMEČKI ROČNI VOZ			INDIJSKA ZVEZA DRŽAVA								NASELJE NA VZHODNEM VZNOŽJU POHORJA	SLOVENSKA JADRANKA (VERONIKA)
PRISTOP, DOSTOP, SPREJEM V SLUŽBO					JANEZ NEPOMUK ŽENSKO IME				USNJE IZ KOŽ DIVJADI UROŠ NASTRAN				ZMAGO MODIC LINEARNO OMEJENI AVTOMAT		
ZIMZELENO DREVO IZ DRUŽINE ROŽNIC								NADA, UPANJE				NAŠA DOPI- SNICA (KNEZ)			
DEL IMENA AMERIŠKEGA TRGOVCA RUSSELLA					ŽELEZNI MEHURČEK										
					GOZDNO MLADIJE								SLOVENSKI KASAČ (JOŽE)		
													KRALJEVSTVO MRTVIH		
REKA V BRAZILIJU									NAJVEČJA PUŠČAVA NA SVETU						
NARODNA BANKA			AMERIŠKA KOŠAR, LIGA ŽENSKA, KI KAJ POGANJA							HANJU			NOVA REVILJA AKADSKA BOŽANSTVA NEBA		
TROPSKI KOPITAR Z RILČASTIM GOBCEM						OPICA NOSAN Z BORNEA									
										POZDRAV V SLOVO					
GLASNIK	ŠKOTSKO PECIVO	MOGOČNA GORA								KNJIŽNA POLICA					
		ŠVEDSKA LETAL DRUŽBA								VODNA PREGRADA					
TROPINE SLADKORNEGA TRSA															JUGOSLOVAN, NOGOMETAŠ (DRAGOLIUB)
ITALIJANSKA ZNAMKA ŠPORTNIH AVTOMOBIL							V LITURGIJI SVETA POPOTNICA	ODBOR ZA ELEK. VARNOST POTRESNA LESTVICA					ZADETEK PRI NOGOMETU		
													MILIAMPER		
ČEBELJI DOM					SPREDNJA STRAN KOVANCA ALI SVETINJE							REČNA USEDLINA			
												PLAMENICA			
GLASNIK	PLAHA GOZDNA ŽIVAL	JANEZ EVANGELIST NEIZKUŠEN ČLOVEK			SVETNIŠKI SIJ					DEBEL ČLOVEK					
					NAJVIŠJA IGRAL. KARTA					NIKEJ					
VELIK UGLED, SLOVES						POLOŽAJ V JOGI							INŠPEKTORAT ZA KONCENTR. TABORIŠČA		
						AVSTRALSKI NOJ							MLEČNI IZDELEK		
ORNA ZEMLJA, ORNICA					SERVIRNI PRTIČEK				GRŠKA BOGINJA NOČI					TRIPRSTI LENIVEC IZ BRAZILIJU	
					ANTON NANUT				KEMIJSKI INŠTITUT					TUKAJ	
GRŠKA BOGINJA ZMAGE					PIONIR SLOVENS. STRIPA (MUSTER)					EVROPSKA DRŽAVA OB BALTIKU					
LIUDSTVO NA HAITIJU					SLOVENSKI TEKAČ (NUMAN)					PRIPADNIK ARUAKOV					

UGANKARSKI SLOVARČEK: GURD – haitska denarna enota, KVILAJA - zimzeleno drevo iz družine rožnic, TAZE – del imena ameriškega trgovca Russella, ACINUS – žlezni mehurček, AVERZ – sprednja stran kovanca ali svetinje, NIMB – svetniški sij, NIKS – grška boginja noči, UKIČ – slovenski tekač (Numan), BAP – škotsko pecivo, KAHAN – opica nosan z Bornea, IGIGUJI – akadrska božanstva neba

REŠITEV KRIŽANKE IZ PREJŠNJE ŠTEVILKE: SUBTILNOST, AKROFOBIJA, CLENET, SEV, HOJA, BENČ, SENOŽEČE, KA, MIR, SALVADOR, PLZEN, ČT, PEGE, SEJŠELI, JAKLJAN, ALOA, INLES, ESLA, LATNIK, SNOB, TPS, MS, IPA, REVSK, SPEV, IDOKO, AMPERE, GE, AK, KRIVIC, JANEZ, RANST, VOD, BIČ, AVEK, GOJI JAGODE, SI APEL, SLAB, ASIZA, EDHEM, ARE, LP, BIAK, ALAI, IL, POVODNA TRSTNICA, ETER, IRS, TEDNAR

18. občinski praznik občine Divača 2023

DAN	URA	DOGODEK	LOKACIJA	ORGANIZATOR
torek, 27. 6. 2023	20.00	Gledališka predstava Bržola in pomfri , veseloigra v izvedbi TŠKD Urbanščica; Avtorica in režiserka: Tjaša Trampuž in premiera dokumentarnega filma Grad na skali ; Scenarij: Zavod Dobra pot; Film je nastal v sklopu projekta 'Izročilo', ki je bil financiran iz EKS RP prek LAS Krasa in Brkinov.	Divača, borjač Muzeja slovenskih filmskih igralcev	Občina Divača TŠKD Urbanščica in Zavod Dobra pot
petek, 30. 6. 2023	17.00	Slavnostna seja Občinskega sveta občine Divača in podelitev občinskih priznanj ter plaket	Divača, Hotel Malovec	Občina Divača
	20.30	Koncert Pihalnega orkestra Divača Dirigent: Mitja Tavčar	Divača, borjač Muzeja slovenskih filmskih igralcev	Pihalni orkester Divača in Občina Divača
sobota, 1. 7. 2023	8.00	Enajsti DIVAŠKI TEK	Divača, start pred Občino Divača	Občina Divača
	8.00–16.00	Moški balinarski turnir	Divača, balinišče pri gostišču Risnik	BD Risnik Divača
	11.00	DIVAŠKA JAMA – DAN ODPRTIH VRAT Prost vstop za občane občine Divača. Voden ogled jame in glasbeni kviz.	Divača, Divaška jama	Jamarsko društvo Gregor Žiberna Divača in Občina Divača
	18.00	Nogometni turnir veteranov	Divača, nogometno igrišče	NK Železničar Divača
	od 17.00 do 20.00	SKUPNOSTNO POVEZANI praznujemo skupaj Predstavitev nevladnih organizacij, informativne predstavitevne stojnice, prodajna tržnica, "plac za mlade", delavnice in animacije za otroke, XXL družabne igre za otroke in XXL igralne kocke, preventiva za zdravje, predstavitev intervencijskih služb in gasilski poligon ...	Divača, prireditveno prizorišče pri Zdravstveni postaji	Občina Divača
	od 20.00 do 2.00	Zabavni večer 20.00: KU ADN 22.30 : BALKAN BOYS BAND 23.30 : JET BLACK DIAMONDS	Divača, prireditveno prizorišče pri Zdravstveni postaji	Občina Divača
petek, 7. 7. 2023	20.30	POKLON JANEZU HOČEVARJU	Divača, borjač Muzeja slovenskih filmskih igralcev	Slovenska kinoteka in Občina Divača
	21.30	Projekcija filma KAVARNA ASTORIA (1989); Režija: Jože Pogačnik Po filmu nastop glasbene skupine FUNK FACT in druženje s pokušino vin izbranih vinarjev.	Divača, letni kino pri Muzeju slovenskih filmskih igralcev	Slovenska kinoteka in Občina Divača

V soboto, 1. julija, lahko prebivalci občine Divača za prihod na prizorišče dogodkov ob občinskem prazniku brezplačno preizkusite novo storitev skupnih prevozov ToyotaGo s kombijem Lokalno povezani (lokalnopovezani.si).

Spremljevalni program

DAN	URA	DOGODEK	LOKACIJA	ORGANIZATOR
sobota, 24. 6. 2023	16.00	Turnir v malem nogometu »4. TINETOV TURNIR«	Divača, Igrišče za Osnovno šolo	Mladinsko ŠD Divača, Občina Divača
	21.00	ŠKOCJANFEST 2023 ČOMPE	Škocjan, vaški trg	Turistično društvo Škocjan
ponedeljek 26. 6. 2023		Razstava del otrok Vrtca Sežana, Enote Divača RAZISKUJEMO DEDIŠČINO DIVAČE. Razstava bo na ogled do 31. 8. 2023	Divača, razstavna galerija Občine Divača, Kolodvorska 3a	Vrtec Sežana, enota Divača
četrtek, 29. 6. 2023	18.00	Otvoritev razstave novjših kiparskih skulptur v lesu z naslovom: BRKONJA ČELJUSTNIK. Avtor: JANKO SILA	Dolnje Ležeče 71	TKŠD Urbanščica
sobota, 30. 6. 2023	21.00	ŠKOCJANFEST 2023 IKEBANA	Škocjan, vaški trg	Turistično društvo Škocjan
	8.00–16.00	Ženski balinarski turnir	Divača, balinišče pri gostišču Risnik	Balinarsko društvo Risnik Divača
nedelja, 2. 7. 2023	med 9.00 in 11.00	Arheološki pohod Krajina v okolici Naklega	Zbirno mesto: cerkev sv. Bričija v Naklem pri Divači Pohod bo potoval ob travnikih in po gozdnih poteh, vodil ga bo arheolog Jošt Hobič. Priporočamo primerno obutev ter zaščitna sredstva proti klopm in soncu.	Zavod Dobra pot
sobota, 8. 7. 2023	14.00	Otroška ustvarjalna delavnica PODOBE FILMA RAZGLEDNICE S FILMSKI JUNAKI	Divača, Muzej slovenskih filmskih igralcev	Slovenska kinoteka

V programu so zbrani dogodki različnih organizatorjev, ki se bodo v občini Divača odvijali v počastitev občinskega praznika in v bližnjem časovnem okviru praznika. Umeščeni so tisti dogodki, ki so bili Občini Divača posredovani do 16. 6. 2023. Organizatorji si pridržujemo/jo pravico spremembe programa dogodkov. Podrobnosti o dogodkih ter morebitni dodatni dogodki, ki jih bo organizirala Občina Divača, bodo navedeni na spletni strani in na fb Občine Divača. Obisk dogodkov na lastno odgovornost.

VLJUDNO VABLJENI